

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

Det här är en digital kopia av en bok som har bevarats i generationer på bibliotekens hyllor innan Google omsorgsfullt skannade in den. Det är en del av ett projekt för att göra all världens böcker möjliga att upptäcka på nätet.

Den har överlevt så länge att upphovsrätten har utgått och boken har blivit allmän egendom. En bok i allmän egendom är en bok som aldrig har varit belagd med upphovsrätt eller vars skyddstid har löpt ut. Huruvida en bok har blivit allmän egendom eller inte varierar från land till land. Sådana böcker är portar till det förflutna och representerar ett överflöd av historia, kultur och kunskap som många gånger är svårt att upptäcka.

Markeringar, noteringar och andra marginalanteckningar i den ursprungliga boken finns med i filen. Det är en påminnelse om bokens långa färd från förlaget till ett bibliotek och slutligen till dig.

Riktlinjer för användning

Google är stolt över att digitalisera böcker som har blivit allmän egendom i samarbete med bibliotek och göra dem tillgängliga för alla. Dessa böcker tillhör mänskligheten, och vi förvaltar bara kulturarvet. Men det här arbetet kostar mycket pengar, så för att vi ska kunna fortsätta att tillhandahålla denna resurs, har vi vidtagit åtgärder för att förhindra kommersiella företags missbruk. Vi har bland annat infört tekniska inskränkningar för automatiserade frågor.

Vi ber dig även att:

- Endast använda filerna utan ekonomisk vinning i åtanke
Vi har tagit fram Google boksökning för att det ska användas av enskilda personer, och vi vill att du använder dessa filer för enskilt, ideellt bruk.
- Avstå från automatiska frågor
Skicka inte automatiska frågor av något slag till Googles system. Om du forskar i maskinöversättning, textigenkänning eller andra områden där det är intressant att få tillgång till stora mängder text, ta då kontakt med oss. Vi ser gärna att material som är allmän egendom används för dessa syften och kan kanske hjälpa till om du har ytterligare behov.
- Bibehålla upphovsmärket
Googles "vattenstämpel" som finns i varje fil är nödvändig för att informera allmänheten om det här projektet och att hjälpa dem att hitta ytterligare material på Google boksökning. Ta inte bort den.
- Håll dig på rätt sida om lagen
Oavsett vad du gör ska du komma ihåg att du bär ansvaret för att se till att det du gör är lagligt. Förutsatt inte att en bok har blivit allmän egendom i andra länder bara för att vi tror att den har blivit det för läsare i USA. Huruvida en bok skyddas av upphovsrätt skiljer sig åt från land till land, och vi kan inte ge dig några råd om det är tillåtet att använda en viss bok på ett särskilt sätt. Förutsatt inte att en bok går att använda på vilket sätt som helst var som helst i världen bara för att den dyker upp i Google boksökning. Skadeståndet för upphovsrättsbrott kan vara mycket högt.

Om Google boksökning

Googles mål är att ordna världens information och göra den användbar och tillgänglig överallt. Google boksökning hjälper läsare att upptäcka världens böcker och författare och förläggare att nå nya målgrupper. Du kan söka igenom all text i den här boken på webben på följande länk <http://books.google.com/>

Scan
9142
71

WIDENER

HN TABK L

DA BERÄTTELSE

LAGERLÖF

MAURITZSON

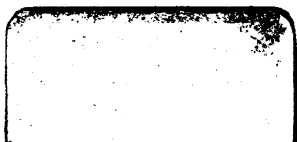
COLLEGE AND HIGH SCHOOL SERIES
OF SWEDISH AUTHORS

AUGUSTANA BOOK CONCERN

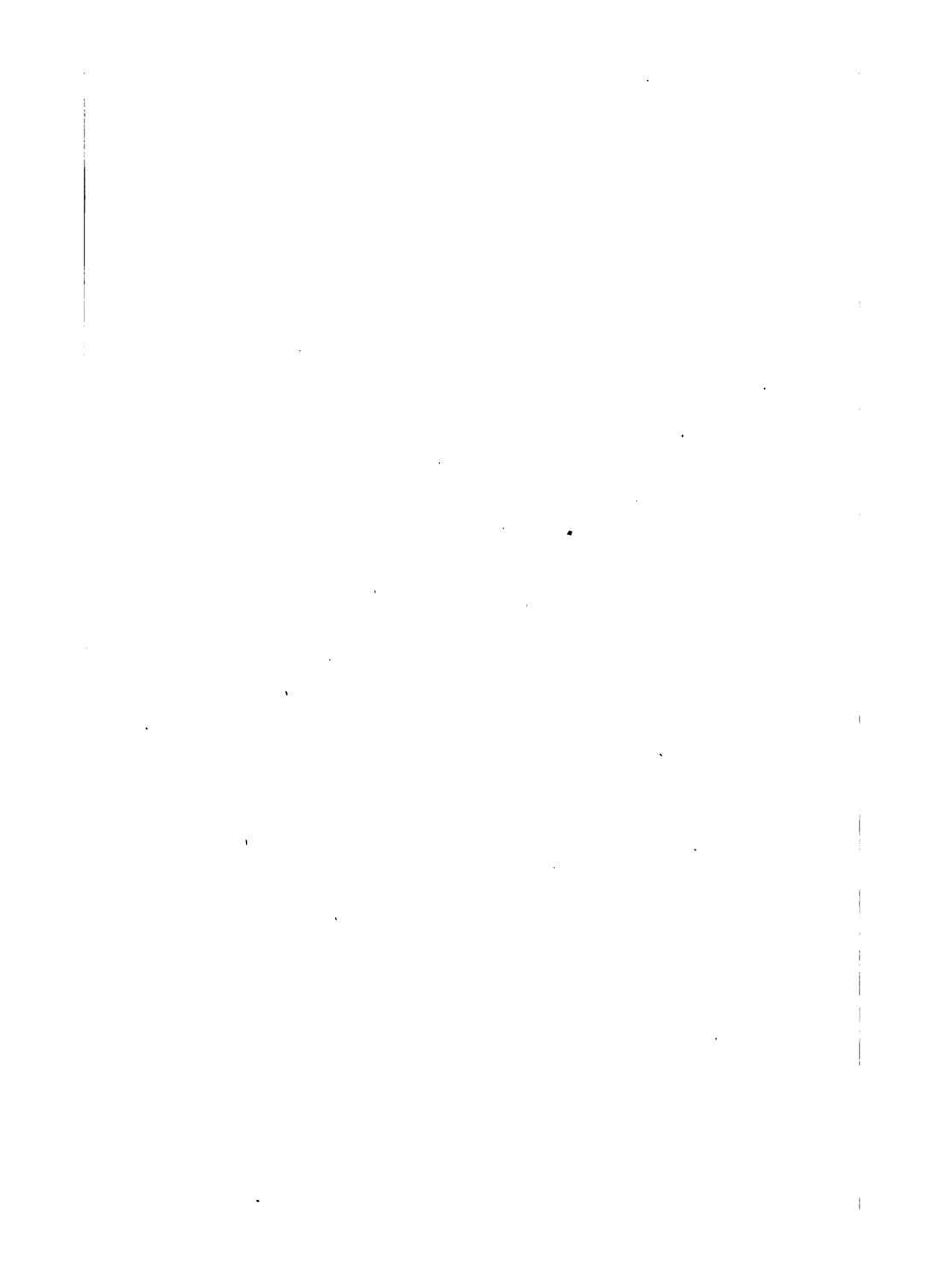
Scan 9142.71

HARVARD
COLLEGE
LIBRARY

College and High School Series of Swedish Authors
AUGUSTANA BOOK CONCERN

VALDA BERÄTTELSER

av

SELMA LAGERLÖF

With Notes and Vocabulary

Edited by

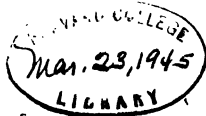
JULES MAURITZSON

PROFESSOR OF THE SWEDISH LANGUAGE AND LITERATURE
AT AUGUSTANA COLLEGE

REVISED EDITION

AUGUSTANA BOOK CONCERN, ROCK ISLAND, ILLINOIS.

Scan 9142.71

*Geoffrey Mestice
Kingham*

COPYRIGHT, 1913
BY
AUGUSTANA BOOK CONCERN

ROCK ISLAND, ILL.
AUGUSTANA BOOK CONCERN, PRINTERS AND BINDERS

CONTENTS

	PAGE
Selma Lagerlöf	5
Silvergruvan	7
Bröllopsmarschen	33
Morbror Ruben	43
Kejsarens syn	59
Ljuslågan	71
Vocabulary	121

Selma Lagerlöf.

Selma Lagerlöf was born at the Mårbacka homestead in Vermland, Sweden, Nov. 20, 1858. Although in poor health as a child, she early devoted herself to study, meanwhile gathering from the picturesque native environment a rich fund of poetic impressions afterwards freely utilized in her literary production. After due preparation she taught for ten years (1885—95) in the Elementary School for Girls in the city of Landskrona.

Her first published work, *Gösta Berlings saga* (1891), The Story of Gösta Berling, is a powerful and magnificent re-creation of episodes from real life in Vermland about 1820. This romance won for her instant recognition at home and soon bore her name and fame to other lands. Within a few years it was translated into no less than twelve languages.

Gösta Berling was followed by a succession of notable works of which a mere record is here given: *Osynliga länkar* (1894), Invisible Links, a collection of short stories; *Antikrists mirakler* (1897), The Miracles of Antichrist, depicting in romantic form two contending forces in Sicilian life, hereditary faith in a grapple with the modern labor movement; *Drottningar i Kungahälla* (1899), another collection of short stories; *En herrgårdssägen*, From a Swedish Homestead, a charming story, published separately the same year; the great novel *Jerusalem* (1901 and 1902), Jerusalem (I) and The Holy City (II), a work characterized by H. Hesse, a German writer and critic, as "the greatest and best contribution to modern Swedish romantic prose, a book on Sweden's soul, multiplex, yet single, benign, yet powerful, at once realistic and visionary,—in no other recent work is the soul of a nation so truly expressed;" *Kristuslegender*, Christ

Legends, and *Herr Arnes pengar* (1904); a remarkable reader for the public schools, entitled, *Nils Holgerssons underbara resa* (1906 and 1907), *The Wonderful Adventures of Nils*, and, *Further Adventures of Nils*; *En saga om en saga och andra sagor* (1908), including *Tösen från Stormyrtorpet*, *The Girl from the Marsh Croft*, probably the finest writing done by Selma Lagerlöf's pen; *Liljecronas hem* (1911), *Liljecrona's Home*; *Körkarlen* (1912), *Kejsarn af Portugal-len* (1914), *The Emperor of Portugallia*; *Troll och människor* (1915); *Bannlyst* (1918), *The Outcast*, and a second collection entitled, *Troll och människor*, published in 1921. The English title is added, where known, to indicate what works of Selma Lagerlöf are available in translation.

In 1907 the University of Upsala conferred upon Selma Lagerlöf the honorary degree of Doctor of Philosophy; the Nobel prize in literature was awarded to her in 1909; in 1914 she was made one of the eighteen members of the Swedish Academy, a distinction now for the first time accorded to a woman. Since 1897 she has lived in the city of Falun. A few years ago she purchased her parental homestead Mårbacka (the Lövdala of *Gösta Berlings saga*), where she now spends part of the year.

Selma Lagerlöf's writings are distinguished for vividness of imagination, power and originality in depiction of character, resulting in lifelike men and women endowed with souls, and she has the gift of epic narration, with a touch of old folklore to her style. This she has brought to the point of extreme simplicity, dispensing with all savor of artificiality. Her work bears the bright stamp of religious optimism and a sober sense of duty. The strong ethical purpose manifest in all that she has written sets her apart from all other novelists of her time.

SILVERGRUVAN

BRÅTTOM - BUSY UTÅT - ALONG
ÅKA - TO DRIVE
SKEN - RUNAWAY
HJUL - WHEEL
SVÅNG - CURVE
UNDERVERK - MIRACLE
NÄSTAN - ALMOST
SELTYG - HARNESS
INTE HELLER - NOR
BRANT - STEEP
BACKE - HILL
TISTELSTÅNG - POLE, CROSSBAR
KAVALJERER - COURTIERS
UR - OUT OF
GRÅLA PÅ - SOLD

^{*}UNG GUSTAV DEN TREDJE var ute på en resa¹ genom Dalarna. Bråttom hade han, och hela vägen ville han åka som i sken. Och då det gick med sådan fart, att hästarna lågo som sträckta remmar utåt vägen och vagnen gick på två hjul i svängarna, stack kungen ut huvudet² genom vagnsfönstret och ropade till kusken: "Varför låter han det inte gå undan? Tror han, att han kör för äggskal?"³

5

Då det skulle köras⁴ med så rasande fart på dåliga landsvägar, hade det nästan varit ett underverk, om seltyg och vagnar hade hållit. Det kunde de inte heller, utan⁵ vid foten av en brant backe bröts tistelstängan av, och där satt kungen. Kavaljererna sprungo ur vagnen och grälade på kusken, men detta gjorde inte skadan mindre. Det var ingen möjlighet att fortsätta resan, förrän vagnen hade blivit lagad.

10

15

När hovherrarna sågo sig om för att finna ut något, som de kunde låta kungen roa sig med,

20

¹ var ute på en resa, was traveling.

² stack kungen ut huvudet, the king put his head out.

³ "Varför låter han det inte gå undan? Tror han, att han kör för äggskal?" Why don't you go ahead? Do you think you are hauling eggs?"

⁴ Då det skulle köras, since they had to drive.

⁵ utan, for.

* 1746-1792: PASSED NEW CONSTITUTION; ASSASSINATED AT A BALL.

under det att han väntade, märkte de, att ett kyrktorn stack upp ur en trädunge, som låg ett stycke framåt vägen.¹ De föreslogo kungen, att han skulle sätta sig upp i² en av de vagnar, där³ uppvaktningen åkte, för att köra fram till⁴ kyrkan. Söndag var det, och kungen kunde ju höra på⁵ gudstjänsten för att få tiden att gå,⁶ till dess att den stora kungavagnen bleve färdig.

Kungen gick in på förslaget och körde fram mot kyrkan. Förut hade han åkt långa timmar genom mörka skogstrakter, men här såg det glädare ut med tämligen stora åkrar och byar och Dalälven glidande fram⁷ ljus och präktig mellan väldiga massor av albuskar.

Men kungen hade otur så till vida, att klockaren tog upp utgångspsalmen i samma ögonblick, som han steg ur vagnen på kyrkbacken, och folket började vandra ut ur⁸ kyrkan. Men då människorna⁹ kommo gående förbi honom, blev¹⁰ kungen stående med den ena foten i vagnen och den andra på fotsteget och rörde sig inte ur stället, utan bara betraktade dem. Det var det grannaste folk han någonsin hade sett. Karlarna voro allesammans över vanlig manshöjd med

¹ ett stycke framåt vägen, a short distance ahead.

² skulle sätta sig upp i, might step into.

³ där, in which.

⁴ för att köra fram till, and drive up to.

⁵ kunde ju höra på, might attend.

⁶ få tiden att gå, pass the time.

⁷ fram, on.

⁸ folket började vandra ut ur, the people were passing out of.

⁹ människorna, the people.

¹⁰ blev, remained.

TRÄDDUNGE - GROVE
UPPVAKTNING - ATTENDANTS
TÄMLIGEN - SOMEWHAT
BY - VILLAGE
ÖVER - MIGHTY

OTUR - ILL LUCK
SÅ TILL VIDA - THUS FAR
GRANN - FINE

kloka, allvarsamma ansikten, och kvinnorna kommo gående ståtliga och värdiga med söndagsfrid över sig.¹

Hela dagen förut² hade kungen talat om den ödsliga trakten, som han passerade, och han hade sagt till sina kavaljerer gång på gång: "Nu åker jag visst fram genom den allra fattigaste delen av mitt rike." Men då han nu såg folket, som var ifört den granna sockendräkten, glömde han bort att tänka på dess fattigdom. I stället blev han varm om hjärtat³ och sade till sig själv: "Kungen av Sverige är inte så illa ställd,⁴ som hans fiender tro. Så länge som mina undersåtar se ut på detta sättet,⁵ skall jag nog⁶ vara i stånd att⁷ försvara både min tron och mitt land." 5 10 15

Han befallde hovherrarna, att de skulle kungöra för folket, att den främmande, som stod mitt ibland dem, var deras konung, och att de skulle samlas omkring honom, så att han finge⁸ tala till dem. 20

Och så höll konungen tal till folket. Han talade från den höga trappan utanför sakristian, och det smala trappsteget, på vilket han stod, finns kvar än i dag.⁹

¹ med söndagsfrid över sig, with an air of Sabbath peace about them.

² Hela dagen förut, the whole of the preceding day.

³ blev han varm om hjärtat, his heart warmed.

⁴ är inte så illa ställd, is not so badly off.

⁵ se ut på detta sättet, look like this.

⁶ nog, I dare say.

⁷ vara i stånd att, be able to.

⁸ finge, might.

⁹ finns kvar än i dag, is there to this day.

KLOKA KLUG

ALLVARSAMMA - FÄRRE

VÄRDIG - BÄTTRE

IFÖRT - BÄTTRE

SOCKENDRÄKTEN - BÄTTRE

KONUNGEN - BÄTTRE

KUNGEN - BÄTTRE

SAKRISTIAN - BÄTTRE

Kungen började redogöra för hur illa det stod till¹ i riket. Han sade, att de svenske hade blivit anfallna med krig av både ryssar och danskar. Detta skulle väl inte ha varit så farligt under andra förhållanden, men nu var krigshären så uppfylld av förrädare, att han inte vågade lita på den. Därför hade det inte återstått honom något annat² än att själv draga ut i bygderna och fråga sina undersåtar om de ville sluta sig till förrädarna, eller om de ville vara kungen trogna och hjälpa honom med folk⁴ och pengar, så att han kunde frälsa fäderneslandet.

Bönderna höllo sig stilla, medan kungen talade, och då han hade slutat, gävo de intet tecken vare sig till gillande eller ogillande.

Kungen tyckte själv, att han hade varit mycket värtalig. Tårarna hade stigit honom i ögonen⁵ flera gånger, medan han hade talat. Men då bönderna alltjämt stodo där ängsliga och tvehågsna och inte kunde komma sig för att svara honom, rynkade han pannan⁶ och såg missnöjd ut.

Bönderna förstodo, att det började falla sig

¹ redogöra för hur illa det stod till, give an account of the sad state of affairs.

² Detta kunde väl inte ha varit så farligt under andra förhållanden, Under ordinary circumstances it would not have been such a serious matter; or, would have been of slight consequence.

³ hade det inte återstått honom något annat, there was no other course for him to pursue; or, he had no recourse but.

⁴ folk, men.

⁵ hade stigit honom i ögonen, had sprung to his eyes.

⁶ rynkade pannan, frowned.

THE KING HASTILY ALL THE KING
 HE SAID THE - WITH TROUBLE - SIGHTING
 FATHER - SON
 THE SON FATHER

långsamt¹ för kungen att vänta, och till sist steg en av dem fram ur hopen.

“Nu må du veta,² kung Gustav, att vi inte väntade kungabesök i socknen i dag”, sade bonden, “och därför äro vi inte genast färdiga att svara dig. Nu råder jag dig, att du går³ in i sakristian och språkar med vår präst, medan vi överlägga med varandra⁴ om det, som du har förelagt oss.”

Kungen förstod, att något bättre besked inte stod att få då genast,⁵ varför⁶ han tyckte, att det var klokast att följa bondens råd.

Då han kom in i sakristian, fanns ingen där utom en, som såg ut som en gammal bonde. Han var lång och grov med stora händer, nötta av hårt arbete, och han bar varken krage eller kappa, utan skinabyxor och lång, vit vadmalsrock som alla de andra karlarna.

Han steg upp och bugade sig för⁷ kungen, då denne kom in.

“Jag trodde, att jag skulle råka prästen härinne”, sade kungen.

Den andre blev⁸ en smula röd i ansiktet. Han

¹ det började falla sig långsamt, it was becoming monotonous.

² Nu må du veta, now, you must know; or, you ought to understand.

³ att du går, to go.

⁴ med varandra, among ourselves.

⁵ att något bättre besked inte stod att få då genast, that a more satisfactory response was not to be had immediately.

⁶ varför, so.

⁷ för, to.

⁸ blev, grew

HOP - CROWD BESKED - ANSWER
 GENAST - AT ONCE NÖTTA - WORN
 VARKEN - NEITHER KRAGE - COLLAR
 RAPPA - CLOAK SKINBYXOR - LEATHER BREECHES
 VADMALSRÖCK - HENNESSEN JACKET RÖDA - RED

tyckte, att det var förargligt att tala om, att det var han, som var präst där i socknen,¹ när han såg, att kungen tog honom för en bonde.

5 "Ja, prästen brukar vara härinne vid det här laget",² sade han.

Kungen slog sig ner i en stor, högkarmad länstol, som stod i sakristian vid den tiden och står kvar där än i dag och är sig alldeles lik, med undantag av³ att församlingen har låtit sätta upp⁴ 10 en förgylld kunglig krona på ryggstödet.

"Har ni en bra präst i den här socknen?" sporde kungen. Han ville visa sig intresserad av hur bönderna hade det.

När kungen frågade honom på⁵ detta sättet, 15 tyckte prästen, att han omöjligt kunde säga vem han var. "Det är bättre, att kungen får behålla sin tro, att jag bara är en bonde", tänkte han och svarade, att prästen var bra nog. Han predikade ett rent och klart Guds ord, och han försökte att 20 leva, som han lärde.

Kungen tyckte, att detta var ett gott beröm, men han hade ett skarpt öra, och han märkte en viss tvekan i tonen.

"Det låter, som skulle han⁶ ändå inte vara riktigt nöjd med prästen", sade han. 25

"Han är nog en smula självrådig", sade den

¹ där i socknen, of this parish.

² vid det här laget, about this time.

³ är sig alldeles lik, med undantag av, looks exactly as it did then, except for.

⁴ har låtit sätta upp, has had attached.

⁵ på, in.

⁶ han, you.

HÖGKARMADE - KUNGEN FÅR BEHÅLLA

EN FÖRGYLLD - KUNGLIG KRONA

FÖRARGLIGT - NYGGING - SÄLVRÅDIG - SÄDE DEN

andre. Han tänkte, att om det skulle hända sig, att kungen sedan finge veta¹ vem han vore, så skulle han inte tycka, att prästen hade stått och bara öst ut beröm över sig själv, därför ville han också komma fram med en smula klander. "Det finns nog de, som säga, att prästen vill vara ensam om att råda och regera i den här socknen", fortfor han. 5

"Då har han i alla fall² styrt och ställt på bästa sätt", sade kungen. Han tyckte inte om, att bonden klagade på den, som var satt över honom. "Mig förefaller det, som om här skulle råda god sed och gammaldags enkelhet." 10

"Folket är nog bra", sade komministern, "men det lever också långt borta i avskildhet och fattigdom. Människorna här skulle väl inte vara bättre än andra, om denna världens frestelser komme dem närmare." 15

"Nå, det är det då väl ingen fara för att de skola göra",³ sade kungen och ryckte på axlarna. 20

Han sade nu intet vidare, utan började trumma på bordet med fingrarna. Han tyckte sig ha⁴ växlat tillräckligt många nådiga ord med den där bonden och undrade när de andra skulle bli färdiga med sitt svar. 25

"De där bönderna äro inte mycket ivriga att komma sin kung till hjälp",⁵ tänkte han. "Hade

¹ *finge veta*, should find out.

² *i alla fall*, in all events.

³ *Nå, det är det då väl ingen fara för att de skola göra*, well, there would hardly seem to be any danger of that.

⁴ *tyckte sig ha*, thought he had.

⁵ *komma sin kung till hjälp*, come to the assistance of their king.

jag bara min vagn, skulle jag resa min väg¹ från dem och alla deras rådplägningar.”

5 Prästen åter satt bekymrad och stred med sig själv om hur² han skulle besluta i en viktig sak, som han måste avgöra. Han började bli glad åt att han inte hade sagt kungen vem han var. Nu tyckte han sig kunna tala med honom om sådant, som han eljest inte hade kunnat framlägga för honom.

10 Om³ en liten stund bröt prästen tystnaden och frågade kungen om det verkligen förhöll sig så,⁴ att fienderna voro över⁵ dem och att riket var i fara.

15 Kungen ansåg, att den där karlen borde ha förstånd att inte vidare störa honom. Han såg stort⁶ på honom och svarade ingenting.

20 “Jag frågar, därför att jag stod härinne och inte kunde höra riktigt”,⁷ sade prästen. “Men om det verkligen förhåller sig så, ville jag tala om, att prästen i den här församlingen kanske skulle vara i stånd att skaffa kungen så mycket pengar, som han behövde.”

25 “Jag tyckte, att han helt nyligen⁸ sade, att alla här voro fattiga”, sade kungen och tänkte, att karlen inte hade reda på vad han pratade.

¹ *resa min väg*, drive away; or, be off directly.

² *och stred med sig själv om hur*, debating with himself as to how.

³ *om*, after.

⁴ *om det verkligen förhöll sig så*, if it was an actual fact.

⁵ *över*, upon.

⁶ *såg stort*, glared.

⁷ *riktigt*, very well.

⁸ *helt nyligen*, just now.

“Ja, det är sant”, genmälde komministern, “och prästen äger inte mer än någon annan. Men om kungen ville vara så nådig och höra på mig en stund, skall jag tala om hur det kommer sig, att prästen har¹ makt att hjälpa honom.” 5

“Han kan få tala”, sade kungen. “Han tycks ha lättare att få orden över läpparna än hans vänner och grannar därute, som aldrig bli färdiga med vad de ha att säga mig.”

“Det är inte så lätt att svara kungen. Jag är 10 rädd för att det till sist blir prästen, som får åtaga sig att göra det på de andras vägnar.”²

Kungen kastade det ena benet över det andra, drog sig djupt in i³ länstolen, lade armarna i kors och sänkte huvudet mot bröstet. 15

“Nu kan han börja”, sade han i en ton, som om han redan sove.

“Det var en gång⁴ fem karlar från den här socknen, som voro ute på älgjakt i skogen”, började prästen. “Den ene av dem var prästen, som 20 vi tala om. Två av de andra voro soldater och hette Olov och Erik Svärd, den fjärde av männen var gästgivare här i kyrkbyn, och den femte var en bonde, som hette Israels Per Persson.”

“Han skall inte göra sig besvär med⁵ att nämna 25

¹ hur det kommer sig, att prästen har, how the parson happens to have.

² på de andras vägnar, in behalf of the others.

³ drog sig djupt in i, subsided more deeply into.

⁴ Det var en gång, once upon a time.

⁵ Han skall inte göra sig besvär med, don't go to the trouble; or, never mind.

så många namn", mumlade kungen och lät huvudet sjunka över åt ena sidan.

5 "De där karlarna voro goda jägare", fortfor prästen, "och de brukade eljest ha lycka med sig. Men den dagen hade de gått långt och länge¹ utan att få något. Till sist upphörde de alldeles med jakten och satte sig ner på marken för att språka. De talade om att det inte på² hela skogen fanns en plats, som lämpade sig för odling. Det var 10 bara fjäll och moras alltsammans. 'Vår Herre har inte gjort rätt mot oss, som har gett oss ett så fattigt land att bebo', sade en av dem. 'På andra orter kunna människor skaffa sig rikedom och överflöd, men här kunna vi med all vår strävan 15 knappast träla oss till dagligt bröd'."

Prästen höll upp ett ögonblick, såsom oviss om kungen hörde honom, men denne gjorde en rörelse med lillfingret för att visa, att han var vaken.

20 "Just då jägarna talade om detta, fick prästen se, att det glittrade i berggrunden på ett ställe, där han hade råkat sparka bort mossan med foten. 'Det var³ ett märkvärdigt berg, det här', tänkte han och sparkade undan en mosstuva till.⁴ Han tog upp en stenflisa, som följde med mossan, och 25 som glänste på samma sätt som allt det andra. 'Det är väl aldrig möjligt, att det kan vara bly det här?' sade han. Nu rusade de andra upp och makade undan mossan med bösskolvarna. Och när de hade gjort det, sågo de tydligt hur en 30 bred malmåder gick fram i berget. 'Vad tror ni, att detta kan vara?' sade prästen. Karlarna

¹ långt och länge, far and wide. ² på, in.

³ var, is. ⁴ en till, another; or, one more.

slogo loss¹ stenflisor och beto i dem. — 'Nog är det väl åtminstone bly eller zink', sade de. — 'Och hela berget är fullt av det', tillade gästgivaren."

När prästen hade hunnit så långt² i berättelsen, sågs kungens huvud resas en smula, och ett öga 5 öppnade sig. "Vet han om någon av de där människorna förstod sig på³ malmer och stenarter?" frågade han. — "Nej, det gjorde de inte", svarade prästen. Då sjönk kungens huvud, och båda hans ögon slöto sig. 10

"Både prästen och de, som voro med honom, blevo mycket glada", fortfor den talande⁴ utan att låta sig störas av kungens likgiltighet. "De tänkte, att de nu hade funnit det, som skulle göra dem rika och deras efterkommande även. 'Aldrig 15 mer skall jag behöva arbeta!' sade en av dem. 'Jag skall ha råd att göra ingenting hela veckan igenom, och på söndagen⁵ skall jag åka till kyrkan i guldkaret!'

"De voro eljest förståndiga karlar, men det 20 stora fyndet hade gått dem åt huvudet,⁶ så att de talade som barn. Så mycken besinning hade de ändå, att de på nytt lade mossan till rätta⁷ och gömde malmådern. Därpå togo de noggrant 25 märke på platsen, där den befann sig, och gingo hem.

¹ *slogo loss*, chipped off.

² *hade hunnit så långt*, had got thus far.

³ *förstod sig på*, knew anything about.

⁴ *den talande*, the speaker.

⁵ *på söndagen*, on Sundays.

⁶ *hade gått dem åt huvudet*, had gone to their heads.

⁷ *på nytt lade mossan till rätta*, put the moss back in place.

5 "Innan de skildes, kommo de överens, att prästen skulle resa till Falun och fråga bergshauptmannen vad detta var för malm.¹ Han skulle komma tillbaka, så snart han kunde, och intill dess lovade de varandra med dyr ed, att de inte för någon människa skulle förråda var det var, som malmen fanns."

10 Kungens huvud lyftes åter en smula, men han avbröt inte berättaren med ett ord. Han tycktes börja tro, att den andre verkligen hade något viktigt, som han ville säga honom, då han inte lät sig störas av hans likgiltighet.

15 "Så for prästen åstad med ett par malmprover i fickan. Han var lika glad åt att bli rik² som någon av de andra. Han tänkte på att han skulle bygga om prästgården, som nu inte var bättre än en bondstuga, och så skulle han gifta sig med en prostdotter, som han tyckte om. Henne hade han eljest trott att han skulle få vänta på i många år.

20 Han var fattig och obemärkt, och han visste, att det skulle dröja länge, innan han fick en sådan plats, att han kunde gifta sig.

25 "Prästen åkte in till³ Falun på två dagar, och en dag måste han gå där och vänta, därför att bergshauptmannen var bortrest. Äntligen fick han råka honom och visade honom malmbitarna. Bergshauptmannen tog dem i sin hand. Han såg först på dem och sedan på prästen.

"Prästen berättade, att han hade funnit dem i

¹ vad detta var för malm, what kind of ore this was.

² glad åt att bli rik, happy in the thought of becoming rich.

³ in till, over to.

ett berg hemma i socknen, och undrade om det inte kunde vara bly.

'Nej, bly är det inte', sade bergshauptmannen.

'Kanske att det är zink då?' frågade prästen.

'Zink är det inte heller', sade bergshauptmannen. 5

"Prästen tyckte, att allt hopp sjönk inom honom. Så bedrövad hade han inte känt sig på mången god dag.¹

'Har ni många sådana här stenar² i er socken?' 10
frågade bergshauptmannen.

'Vi ha ett helt berg', sade prästen.

"Då gick bergshauptmannen närmare, slog honom på axeln och sade:

'Låt då se, att ni gör ett sådant bruk av det, 15
att det länder både er själva och riket till gagn,³
för detta är silver!'

'Jaså', sade prästen och stod och famlade framför sig. 'Jaså, det är silver.'

"Bergshauptmannen började tala om för honom 20
hur han skulle bära sig åt⁴ för att skaffa sig
laglig rätt till gruvan och gav honom många goda
råd, men prästen stod huvudyr och hörde inte på
vad han sade. Han tänkte bara på hur underbart
det var, att det hemma i hans fattiga socken låg 25
ett helt berg av silvermalm och väntade på honom."

Kungen lyfte huvudet så tvärt, att prästen
avbröt berättelsen.

¹ på mången god dag, for many a day.

² sådana här stenar, such rocks as these.

³ att det länder till gagn, that it may prove profitable.

⁴ bära sig åt, go about it.

“Det gick väl så”,¹ sade kungen, “att när han kom hem och började arbeta i gruvan, så fick han se, att bergshauptmannen bara hade drivit gäck med honom.”

5 “Ånej, inte hade bergshauptmannen narrat honom”, sade komministern.

“Han kan fortsätta”, sade kungen och satte sig åter till rätta för att lyssna.²

10 “När prästen äntligen var hemma och körde fram genom hemsöcken”, fortfor prästen, “ansåg han, att han först av allt borde underrätta sina kamrater om värdet av deras fynd. Och som han åkte förbi gästgivar Sten Stenssons gård, ämnade han köra in hos honom³ och tala om, att det de
15 hade funnit var silver. Men när han stannade utanför porten, såg han, att det hängde lakan för fönsterna, och att en bred väg av hackat granris ledde upp till trappan.

20 ‘Vem är det, som är död här i gården?’ frågade prästen en pojke, som stod och hängde⁴ mot gärdesgården.

‘Det är gästgivar⁵ själv’, svarade pojken. Och så lät han prästen veta, att gästgivar⁶ hade druckit sig full varenda dag sedan en vecka tillbaka.
25 ‘Å så mycket brännvin, så mycket brännvin, som här har gått åt!’ sade gossen. — ‘Hur kan detta komma sig?’⁷ frågade prästen. ‘Gästgivar⁸ bru-

¹ *Det gick väl så*, it turned out, I suppose.

² *satte sig åter till rätta för att lyssna*, resumed a listening attitude.

³ *köra in hos honom*, drive up to the house.

⁴ *stod och hängde*, stood leaning.

⁵ *sedan en vecka tillbaka*, for a week past.

⁶ *Hur kan detta komma sig?* How is that?

kade ju aldrig dricka sig full.' — 'Jo', sade gossen, 'han drack, därför att han påstod, att han hade funnit en gruva. Han var så rik, sade han. Han skulle aldrig behöva göra annat än¹ supa. Och i går kväll åkte han bort, full som han var, och så välte åkdonet, och han slog ihjäl sig.'² 5

"När prästen hade fått höra detta, for han vidare hemöver. Han var bedrövad över det han hade fått veta. Han hade ju kommit så glad och fröjdad sig åt att få tala om den stora nyheten. 10

"När prästen hade kört ett par steg, såg han Israels Per Persson komma gående.³ Han såg ut alldeles som vanligt, och prästen tänkte, att det var väl, att lyckan inte hade stigit också honom åt huvudet. Honom skulle han genast glädja med att han nu var en rik man. 'Goddag!' sade Per Persson. 'Kommer du ifrån Falun nu?' — 'Ja, det gör jag', sade prästen, 'och nu skall jag säga dig, att det har gått bättre där,⁴ än vi tänkte oss. Bergshauptmannen sade, att det var silvermalm, som vi hade funnit.' I samma ögonblick såg Per Persson ut, som om jorden hade öppnat sig under honom. — 'Vad säger du, vad säger du? Är det silver?' — 'Ja', svarade prästen, 'vi ska bli rika karlar, vi alla nu, och kunna leva som herrskap.' 15
— 'Nej, är det silver!' sade Per Persson än en gång och såg alltmer sorgsen ut. — 'Ja, visst är det silver', svarade prästen, 'du skall inte tro, att 25

¹ annat än, anything but.

² slog ihjäl sig, was killed.

³ komma gående, come walking along; approaching.

⁴ och nu skall jag säga dig, att det har gått bättre där, and I tell you it turned out even better.

jag vill bedraga dig. Du skall inte vara rädd för att bli glad.' — 'Glad!' sade Per Persson. 'Skulle jag bli glad? Jag trodde, att det bara var kråkguld, som vi hade funnit, så att jag tyckte, att
5 det var bättre att taga det säkra för det osäkra. Jag har sålt bort min andel i gruvan till Olov Svärd för hundra daler.'

"Han var förtvivlad, och när prästen for ifrån honom, stod han och grät på landsvägen.

10 "När prästen kom hem till sin gård, sände han en dräng bort till Olov Svärd och hans bror för att tala om för dem, att det var silver, som de hade funnit. Han tyckte, att han nu hade fått nog av att själv föra kring den goda nyheten.

15 "Men då prästen satt ensam på kvällen, tog åter glädjen ut sin rätt.¹ Han gick ut i mörkret och ställde sig på en kulle, där han tänkte bygga den nya prästgården. Den skulle bli ståtlig, förstås, lika präktig som ett biskopsboställe. Han
20 stod länge ute den natten, och han nöjde sig inte med att bygga om prästgården. Det föll honom in,² att då det fanns så mycken rikedom i socknen, skulle mycket folk strömma dit, och till sist skulle kanske en hel stad bli uppbyggd omkring
25 gruvan. Och så skulle han nödgas att bygga en ny kyrka i stället för den gamla. Det skulle väl en stor del av hans rikedom gå åt till. Men han var inte nöjd med detta heller, utan han tänkte sig,³ att när hans kyrka vore färdig, skulle
30 kungen och många biskopar komma för att inviga

¹ tog åter glädjen ut sin rätt, his joy asserted itself again.

² Det föll honom in, it occurred to him.

³ tänkte sig, imagined.

den, och då skulle kungen bli glad åt kyrkan, men han skulle anmärka på det, att det inte fanns något ställe för honom, kungen, att ta in på. Och då skulle han få lov¹ att bygga kungen ett slott i den nya staden.”

5

En av kungens kavaljerer öppnade nu dörren till sakristian och anmälde, att den stora kungavagnen var lagad.

Kungen var i första ögonblicket färdig att genast avlägsna sig, men han besinnade sig.² “Han skall få tala om sin historia till slut”, sade han till prästen. “Men han kan gå raskare framåt.³ Vi veta nu hur mannen drömde och tänkte. Vi vilja veta hur han handlade.”

10

“Men när prästen ännu satt mitt uppe i dessa drömmar”,⁴ fortfor prästen, “kom bud till honom, att Israels Per Persson hade avhänt sig livet. Han hade inte kunnat bära det, att han hade sålt bort sin del av gruvan. Han hade väl tyckt, att han inte kunde uthärda att var dag gå och se en annan fröjda sig åt en rikedom, som kunde ha varit hans.”

15

20

Kungen satte sig en smula till rätta⁵ i stolen. Han höll båda ögonen öppna. “Minsann”, sade han, “om jag hade varit den där prästen, tror jag, att jag hade fått nog av gruvan.”

25

“Kungen är en rik man, han”, sade prästen.

¹ skulle han få lov, he would be obliged to.

² han besinnade sig, he changed his mind; or, on second thought he remained.

³ han kan gå raskare framåt, you may proceed a little faster.

⁴ satt mitt uppe i dessa drömmar, was lost in his dreams.

⁵ satte sig en smula till rätta, straightened up a little.

“Han har mycket nog i alla fall. Det är inte på samma sätt med en fattig präst, som ingen-ting äger. Den stackaren tänkte i stället, när han såg, att Guds välsignelse inte var med hans
5 företag: ‘Jag skall inte mera drömma om att göra mig själv¹ ära och nytta med dessa rikedomar. Men jag kan ju inte låta silvret bli liggande i jorden. Jag måste ta fram det till nytta för de fattiga och nödställda. Jag skall bearbeta gru-
10 van för att hjälpa hela socknen på fötter.’²”

“Därför gick prästen en dag över till Olov Svärd för att tala med honom och hans bror om vad de nu närmast borde företa sig med silver-berget. När han kom i närheten av soldatbosta-
15 den, mötte han en kärra, som var omgiven av beväpnade bönder. Och i kärran satt en karl, som hade händerna bakbundna och rep omkring fotlederna.

“Då prästen gick förbi, höll kärran stilla,³ och
20 han fick tid att betrakta fången. Hans huvud var ombundet, så att det var inte lätt att se vem det var, men prästen tyckte ändå, att han kände igen Olov Svärd.

“Han hörde fången bedja dem, som bevakade
25 honom, att han skulle få tala ett par ord med prästen.

“Han gick då närmare,⁴ och fången vände sig

¹ om att göra mig själv, of bringing to myself.

² hjälpa hela socknen på fötter, put the whole parish on its feet.

³ höll stilla, stopped.

⁴ gick närmare, drew nearer.

emot honom. 'Nu är du snart den ende, som vet var det där silverberget finns', sade Olov.

'Vad är det du säger, Olov?' frågade prästen.

'Jo, ser du,¹ präst, sedan vi hade fått höra, att det var ett silverberg, som vi hade funnit, kunde inte jag och min bror vara så goda vänner som förut, utan vi kommo jämt i gräl. Och i går kväll² rådade vi i³ tvist om vem av oss fem det var, som först hade funnit gruvan, och det kom till strid mellan oss. Och nu har jag slagit ihjäl min bror, och han har även gett mig en duktig minnesbeta här över pannan. Jag skall hänga nu, och sedan är du den ende, som vet något om gruvan. Därför vill jag be dig om en sak.'⁴

'Tala ut, du!' sade prästen. 'Jag skall göra vad jag kan för dig.'

'Du vet, att jag lämnar många små barn efter mig', började soldaten, men prästen avbröt honom.

'Vad detta beträffar, kan du vara lugn. Det, som kommer på din lott i gruvan, skola de få, alldeles som om du själv hade levat.'

'Nej', sade Olov Svärd, 'det var en annan sak jag ville be dig om. Låt ingen av dem få någon del av det, som kommer ur den där gruvan!'

"Prästen ryckte ett steg tillbaka,⁵ han blev stående tyst och kunde intet svara.

¹ *Jo, ser du, well, you see.*

² *i går kväll, last night.*

³ *råkade i, got into.*

⁴ *be dig om en sak, ask one favor of you.*

⁵ *ryckte ett steg tillbaka, staggered back a step; or, shrank back.*

'Om du inte lovar mig detta, kan jag inte dö lugn',¹ sade den fångne.

'Ja', sade prästen långsamt och mödosamt, 'jag skall lova dig vad du begär av mig.'

5 "Därpå fördes mördaren bort, och prästen stod på vägen och tänkte på hur han skulle kunna hålla det löfte han hade givit honom. Under hela vägen hem tänkte han på rikedom, som han hade varit så glad åt. Men om det nu var så, att
10 folket i denna församlingen inte tålde vid rikedom? Nu voro redan fyra fördärvade, som förut hade varit stolta och präktiga män. Han tyckte sig se hela församlingen framför sig, och han föreställde sig hur den där silvergruvan skulle
15 fördärva den ene efter den andre. Anstod det honom,² som var satt³ att vårda dessa fattiga människors själar, att släppa ut över dem det, som skulle bli deras undergång?"

Kungen satt på en gång⁴ upprätt i stolen och stirrade på den, som talade. "Jag må säga!"
20 sade han. "Han kommer mig att förstå, att en präst i den här avlägsna bygden måste vara en hel karl."⁵

"Inte heller var det nog med detta, som redan
25 hade hänt", fortfor prästen, "utan så snart som nyheten om gruvan spridde sig bland sockenborna, upphörde de att arbeta och gingo lättje-fulla omkring och väntade på den tiden, då den

¹ *lugn*, in peace.

² *Anstod det honom*, was it befitting that he.

³ *var satt*, was appointed.

⁴ *på en gång*, all of a sudden.

⁵ *en hel karl*, every inch a man.

stora rikedomen skulle strömma ut över dem. Allt löst folk, som fanns i trakten, strömmade till, och dryckenskap och slagsmål blev nu det, som prästen ständigt hörde talas om.

“En mängd folk gjorde intet annat än drev omkring i skogen och sökte efter gruvan, och prästen märkte, att så snart han gick från hemmet, smögo sig människor efter honom för att ta reda på¹ om han begav sig till silverberget och stjäla hemligheten från honom. 5 10

“Då sakerna stodo så,² kallade prästen samman bönderna till stämman.

“För det första³ påminde han dem om alla de olyckor, som upptäckten av silverberget hade dragit över dem, och han frågade dem om de ville låta sig fördärvas, eller om de ville rädda sig själva. Därpå sade han dem, att de inte skulle vänta av honom, som var deras präst, att han skulle bidra till deras undergång. Nu hade han beslutit att för ingen människa förråda var silverberget fanns, och aldrig ville han själv hämta rikedom ur det. Och så frågade han bönderna hur de framgent ville ha det. Om de ville fortsätta att söka efter gruvan och vänta på rikedom, då ville han dra så långt bort, att aldrig en hörsägen om deras elände kunde nå honom. Men om de ville överge att tänka på silvergruvan och bli som förr, då ville han stanna ibland dem. ‘Men hur ni än väljer’, sade prästen, ‘så kom 15 20 25

¹ ta reda på, find out.

² Då sakerna stodo så, when matters were come to this pass.

³ För det första, in the first place.

detta ihåg, att av mig får ingen någonsin veta något om silverberget!"

"Nå", sade kungen, "hur valde bönderna?"

"De gjorde, som prästen ville", sade prästen.

5 "De förstodo, att han menade väl med dem, när han ville förbli fattig för deras skull. Och de gävo sin präst i uppdrag att gå till skogen och dölja malmådern väl med ris och sten, så att ingen skulle kunna finna den, inte de och inte

10 deras efterkommande."

"Och sedan har prästen levat här lika fattig som de andra."

"Ja", svarade prästen, "han har levat här lika fattig som de andra."

15 "Han har väl ändå gift sig och byggt sig en ny prästgård?" sade kungen.

"Nej, han har inte haft råd att gifta sig, och han bor i den gamla kojan."

20 "Det är en vacker historia, som han har berättat mig", sade kungen och böjde på¹ huvudet.

Prästen stod tyst framför kungen. Om² några ögonblick återtog denne: "Var det på silverberget han tänkte, när han sade, att prästen här skulle kunna skaffa mig så mycket pengar, som jag

25 behöver?"

"Ja", sade den andre.

"Men jag kan inte lägga tumskruvar på honom", sade kungen, "och hur vill han annars, att jag skall få en sådan man att visa mig berget?"

30 Han har ju försakat både kärestan och all livets välmåga."

¹ på not to be translated.

² Om, after.

“Det är en annan sak”, sade prästen. “Men om det är *fäderneslandet*, som behöver skatten, så ger han nog med sig.”¹

“Svarar han mig för det?” frågade kungen.

“Ja, det svarar jag för”, sade prästen. 5

“Bryr han sig då inte om hur det går med² hans sockenbor?”

“Det får stå³ i Guds hand.”

Kungen steg upp ur stolen och gick fram till fönstret. Han stod en stund och såg på folkhopen därutanför. Ju längre han såg, desto klarare började hans stora ögon glänsa, och gestalten tycktes växa. “Han kan hälsa prästen i den här församlingen”, sade kungen, “att det ges ingen skönare syn för Sveriges konung än att se ett folk sådant som detta.” 10 15

Därpå vände sig kungen från fönstret och såg på prästen. Han började småle. “Är det så, att prästen i den här församlingen är så fattig, att han tar av sig de svarta kläderna, så snart som gudstjänsten är slut, och klär sig som en bonde?” 20 frågade kungen.

“Ja, så fattig är han”, sade komministern, och rodnaden sköt upp i det grova ansiktet.

Kungen gick åter fram till fönstret. Det syntes på honom,⁴ att han var i sitt bästa lynne. Allt ädelt och storslaget, som bodde inom honom, hade blivit väckt till liv. “Han skall låta den där gruvan ligga i fred”, sade kungen. “Eftersom han 25

¹ *så ger han nog med sig*, he will doubtless yield.

² *hur det går med*, what becomes of.

³ *får stå*, rests.

⁴ *Det syntes på honom*, one could see.

har svultit och arbetat ett helt liv för att få det här folket sådant, som han vill ha det, så skall han få behålla det sådant, som det är.”

“Men om riket är i fara?” sade prästen.

5 “Riket är bättre betjänt med människor än med pengar”, sade kungen. Och när kungen hade sagt detta, bjöd han prästen farväl och gick ut ur sakristian.

10 Därutanför stod folkhoppen lika tyst och ordkarg, som när han hade gått in. Men när kungen steg utför trappan, kom en bonde emot honom.

“Har du nu fått tala med vår präst?” sade bonden.

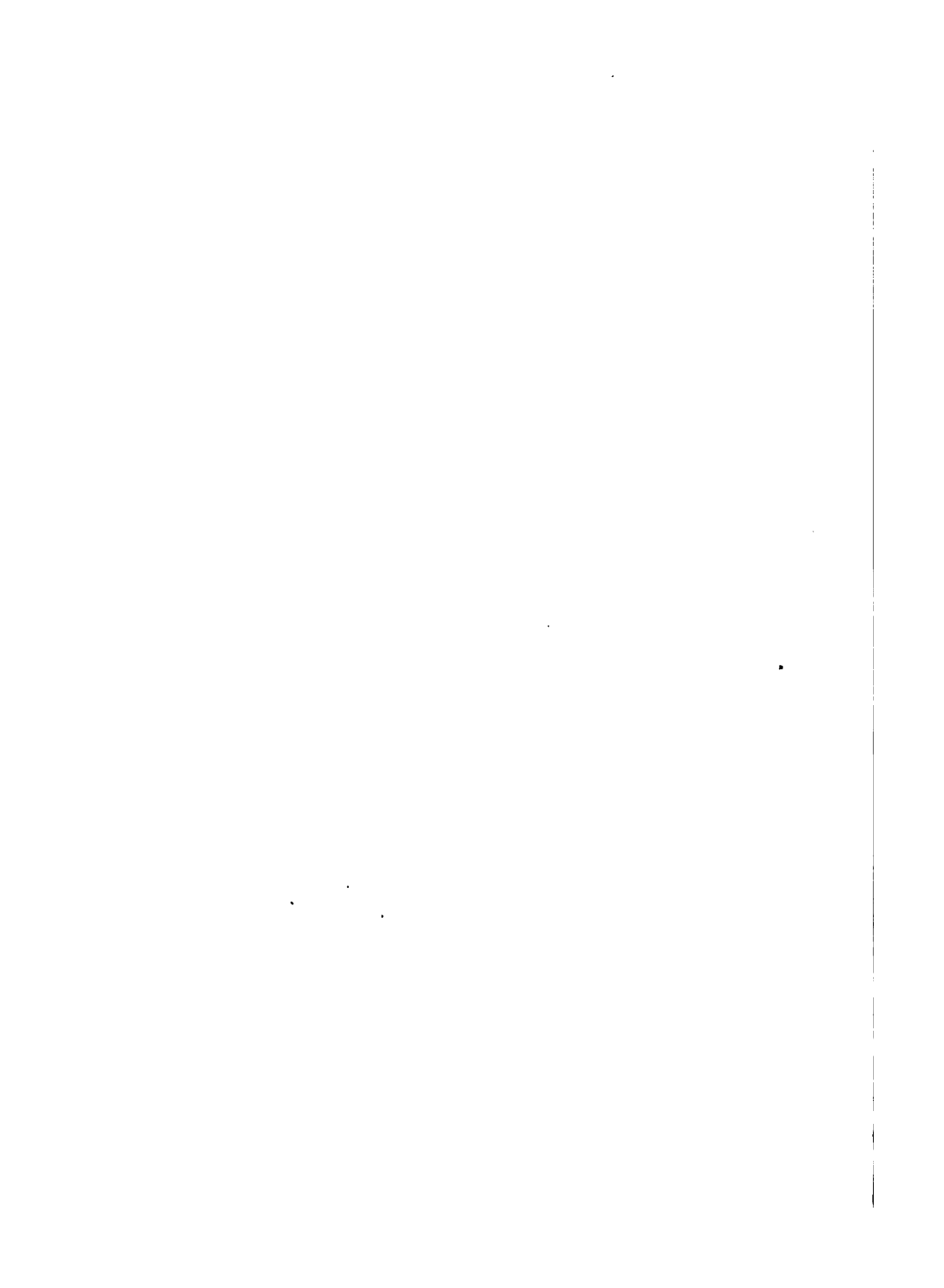
“Ja”, sade kungen, “jag har talat med honom.”

15 “Då har du väl också fått svar från oss?” sade bonden. “Vi bådo dig, att du skulle gå in och tala vid vår präst, för att han skulle ge dig svar från oss.”

“Ja, jag har fått svar”, sade kungen.

BRÖLLOPSMARSCHEN

Selma Lagerlöf, Valda Berättelser. 3.

U SKALL JAG TALA OM en vacker historia.

För många år sedan skulle det firas ett mycket stort bröllop i Svartsjö socken i Värmland. Det skulle bli kyrkvigsel, och efteråt skulle det hållas gästabud i tre dagar. Och varje dag, som bröllopet varade, skulle det dansas från tidigt på aftonen till långt in på natten. 5

Då det skulle bli så mycken dans, var det av stor vikt att skaffa en bra spelman, och nämndeman Nils Elofsson, som ställde till bröllopet, gjorde sig nästan mer bekymmer¹ över detta än över något annat. Den spelmannen, som fanns i Svartsjö, ville han nämligen² inte kalla. Han hette Jan Öster, och nämndemannen visste nog, att han hade ett ganska stort rykte, men han var så fattig, att han ibland kom till bröllop i söndersliten tröja och utan skor på fötterna. Och en sådan trashank villé inte nämndemannen se i spetsen för³ brudtåget. 10 15 20

Äntligen beslöt han sig för att skicka bud till en karl från Jössehärad, som vanligen kallades

¹ gjorde sig bekymmer, worried.

² nämligen, for (introducing a sentence).

³ i spetsen för, at the head of

Spelar-Mårten,¹ och fråga honom om han ville komma och spela på² bröllopet.

5 Spelar-Mårten betänkte sig inte ett ögonblick, utan svarade, att i Svartsjö ville han inte spela, därför att i den socknen bodde en spelman, som var styvare än alla andra, som funnos i Värmland. Då de hade honom, behövde de inte kalla någon annan.

10 När Nils Elofsson fick detta svar, tog han sig³ några dagars betänketid, och därpå skickade han bud till en spelman, som bodde i stora Kils socken och hette Olle i Säby, för att fråga om han inte ville komma och spela på hans dotters bröllop.

15 Men Olle i Säby svarade på samma sätt som Spelar-Mårten. Han bad hälsa⁴ till Nils Elofsson, att så länge som det i Svartsjö fanns en så förträfflig spelman som Jan Öster, ville han inte fara dit och spela.

20 Nils Elofsson tyckte inte om, att spelmännen på detta sättet sökte tvinga på honom den han inte ville ha. Han ansåg nu, att det var en heder sak för honom att få en annan spelman än Jan Öster.

25 Några dagar efter att han hade fått svar från Olle i Säby, sände han sin dräng till spelman Lars Larsson, som bodde på Ängsgärdet i Ulleruds socken.

Lars Larsson var en välbärgad man, som ägde

¹ *Spelar-Mårten*, Martin the fiddler.

² *på*, at.

³ *sig* not to be translated.

⁴ *bad hälsa*, sent word.

en vacker gård. Han var klok och betänksam, inte något brushuvud som de andra spelmännen.

Men han som de andra fick genast Jan Öster i tankarna¹ och frågade hur det kom sig,² att inte denne skulle spela på bröllopet. 5

Nils Elofssons dräng tyckte det vara klokast att svara, att eftersom Jan Öster var hemma³ i Svartsjö, så kunde de där få höra honom alla dagar. Då Nils Elofsson gjorde ett så stort bröllop, ville han bjuda folk på något bättre och rarare. 10

“Jag tvivlar på att han kan få något bättre”, sade Lars Larsson.

“Nu tänker ni visst svara detsamma som Spelar-Mårten och Olle i Säby”, sade drängen och berättade hur det hade gått honom hos dessa. 15

Lars Larsson hörde noga på⁴ drängens berättelse. Sedan satt han tyst en lång stund och funderade. Till sist gav han ändå ett jakande svar. “Hälsa till husbonden, att jag tackar för bjudningen och skall komma!” sade han till drängen. 20

Nästa söndag reste alltså Lars Larsson till Svartsjö kyrka. Han körde in på kyrkbacken, just då bröllopsskaran skulle ställa upp sig⁵ för att tåga fram till kyrkan. 25

Han kom åkande i egen schäs med en god häst, han var klädd i svarta klädeskläder och tog fram

¹ *fick i tankarna*, thought of.

² *kom sig*, happened.

³ *var hemma*, lived.

⁴ *hörde noga på*, paid close attention to.

⁵ *skulle ställa upp sig*, were ready to form into line.

fiolen ur en blankpolerad låda. Nils Elofsson tog väl emot honom och tyckte, att detta var en spelman, som han kunde ha heder av.¹

5 Strax efter att Lars Larsson var anländ, kom också Jan Öster gående upp till kyrkan med fiol under armen. Han gick rakt fram till skaran omkring bruden, alldeles som vore han kallad att komma och spela på bröllopet.

10 Jan Öster kom i den gamla grå vadmalsjackan, som man hade sett honom bära sedan lång tid tillbaka, men eftersom detta var ett så stort bröllop, hade hustrun gjort några försök att laga hålen vid armbågen och satt stora, gröna lappar över dem. Han var en lång, vacker karl och
15 skulle ha tagit sig ståtlig ut² i spetsen för brudskaran, om han inte hade varit så dåligt klädd, och om inte hans ansikte hade varit fårat och utgrävt av bekymmer och hård strid med olyckan.

20 När Lars Larsson såg Jan Öster komma, tycktes han bli en smula missnöjd. "Jaså, ni har kallat hit Jan Öster också", sade han halvhögt till nämndeman Nils Elofsson. "Ja, det kan ju inte skada,³ att vi äro två spelmän på ett så stort bröllop."

25 "Jag har visst inte bjudit honom", bedyrade Nils Elofsson. "Jag förstår inte, varför han har kommit. Vänta bara,⁴ så skall jag låta honom veta, att han har ingenting här att göra!"

¹ som han kunde ha heder av, of whom he might be proud.

² skulle ha tagit sig ståtlig ut, would have made a fine appearance.

³ det kan ju inte skada, there is no harm in.

⁴ Vänta bara, just wait.

“Då är det nog någon spektakelmakare, som har bådat honom”, sade Lars Larsson. “Men om ni vill taga mitt råd, så låtsas om ingenting,¹ utan gå och bjud honom vara välkommen! Jag har hört sägas, att han skall vara en hetsig karl, och ingen kan veta om han inte skulle ställa till slagsmål och gräl, ifall ni sade honom, att han inte vore kallad.” 5

Detta förstod nämndemannen också. Det var ingen tid att börja bråka, då brudtåget höll på att ordna sig på kyrkbacken. Han gick därför fram till Jan Öster och bad honom vara välkommen. 10

Därpå ställde de båda spelmännen upp sig i spetsen av tåget. Brudparet gick under päll, brudens tärnor och riddare vandrade par om par, och efter dem kommo föräldrarna och släktingarna, så att tåget var både ståtligt och långt. 15

När allt var i ordning, gick en brudriddare fram till musikanterna och bad dem, att de skulle spela upp brudmarschen. 20

Båda spelmännen kastade fiolerna upp till hakan, men längre kommo de inte, utan så blevo de stående.

Det var nämligen ett gammalt bruk i Svartsjö, att den förnämste av spelmännen skulle ta upp brudmarschen och anföras spelet. 25

Brudriddaren såg på Lars Larsson, som om han väntade, att denne skulle börja, men Lars Larsson såg på Jan Öster och sade: “Det är Jan Öster, som skall börja.” 30

¹ *låtsas om ingenting*, let it pass; or, make no trouble.

Men det föll inte Jan Öster in,¹ att inte den andre, som var så finklädd som trots en herreman,² skulle vara förnämligare än han, som kom i sin slitna vadmalströja rakt ur den usla stugan, där det inte fanns annat än nöd och fattigdom.

5 "Nej, för all del!"³ sade han bara. "Nej, för all del!"

Han såg, att brudgummen sträckte fram armen och stötte till Lars Larsson. "Lars Larsson skall börja", sade han.

10 När Jan Öster hörde brudgummen säga detta, tog han genast fiolen från hakan och trädde ett steg åt sidan.

Lars Larsson däremot rörde sig inte ur fläcken, utan stod trygg och självbelåten kvar på sin plats. Men inte han heller lyfte stråken.

"Det är Jan Öster, som skall börja", upprepade han. Han sade orden envist och segt, likt en, som är van att driva sin vilja igenom.⁴

20 Det blev uppståndelse i skaran över dröjsmålet. Brudens far kom fram och bad Lars Larsson, att han skulle börja. Kyrkvaktarn kom ut i kyrkdörren och vinkade åt dem, att de skulle skynda sig. Prästen stod redan framför altaret och väntade.

25 "Du får be Jan Öster, att han börjar spela då", sade Lars Larsson. "Vi spelmän hålla honom för⁵ att vara den styvaste ibland oss."

¹ *det föll inte Jan Öster in*, it never occurred to Jan Öster.

² *som trots en herreman*, as any gentleman.

³ *Nej, för all del*, by no means.

⁴ *van att driva sin vilja igenom*, used to having his own way.

⁵ *hålla honom för*, consider him.

“Det kan väl så vara”, sade bonden, “men nu hålla vi bönder dig, Lars Larsson, för den duktigaste.”

Också de andra bönderna samlade sig omkring dem. “Seså, börja nu!” sade de. “Prästen väntar ju. Vi bli till spektakel för kyrkfolket.” 5

Lars Larsson stod där lika seg och dryg som förut. “Jag vet inte, varför folket i den här församlingen har så mycket emot,¹ att deras egen spelman sättes högst”, sade han. 10

Men Nils Elofsson var alldeles rasande över att alla på detta sätt ville tvinga Jan Öster på honom. Han gick tätt in på Lars Larsson och viskade: “Jag förstår, att det är du, som har kallat hit Jan Öster, och att du har ställt till detta för att hedra honom. Men skynda dig nu att spela! Annars skall jag jaga bort den trashanken från kyrkbacken med skam och skada.”² 15

Lars Larsson såg honom rätt i ansiktet³ och nickade åt honom utan att visa någon vrede. “Ja, ni har rätt i att vi⁴ måste få ett slut på detta”, sade han. 20

Han vinkade åt Jan Öster, att denne skulle komma tillbaka till sin förra plats. Därpå gick han själv ett par steg framåt och vände sig om, så att alla kunde se honom. Så slängde han stråken långt ifrån sig, drog upp sin slidkniv och skar av alla fyra fiolsträngarna, som sprungo av med en skarp klang. 25

¹ har så mycket emot, are so opposed to.

² med skam och skada, in disgrace.

³ rätt i ansiktet, squarely in the face.

⁴ ni har rätt i att vi, you are right, we.

“Inte skall det sägas om mig, att jag räknar mig för mer¹ än Jan Öster”, sade han.

Men det förhöll sig så, att Jan Öster sedan² trenne år gick och³ grubblade på en låt, som han kände bodde inom honom färdig, fast han inte kunde få fram den över strängarna, därför att han alltid därhemma gick bunden i gråa bekymmer och det aldrig hände honom varken stort eller smått, som lyfte honom över det dagliga slitet. Men när han hörde Lars Larssons strängar springa, kastade han huvudet tillbaka och drog in luft i lungorna. Ansiktsdragen voro spända, som om han lyssnade efter något, som kom till honom från ett avlägset fjärran, och så började han spela. Ty den låten, som han hade grubblat över i tre år, stod nu på en gång klar⁴ för honom, och medan dess toner klingade, gick han med stolta steg ner mot kyrkan. Och brudskaran hade aldrig förr hört en sådan låt. Den tog dem med sig med en sådan fart, att inte en gång⁵ Nils Elofsson tänkte på att hålla sig stilla. Och alla voro så glada både åt Jan Öster och Lars Larsson, att hela följet kom med tårade ögon in i kyrkan.

¹ *räknar mig för mer*, consider myself better.

² *sedan*, for.

³ *gick och* not to be translated.

⁴ *stod nu på en gång klar*, all at once became clear.

⁵ *inte en gång*, not even.

MORBROR RUBEN

ET VAR EN GÅNG för snart åttio år sedan en liten gosse, som gick ute¹ på torget och spelade topp. Den lille gossen hette Ruben. Han var inte mer än tre år, men han svängde sin lilla piska så tappert som någon och lät toppen snurra, så att det var en glädje däråt.² 5

Den dagen för åttio år sedan var det ett riktigt vackert vårväder. Mars månad var kommen, och staden var delad i två världar, en vit och varm, där solskenet rådde, och en kall och mörk, där det var skugga. Hela torget hörde solskenet till, utom en smal rand längs ena husraden. 10

Nu hände sig, att den lilla gossen, så tapper han var, blev trött av att snurra sin topp och såg sig om efter någon viloplats. En sådan var inte svår att finna. Det fanns inga bänkar eller soffor, men vartenda hus var försett med en stentrappa. Lille Ruben kunde inte tänka sig något lämpligare. 15

Det var en liten samvetsgrann fyr. Han hade en dunkel aning om att mor inte ville, att han skulle sitta på främmande folks trappor. Mor var fattig, men just därför fick det aldrig se ut, 20

¹ gick ute, was out.

² däråt, to see it.

som om man ville taga något av andra. Så gick han och satte sig på deras egen stentrappa, ty de bodde också vid torget.

5 Den trappan låg i skuggan, och där var riktigt kallt. Den lille stödde huvudet mot räcket, drog upp benen och mådde så gott som aldrig förr. En liten stund ännu såg han hur solskenet dansade ute på torget, hur pojkar sprungo och toppar snurrade, så slöt han ögonen och somnade.

10 Han sov visst en hel timme. Då han vaknade, var det inte så bra med honom,¹ som då han somnade, utan allting kändes så förfärligt otrevligt. Han gick in till mor och grät, och mor såg, att han var sjuk, och lade honom till sängs. Och
15 om² ett par dagar var gossen' död.

Men därmed är det inte slut på³ hans historia. Det hände nämligen, att hans mor kom till att sörja honom riktigt ur hjärtats djup med en sådan där sorg, som trotsar år och död. Mor
20 hade flera andra barn, många bekymmer upptogo hennes tid och tankar, men det fanns alltid ett rum i hennes sinne, där hennes son Ruben fick bo alldeles ostörd. Han var ständigt levande för henne. Såg hon en barnhop leka på torget, så
25 sprang han med där, och då hon gick och stökade inne i huset, trodde hop fullt och fast, att den lille ännu satt och sov ute på den farliga stentrappan. Säkerligen var intet av mors levande barn så närvarande för hennes tankar som det
30 döda.

¹ var det inte så bra med honom, he did not feel as well.

² om, in.

³ därmed är det inte slut på, that is not the end of.

Några år efter sin död fick den lille Ruben en syster, och då denna blev så gammal, att hon kunde springa ute på torget och spela topp, hände sig, att även hon satte sig att vila på stentrappan. Men mor kände i detsamma, som om någon skulle ha ryckt henne i kjorteln.¹ Hon kom genast ut och tog ett så hårt tag i lilla syster,² då hon lyfte upp henne, att denna mindes det, så länge hon levde. 5

Och än mindre glömde hon hur märkvärdigt mors ansikte var och hur rösten darrade, då hon sade: "Vet du, att du hade en gång en liten bror, som hette Ruben, och han dog, därför att han satt på den här stentrappan och förkylde sig. Du vill väl inte dö från³ mor, du Berta?" 10 15

Bror Ruben blev snart lika levande för sina bröder och systrar som för sin mor. Hon var sådan, att de alla måste se med hennes ögon, och snart hade de samma förmåga som hon att se honom sitta ute på stentrappan. Och naturligtvis föll det ingen av dem in att sätta sig där. Ja, så snart de sågo någon sitta på en stentrappa eller ett stenräcke eller en sten vid väggkanten, så fingo de alltid ett styng i hjärtat och tänkte på bror Ruben. 20 25

Ytterligare hände det bror Ruben, att han blev satt högst av alla syskonen, då de talade om varandra. Ty alla barnen visste ju, att de voro ett besvärligt och bråkigt släkte, som bara gjorde

¹ skulle ha ryckt henne i kjorteln, had pulled at her skirt.

² tog ett så hårt tag i lilla syster, seized the little one so violently.

³ dö från, to die and leave.

mor möda och omak. De kunde inte tro, att mor skulle sörja mycket över att mista något av dem. Men då mor verkligen sörjde bror Ruben, så var det ju säkert, att han måtte ha varit mycket
5 snällare, än de voro.

Det var inte sällan någon av dem tänkte så här: "Ack, den som kunde göra¹ mor så mycken glädje som bror Ruben!" Och ändå visste ingen något mer om honom, än att han hade spelat topp
10 och förkylt sig på en stentrappa. Men han måtte ju ha varit märkvärdig, då mor hade en sådan kärlek till honom.

Märkvärdig var han ock: han gjorde mor mest glädje av alla barnen. Hon hade blivit änka och arbetade i sorg och nöd. Men barnen hade en så
15 stark tro på mors sorg över den lille treåringen, att de voro förvissade om att om han blott hade levat, skulle mor inte ha sörjt över sin olycka. Och var gång de sågo mor gråta, trodde de, att
20 det var därför att bror Ruben var död eller ock därför att de inte själva voro som bror Ruben. Snart nog föddes inom dem en allt starkare² lust att tävla med den lille döde om mors tillgivenhet. Det fanns inte en sak, som de inte hade velat göra
25 för mor, om hon bara hade velat tycka lika mycket om dem som om honom. Och det var för denna längtans skull, menar jag, som bror Ruben var det nyttigaste³ av alla mors barn.

Tänk bara,⁴ då den äldsta brodern hade för-

¹ den som kunde göra, if we could only give.

² allt starkare, ever growing.

³ var det nyttigaste, did more good than any.

⁴ Tänk bara, just think.

tjänat sina första slantar genom att ro en främmande över ån och kom och gav dem till sin mor utan att ta undan ett runstycke! Då såg mor så glad ut, att han svälde av¹ stolthet och inte kunde låta bli att förråda hur omåttligt ärelysten han hade varit. 5

“Mor, är jag nu inte lika bra som bror Ruben?”

Mor såg prövande på honom. Det var, som om hon jämförde² hans friska, strålande ansikte med det lilla bleka ute på stentrappan. Och mor hade säkert velat svara ja, om hon hade kunnat, men mor kunde inte. 10

“Mor håller mycket av dig, Ivan, men sådan som bror Ruben blir du aldrig.”

Det var oöverkomligt, det insågo alla barnen, men ändå kunde de inte låta bli att sträva. 15

De växte upp till duktiga människor, de arbetade sig fram till³ förmögenhet och anseende, medan bror Ruben bara satt stilla på sin stentrappa. Men han hade ändå försprång. Han var oupphinnelig. 20

Och vid varje framsteg, vid varje förbättring, då det så småningom lyckades dem att bjuda mor ett gott hem och välstånd, så fick det vara lön nog för dem, att mor sade: “Ack, att min lille Ruben hade fått se detta!” 25

Bror Ruben följde mor genom hela livet, ända till dödsbädden. Det var han, som förtog dödsplågorna deras udd, eftersom hon visste, att de förde henne till honom. Mitt i den största jäm- 30

¹ av, with.

² Det var, som om hon jämförde, she seemed to be comparing.

³ de arbetade sig fram till, they worked their way up to.

mern kunde mor le vid tanken på att hon gick att möta lille Ruben.

Och så dog hon, vars trogna kärlek hade upphöjt och förgudat en stackars liten treåring.

- 5 Men inte heller då blev det slut med den lille Rubens historia. För alla sina syskon var han bliven en symbol för det strävsamma livet i hemmet, för kärleken till mor, för alla de rörande minnena från mödans och motgångens år. Det
- 10 låg alltid något varmt och vackert i deras röster, då de talade om honom. Det var helg och högtid omkring¹ den lille treåringen.

- Sålunda kom han ock att glida in i sina brors- och systerbarns liv. Mors kärlek hade gjort honom till en storhet, och de stora, de verka och öva inflytande släktled efter släktled.
- 15

Syster Berta hade en son, som kom i mycken beröring med² morbror Ruben.

- Han var fyra år³ den dagen, då han satt på trottoarkanten och stirrade ned i rännstenen. Den flödade av regnvatten. Stickor och strån färdades med äventyrliga svängningar nedåt det grunda farvattnet. Den lille satt och såg på med det ljuva lugn, som man erfar vid att följa andras
- 20
- 25 äventyrliga tillvaro, då man själv är i trygghet.

Men hans fredliga filosoferande avbröts av hans moder, som i samma ögonblick hon såg honom måste tänka på stentrappan i hemmet och på brodern.

¹ *Det var helg och högtid omkring*, there was an air of sanctity and solemnity about the very memory of.

² *kom i mycken beröring med*, had much to do with.

³ *fyra år*, four years old.

“Å kära min lilla gosse”, sade hon, “sitt inte så! Vet du, att din mamma hade en liten bror, som hette Ruben och som var fyra år liksom du nu. Han dog, därför att han satt på en sådan där trottoarkant och förkylde sig.” 5

Den lille tyckte inte om att bli störd i sina angenäma tankar. Han satt stilla och filosoferade, medan hans ljusa, krusiga hår ramlade ända ned i ögonen på honom.¹

Syster Berta skulle inte ha gjort det för någon annan, men för sin kära brors skull ruskade hon sin lille gosse ganska omilt. Och så fick han lära respekt för morbror Ruben. 10

En annan gång hade denna ljuslockiga unga herre råkat falla omkull ute på isen. Han hade blivit omkullstött riktigt på elakhet² av en stor, stygg pojke, och där satt han kvar och grät för att riktigt visa hur förorättad han var, allra helst som hans mamma inte kunde vara långt borta. 15

Men han hade glömt, att hans mor dock först och sist var morbror Rubens syster. Då hon fick se Axel sitta på isen, kom hon inte alls med något lugnande och tröstande, utan bara med detta eviga: 20

“Sitt inte så, min lilla gosse! Tänk på morbror Ruben, som dog, då han var fem år, liksom du är nu, därför att han satte sig i en snödriva!” 25

Gossen steg genast upp, då han hörde talas om morbror Ruben, men han kände kyla ända in i hjärtat. Hur kunde mamma prata om morbror 30

¹ på *honom*, his.

² riktigt på *elakhet*, out of sheer mischief.

Ruben, då hennes lilla gosse var så bedrövad? Gärna för Axel¹ fick han sätta sig och dö, var han behagade, men nu var det, som om denne døde ville ta hans egen mamma ifrån honom, och
5 det kunde Axel inte tillåta. Så lärde han hata morbror Ruben.

Högt uppe i trappuppgången i Axels hem fanns en stenbalustrad, som var svindlande härlig att sitta på. Djupt under² låg förstugans stengolv,
10 och den, som satt grensle däruppe, kunde drömma, att han färdades fram över avgrunder. Axel kallade balustraden för den gode gångaren Grane.³ På dess rygg sprängde han över brinnande vallgravar in i förtrollade slott. Där satt
15 han stolt och trotsig med de stora hårbucklorna vajande för det häftiga anloppet och kämpade Sankt Görans strid med draken. Och ännu hade det inte fallit morbror Ruben in att vilja rida där.

Men naturligtvis kom han. Just som draken
20 vred sig i dödsångest och Axel satt där i hög segervisshet, hörde han barnjungfrun ropa: "Lilla Axel, sitt inte där! Tänk på morbror Ruben, som dog, då han var åtta år gammal, liksom Axel nu är, därför att han satt och red på
25 ett stenräcke? Här får Axel aldrig mer sitta."

En sådan avundsjuk gammal dummerjös, den morbror Ruben! Han tålde visst inte, att Axel dödade drakar och räddade prinsessor. Om han inte aktade sig, så skulle Axel visa, att han också
20 kunde vinna ära. Om han hoppade ned i sten-

¹ *Gärna för Axel*, for all Axel cared.

² *Djupt under*, far below.

³ *Grane*: a war-horse mentioned in the old Volsunga-saga.

golvet här nere och sloge ihjäl sig, då skulle han allt känna sig fördunklad, den där storljugaren.

Stackars morbror Ruben! Stackars den lilla snälla gossen, som hade gått och spelat topp ute på det solbelysta torget! Nu fick han erfara vad det vill säga att vara en stor man. En fågel-skrämman hade han blivit, som den tid, som var, satte upp för den, som skulle komma. 5

Det var ute på landet¹ hos morbror Ivan. En hel mängd kusiner voro samlade på den härligt gården. Axel gick där, uppfylld av sitt hat till² den store morbror Ruben. Han ville bara veta om denne pinade någon annan än honom. Men det var något, som skrämde honom från att fråga. Det var, som om han skulle ha begått något hädiskt. 10 15

Äntligen voro barnen för sig själva.³ Ingen stor⁴ var närvarande. Då frågade Axel om de hade hört talas om morbror Ruben.

Han såg, att det blixtrade till i ögonen och att många små nävar knötos, men det syntes, att de små munnarna hade fått lära sig vördnad för morbror Ruben. "Tyst för all del!" sade hela skaran. 20

"Nej", sade Axel, "nu vill jag veta om det är någon mer, som han pinar, för jag tycker, att han är den besvärligaste av alla morbröder." 25

Detta enda modiga ord bröt den damm, som var satt för pinade barnahjärtans harm. Det blev stort gny och ropande. Så måtte en 30

¹ ute på landet, in the country.

² till, of. ³ för sig själva, left to themselves.

⁴ Ingen stor, no grown person.

hop nihilister se ut, då de försmäda självhärskaren.

5 Nu uppsattes den stackars store mannens syndaregister. Morbror Ruben förföljde alla sina syskonbarn. Morbror Ruben dog, varhelst han behagade. Morbror Ruben var alltid av samma ålder med den, vars ro han ville störa.

10 Och respekt måste man ha för honom, fast han alldeles tydligt var en lögnare. Hata honom i hjärtats tystaste djup, det kunde man få, men förbise honom eller visa honom vanvördnad, nej, pass för det.¹

15 Vilken min de gamla togo på sig,² då de talade om honom! Hade han då någonsin gjort något så märkvärdigt? Att sätta sig att dö var då inte något så underbart. Och vad han så hade utfört för storverk,³ visst var det, att nu missbrukade han sin makt. Han satte sig emot barnen i allt, som de hade lust till, den gamla fågelskrämman.

20 Han drev upp dem från middagssömmen i gröngräset. Han hade upptäckt det bästa gömstället i parken och förbjudit dess begagnande. Nu allra senast hade han företagit sig att rida på osadlade hästar och att åka i hö.

25 De voro alla säkra på att den stackaren aldrig hade blivit mer än tre år. Och nu överföll han stora fjortonåringar och påstod, att han var av deras ålder. Det var det allra retsamaste.

¹ *pass för det*, that would never do.

² *togo på sig*, put on.

³ *vad han så hade utfört för storverk*, whatever had been his achievements.

Det var otroliga ting, som kommo i dagen¹ om honom. Han hade fiskat löjor från brokaren, han hade rott i den lilla ekstocken, han hade klättrat i den där pilen, som hängde ut över vattnet och som var så trevlig att sitta i, ja, han hade till och med legat och sovit på krutfjärdingar. 5

Men de voro all vissa om att det inte fanns någon undflykt från hans tyranni. Det var en lättnad att ha fått tala ut, men inte något bote-medel. Man kunde inte göra uppror mot morbror Ruben. 10

Man skulle inte vilja tro det, men då dessa barn blevo stora² och fingo egna barn,³ började de genast göra sig nytta av⁴ morbror Ruben, såsom deras fäder hade gjort före dem. 15

Och deras barn återigen, det vill säga⁵ de ungdomar, som nu växa upp, ha lärt läxan så väl, att det hände en sommar ute på landet, att en fem-årig pys kom fram och sade till gamla farmor Berta, som hade satt sig på en avsats i trappan, medan hon väntade på vagnen: 20

“Farmor hade en gång en bror, som hette Ruben.”

“Det har du rätt i,⁶ min lilla gosse”, sade farmor och steg genast upp. 25

Detta var för all ungdomen en sådan syn, som om den hade sett en gammal karolin buga sig för

¹ kommo i dagen, came to light.

² blevo stora, grew up.

³ egna barn, children of their own.

⁴ göra sig nytta av, make use of.

⁵ det vill säga, that is to say.

⁶ Det har du rätt i, you are right.

kung Karls porträtt. Den fick en aning om att morbror Ruben alltid måste förbli stor, hur han än misslyckades, bara därför att han hade varit så högt älskad.¹

5 I dessa dagar, då man noga skärskådar all storhet, måste han användas med mera måtta än förr. Gränsen för hans ålder är lägre, träd, båtar och krutfjärdingar äro trygga för honom, men intet av sten, som duger² att sitta på, kan undgå honom.

10 Och barnen, nutidens barn, uppföra sig på annat sätt mot honom än föräldrarna. De kritiserar honom öppet och ohöjlt. Deras föräldrar förstå inte mer konsten att inge tung, fruktande lydnad. Små pensionsflickor avhandla morbror Ruben och undra om han är annat än en myt. En sexårig ungdom föreslår, att man medelst experiment skall bevisa, att det är omöjligt att bliva dödligt förkyld på en stentrappa.

20 Men detta är blott ett mod för dagen. Detta släktled är innerst inne³ lika övertygat om morbror Rubens storhet som de föregående och lyder honom likasom de.

25 Den dag skall komma, då dessa begabbare draga ned till fädernehemmet, söka reda på den gamla stentrappan och resa upp den på en sockel med gyllene inskrift.

De skämta med⁴ morbror Ruben nu under⁵

¹ *högt älskad*, dearly beloved.

² *duger*, will do.

³ *innerst inne*, in their heart of hearts.

⁴ *med*, about.

⁵ *under*, for.

några år, men så snart de ha blivit vuxna och fått egna barn att uppfostra, skola de bli övertygade om den store mannens nytta och nödvändighet.

“Å, mitt lilla barn, sitt inte på den där stentrappan! Din mors mor hade en morbror, som hette Ruben. Han dog, då han var vid din ålder, därför att han satte sig att vila på en sådan där stentrappa.”

5

Så skall det heta,¹ så länge världen står.²

¹ *Så skall det heta*, so it will be.

² *står*, lasts.

Vertical line on the right side of the page.

Small vertical mark on the right side.

Small dot in the center of the page.

Small mark on the left side.

Small horizontal mark at the bottom left.

KEJSARENS SYN

Vertical line on the right side of the page.

DET VAR PÅ¹ DEN TIDEN, då Augustus var kejsare i Rom och Herodes var konung i Jerusalem.

Då hände sig en gång, att en mycket stor och helig natt sänkte sig över jorden. Det var den mörkaste natt, som någon ännu² hade sett; man skulle ha kunnat tro, att hela jorden hade råkat in under³ ett källarvalv. Det var omöjligt att skilja vatten från land, och man kunde inte finna sig till rätta på den kändaste väg. Och det kunde inte vara annorlunda, ty från himmelen kom inte en ljusstråle. Alla stjärnor hade stannat hemma i sina hus, och den väna månen höll sitt ansikte bortvänt. 5 10

Och lika djupt som mörket var även tystnaden och stillheten. Floderna hade stannat i sitt lopp, vinden rörde sig inte, och till och med aspladen hade upphört att dallra. Hade man gått vid havet,⁴ så skulle man ha funnit, att vågen inte mera slog mot stranden, och hade man gått i öknen, skulle sanden inte ha knarrat under ens 15 20

¹ på, at.

² ännu, ever.

³ hade råkat in under, had passed into.

⁴ vid havet, along the seashore.

fot. Allt var förstenat och orörligt¹ för att inte störa den heliga natten. Gräset tordes inte växa, daggen kunde inte falla, och blommorna vågade inte utandas vällukt.

- 5 Under denna natt jagade inte rovdjuren, stucko inte ormarna, skällde inte hundarna. Och vad som var ännu härligare, intet av de livlösa tingen skulle ha velat störa nattens helgd genom att låna sig till en ond gärning. Ingen dyrk skulle ha
- 10 kunnat öppna ett lås, och ingen kniv hade varit i stånd att utgjuta blod.

- Just under denna natt kom i Rom en liten skara människor ned från kejsarboningen på Palatinen och tog vägen över Forum upp mot Kapitolium.
- 15 Under den nyss tilländalupna dagen hade nämli- gen rådsherrarna frågat kejsaren om han hade något att invända mot att de reste honom ett tempel på Roms heliga berg. Men Augustus hade inte genast lämnat sitt bifall. Han visste inte
- 20 om det vore gudarna behagligt, att han ägde ett tempel vid sidan av² deras, och han hade svarat, att han först genom ett nattligt offer till sin genius ville utforska deras vilja i denna sak. Det var han, som nu, åtföljd av några förtrogna, gick
- 25 att verkställa detta offer.

- Augustus lät föra sig i sin bärstol, ty han var gammal och Kapitoliums långa trappor besvärade honom. Han höll själv buren med duvorna, som han skulle offra. Inga präster eller soldater eller
- 30 rådsherrar ledsagade honom, utan endast hans

¹ *förstenat och orörligt*, motionless as if turned to stone.

² *vid sidan av*, next to.

närmaste vänner. Fackelbärare gingo före honom liksom för att bana väg in i nattmörkret, och efter honom följde slavar, som buro det trefotade altaret, kolen, knivarna, den heliga elden och allt annat, som behövdes för offringen. 5

Under vägen språkade kejsaren muntert med sina förtrogna, och därför lade ingen av dem märke till¹ nattens oändliga tystnad och stillhet. Det var först då de på den översta delen av Kapitulum hade nått den tomma plats, vilken var avsedd för det nya templet, som det uppenbarades för dem,² att något ovanligt var på färde.³ 10

Detta kunde inte vara en natt som alla andra, ty uppe på klippkanten sågo de den underbaraste varelse. De trodde först, att det var en gammal förvriden olivstam, de trodde sedan, att en uråldrig stenbild från Jupiterstemplet hade vandrat ut på klippan. Till sist syntes det dem, att det inte kunde vara någon annan än den gamla sibyllan. 15 20

Något så gammalt, så väderbitet och så jättestort hade de aldrig sett. Denna gamla kvinna var skräckinjagande. Om inte kejsaren hade varit där, skulle de alla ha flytt hem till sina bäddar. "Det är hon", viskade de till varandra, "som räknar år så många, som det finns sandkorn på hennes hemlands kust. Varför är hon utkommen⁴ ur sin håla just i natt?" Vad bådar hon 25

¹ lade ingen av dem märke till, none of them noticed.

² det uppenbarades för dem, it was revealed to them.

³ var på färde, was taking place.

⁴ är hon utkommen, has she come out.

⁵ i natt, to-night.

kejsaren och riket, hon, som skriver sina profetior på trädens blad och vet, att vinden för orakelordet till den, för vilken det är avsett?"

5 De voro så förskrämda, att de alla skulle ha kastat sig på sina knän med pannan mot jorden, om sibyllan endast hade gjort en rörelse.¹ Men hon satt så stilla, som om hon hade varit livlös. Hon satt nedhukad ytterst på klippranden, och, skuggande ögonen med handen, spejade hon ut i 10 natten. Hon satt där, som hade hon gått upp på kullen för att bättre se något, som tilldrog sig långt borta. Hon kunde då se något, hon, under en sådan natt!

I detsamma märkte kejsaren och alla i hans 15 följe hur djupt mörkret var. Ingen av dem kunde se en handsbredd framför sig. Och vilken stillhet, vilken tystnad! Inte en gång Tiberns dova sorl kunde de höra. Men luften ville kväva dem, kallsvett trängde fram² på pannan, och händerna voro stela och maktlösa. De tänkte, att 20 det måtte förestå något förfärligt.

Men ingen ville visa, att han var rädd, utan alla sade till kejsaren, att detta var goda järtecken: hela naturen höll andan för att hälsa en 25 ny gud.

De uppmanade Augustus att skynda med offret och sade, att den gamla sibyllan troligen var uppstigen ur sin håla för att hälsa hans genius.

Men sanningen var, att den gamla sibyllan var 30 så upptagen av en syn, att hon inte ens visste, att Augustus hade kommit upp till Kapitolium.

¹ gjort en rörelse, stirred.

² trängde fram, broke out.

Hon var bortförd i anden till ett fjärran land, och där tyckte hon sig vandra fram över en stor slätt. I mörkret stötte hon med foten oupphörligen emot¹ något, som hon tyckte vara tuvor. Hon böjde sig ned och kände med handen. Nej, det var inte tuvor, utan får. Hon vandrade mellan stora, sovande fårahjordar. 5

Nu lade hon märke till herdarnas eld. Den brann mittpå fältet, och hon sökte sig fram till den.² Herdarna lågo och sovo vid elden, och bredvid sig hade de långa, spetsiga stavar, med vilka de brukade försvara hjorden mot vilda djur. Men de små djuren med de glimmande ögonen och de yviga svansarna, som smögo sig fram till elden, voro de inte schakaler? Och dock slungade inte herdarna stavarna efter dem, hundarna fortforo att sova, fåren flydde inte, och vilddjuren lade sig till vila vid sidan om människorna. 10 15

Detta såg sibyllan, men hon visste ingenting om det, som tilldrog sig bakom henne på bergshöjden. Hon visste inte om, att man där reste altaret, tände kolen, strödde ut rökelsen och att kejsaren tog den ena duvan ur buren för att offra henne. Men hans händer voro så domnade, att han inte kunde hålla fågeln. Med ett enda slag av vingen gjorde sig duvan fri³ och försvann uppe i nattmörkret. 20 25

Då detta skedde, blickade hovmännen misstänksamt bort till den gamla sibyllan. De trodde, att det var hon, som vållade olyckan. 30

¹ stötte hon med foten emot, she stumbled over.

² hon sökte sig fram till den, she groped her way to it.

³ gjorde sig duvan fri, the dove freed itself.

Kunde de veta, att sibyllan alltjämt tyckte sig stå vid herdarnas koleld och att hon nu lyssnade efter en svag klang, som kom dallrande genom den dödysta natten? Hon hörde den länge, innan hon märkte, att den inte kom från jorden, utan från skyn. Slutligen upplyfte hon huvudet, och då såg hon ljusa, skimrande gestalter glida fram uppe i mörkret. Det var små flockar av änglar, som, ljuvligt sjungande och liksom sökande, flögo fram och åter över den vida slätten.

Just medan sibyllan lyssnade till änglasången, beredde sig¹ kejsaren till ett nytt offer. Han tvådde sina händer, renade altaret och lät giva sig den andra duvan. Men ehuru han nu ansträngde sig till det yttersta² för att hålla fast den, gled duvans hala kropp ur hans hand, och fågeln svingade sig upp i den ogenomskådliga natten.

Kejsaren blev förfärad. Han störtade ned på knä för det tomma altaret och bad till sin genius. Han anropade honom om kraft att använda de olyckor, som denna natt tycktes båda.

Icke heller något av detta hade sibyllan hört. Hon lyssnade med hela sin själ till änglasången, som blev allt starkare.³ Till sist blev den så kraftig, att den väckte herdarna. De reste sig på armbågen och sågo lysande skaror av silvervita änglar röra sig uppe i mörkret i långa, vajande led liksom flyttfåglar. Somliga hade lutor och violiner i händerna, andra hade cittror och har-

¹ beredde sig, was making preparations.

² ansträngde sig till det yttersta, exerted himself to the utmost.

³ blev allt starkare, grew louder and louder.

por, och deras sång klingade så munter som barnskratt och så sorglös som lärkkvitter. Då herdarna hörde detta, stego de upp för att gå till bergstaden, där de voro hemma, och berätta om undret.

5

De sökte sig fram på en smal, slingrande stig, och den gamla sibyllan följde dem. Med ens blev det ljus däruppe på berget. En stor, klar stjärna tände sig mittöver det, och staden på dess topp skimrade som silver i stjärnljuset. Alla de irrande änglaflockarna skyndade ditåt under jubelrop,¹ och herdarna påskyndade sina steg,² så att de nästan sprungo. Då de hade hunnit staden, funno de, att änglarna hade samlat sig över ett lågt stall i närheten av³ stadsporten. Det var en usel byggnad med tak av halm och nakna klippan till bakvägg. Häröver stod stjärnan, och dit flockade sig allt flera och flera änglar. Somliga satte sig på halmtaket eller slogo ned på den branta bergväggen bakom huset, andra höllo sig med fladdrande vingar svävande över det. Högt, högt uppe var luften förklarad av de strålände vingarna.

10

15

20

I samma ögonblick, som stjärnan tändes över bergstaden, vaknade hela naturen, och männen, som stodo på Kapitoliums höjd, kunde inte undgå⁴ att märka det. De kände friska, men smekande vindar fara genom rymden, ljuva vällukter strömmade upp omkring dem, träd susade,⁵ Tibern bör-

25

¹ under jubelrop, shouting for joy.

² påskyndade sina steg, increased their pace.

³ i närheten av, near.

⁴ kunde inte undgå, could not fall.

⁵ träd susade, the wind soughed in the trees.

jade sorla, stjärnorna strålade, och månen stod med ens högt på himlen och upplyste världen. Och ur skyn kommo de två duvorna nedsvingande och satte sig på kejsarens skuldra.

5 Då detta under skedde, reste sig Augustus i stolt glädje, men hans vänner och slavar störtade på knä. "Ave Cesar!" ropade de. "Din genius har svarat dig. Du är den gud, som skall tillbedjas på höjden av Kapitolium."¹

10 Och hyllningen, som de hänryckta männen tilljublade kejsaren,² var så högljudd, att den gamla sibyllan hörde den. Den väckte henne ur hennes syner. Hon reste sig från sin plats på klippranden och gick fram ibland människorna. Det var, 15 som hade en mörk sky stigit upp från bråddjupet och störtat ned över bergshöjden. Hon var förfärande i sin ålderdom. Strävt hår hängde i glesa testar kring hennes huvud, lemmarnas ledknotor voro förstorade, och den mörknade huden klädde 20 kroppen, hård som träbark, med rynka vid rynka.

Men väldig och vördnadsbjudande skred hon fram emot kejsaren. Med den ena handen fattade hon om hans handled, med den andra pekade hon hän mot den fjärran östern.

25 "Se!" befalldes hon honom, och kejsaren upplyfte sina ögon och såg. Rymden öppnade sig för hans blickar, och de trängde bort till fjärran österland. Och han såg ett torftigt stall under en brant klippvägg och i den öppna dörren några

¹ på höjden av Kapitolium, on the Capitoline.

² Och hyllningen, som de hänryckta männen tilljublade kejsaren, the cheers of homage with which the men in their joy and ecstasy greeted the Emperor.

knäböjande herdar. Inne i stallet såg han en ung mor på knä framför ett litet barn, som låg på en halmkärve på golvet.

Och sibyllans stora, knotiga fingrar pekade hän mot detta fattiga barn. 5

“Ave Cesar!” sade sibyllan med ett hånskratt. “Där är den gud, som skall tillbedjas på höjden av Kapitolium!”

Då ryggade Augustus tillbaka för henne som för en vansinnig. 10

Men över¹ sibyllan föll den mäktiga siareanden. Hennes skumma ögon började brinna, hennes händer sträcktes mot himmelen, hennes stämma förändrades, så att den inte tycktes vara hennes egen, utan hade sådan klang och kraft, att den kunde ha hörts över hela världen. Och hon uttalade ord, som hon tycktes läsa uppe bland stjärnorna: 15

“På Kapitoliums höjd skall världsförnyaren dyrkas,
Krist eller Antikrist, men icke bräckliga människor.” 20

Då hon hade sagt detta, skred hon bort mellan de skräckslagna männen och gick långsamt nedför bergshöjden och försvann.

Men Augustus lät nästa dag strängeligen förbjuda folket att resa honom något tempel på Kapitolium. I dess ställe² byggde han där en helgedom åt det nyfödda gudabarnet och kallade den *himmelens altare, Ara coeli*. 25

¹ över, upon.

² I dess ställe, in its stead.

Vertical line on the right side of the page.

Vertical line on the right side of the page.

LJUSLÅGAN

[The page contains extremely faint and illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the document. The text is too light to transcribe accurately.]

I.

ÖR MÅNGFALDIGA ÅR SEDAN,¹ då staden
Florens helt nyligen² hade gjort sig till
republik, levde där en man, som hette
Raniero di Raniero. Han var son till
en vapensmed och hade lärt sin fars yrke, men
han tyckte inte mycket om att utöva det. 5

Denne Raniero var en den starkaste man.³ Det
sades om honom, att han bar en tung järnrust-
ning lika lätt, som en annan bär en silkesskjorta.
Han var ännu en ung man, men hade redan givit 10
många prov på sin styrka. En gång hade han
varit inne i ett hus, där de hade lagt upp säd
på loftet. Men däruppe hade hopats för mycket
säd, och medan Raniero befann sig i huset, brast
en av loftsbjälkarna, och hela taket höll på⁴ att 15
störta ned. Alla hade då skyndat bort utom
Raniero. Han hade sträckt upp armarna och
hållit emot taket, ända tills folk hade hunnit
hämta bjälkar och störrar för att stötta upp det.

¹ *För mångfaldiga år sedan*, a great many years ago.

² *då helt nyligen*, shortly after.

³ *en den starkaste man*, a strong man if ever there was one;
or, a very strong man.

⁴ *höll på*, was about.

Det sades också om Raniero, att han var den
 tappreste man, som någonsin hade funnits i
 Florens, och att han aldrig kunde få nog av strid.
 Så snart som han hörde något oljud på¹ gatan,
 5 rusade han ut från verkstaden, i hopp att det
 hade uppstått ett slagsmål, vari han kunde taga
 del. Om han endast² fick draga blankt,³ stred han
 lika gärna med simpelt lantfolk som med järn-
 klädda riddare. Han gick fram som en galning
 10 i striden utan att räkna sina motståndare.

Nu var Florens inte synnerligen mäktigt på¹
 hans tid. Folket där bestod mestadels av ullspin-
 nare och klädesvävare, och dessa begärde ingen-
 ting bättre än att i fred få bedriva sitt arbete.
 15 Det fanns gott om⁴ duktiga karlar, men dessa voro
 inte stridslystna, utan satte en ära i⁵ att det i
 deras stad skulle råda bättre ordning än annor-
 städes. Raniero klagade ofta över att han inte
 var född i ett land, där det fanns en konung, som
 20 samlade omkring sig tappra män, och sade, att
 han i så fall⁶ skulle ha kommit till⁷ stor ära och
 värdighet.

Raniero var stortalig och högröstad, grym mot
 djur, hård mot sin hustru, inte god för någon att
 25 leva med. Han skulle ha varit en skön man, om
 han inte tväsöver ansiktet hade burit flera djupa

¹ på, in.

² Om endast, just so.

³ fick draga blankt, had a chance to draw his sword.

⁴ Det fanns gott om, were plentiful.

⁵ satte en ära i, made it a point of honor.

⁶ i så fall, in that event.

⁷ skulle ha kommit till, would have attained.

ärr, som vanställde honom. Han var snabb att fatta beslut,¹ och hans handlingssätt var storslaget, fastän ofta våldsamt.

Raniero var gift med Franceska, som var dotter till Jacopo degli Uberti, en vis och mäktig man. Jacopo hade inte tyckt mycket om att giva sin dotter till en sådan slagskämpe som Raniero, utan hade i det längsta² motsatt sig giftermålet. Franceska hade tvungit honom att ge vika genom att säga, att hon aldrig skulle gifta sig med någon annan. Då Jacopo äntligen gav sitt samtycke, hade han sagt till Raniero: "Jag tror mig ha sett, att män sådana som du ha lättare att³ vinna en kvinnas kärlek än att behålla den, därför vill jag taga det löftet av dig, att om min dotter får det så svårt hos dig,⁴ att hon vill återvända till mig, så skall du inte hindra henne." Franceska sade, att det var onödigt att avgiva ett sådant löfte, emedan hon höll Raniero så kär,⁵ att ingenting skulle kunna skilja henne från honom. Men Raniero gav löftet genast. "Det kan du vara viss om, Jacopo", sade han, "att jag inte skall söka att kvarhålla någon kvinna, som vill fly mig."⁶

Franceska flyttade nu till Raniero, och allt var gott emellan dem. Då de hade varit gifta några veckor, föll det Raniero in,⁷ att han skulle öva sig

¹ var snabb att fatta beslut, was quick to resolve.

² i det längsta, to the very last.

³ ha lättare att, can more easily.

⁴ får det så svårt hos dig, finds life with you so hard.

⁵ höll Raniero så kär, Raniero was so dear to her.

⁶ fly mig, flee from me; or, desert me.

⁷ föll det Raniero in, Raniero took it into his head.

med målskjutning. Han sköt till måls några dagar mot en tavla, som hängde på en mur. Han blev snart skicklig och träffade målet varje gång. Till sist tyckte han sig vilja försöka att skjuta mot ett svårare mål. Han såg sig om efter¹ något lämpligt, men upptäckte intet utom en vaktel, som satt i en bur ovan gårdsporten. Fågeln tillhörde Franceska, och hon var mycket kär i² den, men Raniero sände likafullt en sven att öppna buren och sköt vakteln, då den svingade sig upp i luften.

Detta tycktes honom vara ett gott skott, och han berömde sig därav för vem som helst, som ville höra på honom.

Då Franceska fick veta,³ att Raniero hade skjutit hennes fågel, blev hon blek och såg stort på honom.⁴ Hon undrade över att han hade velat göra något, som måste vålla henne sorg. Men hon förlät honom det genast och älskade honom liksom förut.

Allt gick nu åter väl en tid.

Ranieros svärfar, Jacopo, var linvävare. Han hade en stor verkstad, där det utfördes mycket arbete. Raniero trodde sig ha funnit, att det blandades hampa i linet på Jacopos verkstad, och han höll inte inne med detta,⁵ utan talade om saken här och där i staden. Äntligen fick också Jacopo höra detta prat, och han sökte genast få

¹ såg sig om efter, looked around for.

² kär i, fond of.

³ fick veta, learned.

⁴ såg stort på honom, gave him a surprised and reproachful look.

⁵ höll inte inne med detta, did not keep this secret.

slut på¹ det. Han lät flera andra linvävare undersöka hans garn och vävnader, och de funno, att allt var det finaste linne. Endast i en packe, som var bestämd att säljas utom Florens, funno de någon blandning. Jacopo sade då, att bedrägeriet hade blivit begånget utan hans vetskap och vilja av någon bland hans gesäller. Han förstod dock genast, att han skulle få svårt att förmå folk att tro detta. Han hade alltid haft stort² rykte för ärlighet, och han kände det tungt,³ att hans heder hade blivit fläckad. 5 10

Raniero däremot bröstade sig över att han hade lyckats avslöja ett svek, och han skröt härmed, även då Franceska hörde det.

Hon kände stor sorg och på samma gång likadana förvåning, som då han sköt fågeln. Medan hon tänkte härpå,⁴ tyckte hon plötsligen, att hon såg sin kärlek framför sig, och den var lik ett stort stycke skimrande gyllentyg. Hon kunde se hur stor den var och hur skimrande. Men ur ena hörnet var en flik bortklippt, så att den inte var så stor och härlig, som den hade varit från början.⁵ 15 20

Dock var den ännu så föga skadad, att hon tänkte: "Nog kommer den att⁶ räcka så länge, som jag lever. Den är så stor, att den aldrig kan taga slut." 25

¹ *få slut på*, to put a stop to.

² *stort*, high.

³ *han kände det tungt*, he was oppressed with the sense.

⁴ *härpå*, of this.

⁵ *från början*, at first.

⁶ *kommer den att*, it will.

Det gick åter en tid, under vilken hon och Raniero voro lika lyckliga som från första början.

Franceska hade en broder, som hette Taddeo. Denne hade varit i Venedig på handelsresa, och
5 där hade han köpt sig kläder av silke och sammet. Då han kom hem, gick han och prålade med dessa, men i Florens var det inte brukligt att gå dyrbart klädd, så att det var många, som gjorde narr av honom.

10 En natt voro Taddeo och Raniero ute på vin-krogarna. Taddeo var då klädd i en grön kappa med foder av sobel och en violett tröja. Raniero lockade honom nu att dricka så mycket vin, att han somnade, och tog sedan av honom hans kappa
15 och hängde upp den på en fågelskrämna, som var uppsatt i en kålgård.

Då Franceska fick höra detta, blev hon åter vred på Raniero. Och med detsamma såg hon framför sig det stora stycket gyllentyg, som var hennes
20 kärlek, och hon tyckte sig se hur det minskades, medan Raniero skar bort stycke efter stycke.

Efter detta blev det åter gott mellan dem en tid, men Franceska var inte mer¹ så lycklig som förr, därför att hon alltid väntade, att Raniero
25 skulle begå någon handling, som kunde skada hennes kärlek.

Detta lät inte heller länge vänta på sig,² ty Raniero kunde aldrig hålla sig stilla. Han önskade, att människor alltid skulle tala om honom
30 och berömma hans mod och oförvägenhet.

¹ mer, longer.

² lät inte heller länge vänta på sig, nor was this long in coming.

På den domkyrkan, som då för tiden¹ fanns i Florens, och som var mycket mindre än den nuvarande, hängde högst uppe på ena tornet en stor, tung sköld, och den hade blivit uppsatt där av en bland Franceskas förfäder. Det lär² ha varit 5
den tyngsta sköld, som någon man i Florens hade förmått föra, och alla inom Ubertis släkt voro stolta över att det var en av dem, som hade förmått klättra upp i tornet och hänga den där.

Men nu gick Raniero en dag upp till skölden, 10
hängde den på ryggen och kom ned med den.

Då Francesca fick höra detta, talade hon för första gången med Raniero om det, som plågade henne, och bad honom, att han inte skulle på detta sätt söka att förödmjuka den ätt, som hon tillhörde. 15
Raniero, som hade väntat sig, att hon skulle berömma honom för hans bragd, blev mycket ond. Han svarade, att han länge hade märkt, att hon inte glädde sig åt hans framgång, utan endast tänkte på sin egen släkt. — "Det är något 20
annat jag tänker på", sade Francesca, "och det är min kärlek. Jag vet inte hur det skall gå med den,³ om du fortsätter på detta sätt."

Efter detta kommo de ofta att växla onda ord, ty Raniero råkade nästan alltid att företaga sig 25
just det, som Francesca minst av allt kunde tåla.

Det fanns på Ranieros verkstad en gesäll, som var liten och halt. Den där karlen hade älskat Francesca, innan hon gifte sig, och fortfor att

¹ *då för tiden*, at that time.

² *Det lär*, it is said.

³ *hur det skall gå med den*, what will become of it.

älska henne även efter hennes giftermål. Raniero, som visste om¹ detta, företog sig att driva cykel med honom, framförallt då de sutto till bords.² Det gick till sist så, att mannen, som inte
5 kunde tåla att bli gjord till ett åtlöje, då Franceska hörde det, en gång rusade på Raniero och ville strida med honom. Men Raniero endast hånlog och sparkade honom åt sidan. Då tyckte inte den stackaren, att han ville leva längre, utan gick
10 bort och hängde sig.

Då detta hände, hade Raniero och Franceska varit gifta bortåt ett år. Franceska tyckte alltjämt, att hon såg sin kärlek framför sig som ett skimrande stycke tyg, men på alla sidor voro stora
15 flickor bortskurna, så att det var knappast hälften så stort, som det hade varit från början.

Hon blev mycket förskräckt, då hon såg detta, och hon tänkte: "Stannar jag³ hos Raniero ännu ett år, kommer han att förstöra min kärlek. Jag
20 kommer att bli likaså arm, som jag hittills har varit rik."

Då beslöt hon sig för att lämna Ranieros hus och gå och leva hos sin far, på det att inte den dag måtte komma, då hon hatade Raniero lika
25 mycket som hon nu älskade honom.

Jacopo degli Uberti satt i vävstolen med alla sina gesäller arbetande omkring sig, då han såg henne komma. Han sade, att nu hade det skett, som han länge hade väntat, och bad henne vara
30 välkommen. Han lät genast allt folket upphöra

¹ visste om, knew.

² till bords, at table; or, at meals.

³ Stannar jag, if I stay.

med arbetet och befalld dem att beväpna sig och stänga huset.

Sedan gick Jacopo bort till¹ Raniero. Han träffade honom på verkstaden. "Min dotter har i dag kommit tillbaka till mig och bett, att hon åter skall få leva under mitt tak", sade han till sin måg. "Och nu väntar jag mig,² att du inte tvingar henne att vända tillbaka till dig efter det löfte, som du har givit mig." 5

Raniero tycktes inte taga detta mycket allvarsam, utan svarade helt lugnt: "Även om jag intet löfte hade givit dig, så skulle jag inte ha fordrat att få tillbaka en kvinna, som inte vill tillhöra mig." 10

Han visste hur mycket Franceska älskade honom, och han sade till sig själv: "Hon är här åter hos mig innan kvällen." 15

Hon syntes dock inte till varken den dagen eller den nästa.

Den tredje dagen gick Raniero ut och förföljde ett par rövare, som länge hade oroat de florentinska köpmännen. Han lyckades övervinna dem och förde dem fångna till Florens. 20

Han höll sig stilla ett par dagar, ända tills han kunde vara viss om att denna bragd skulle vara känd över hela³ staden. Det gick dock inte,⁴ som han hade väntat, att den förde Franceska tillbaka till honom. 25

Raniero hade nu haft den största lust att med

¹ *bort till*, over to.

² *mig* not to be translated.

³ *över hela*, throughout.

⁴ *gick inte*, did not turn out.

lag och rätt tvinga henne¹ att komma tillbaka till honom, men han tyckte sig inte kunna göra detta för sitt löftes skull. Det föreföll honom dock omöjligt att leva i samma stad med en hustru,
5 som hade övergivit honom, utan han drog bort från Florens.

Han blev då först legosoldat, och snart nog gjorde han sig till anförare för en frikår. Han var jämt i strid och tjänade många herrar.

10 Han vann mycken ära som krigare, såsom han alltid hade förutspått. Han blev slagen till rid-dare av kejsaren och räknades som en storman.

Innan han drog från Florens, hade han givit ett löfte vid en helig madonnabild i domkyrkan
15 att skänka till den heliga jungfrun det förnämsta och yppersta, som han vann i varje strid. Fram-för den där bilden såg man ständigt dyrbara gåvor, som voro givna av Raniero.

Raniero visste alltså, att alla hans bragder voro
20 kända i hans födelsestad. Han undrade mycket på att inte Franceska degli Uberti kom åter till honom, då hon kände till all hans framgång.

På den tiden predikades det till korståg för
25 att befria den heliga graven, och Raniero tog korset och drog ut till österlandet. Dels väntade han, att han därute skulle vinna slott och län att råda över, dels tänkte han, att han nu skulle vara i stånd att utföra så glänsande bragder, att hans hustru åter skulle få honom kär² och vända till-
30 baka till honom.

¹ att med lag och rätt tvinga henne, to compel her by law.

² få honom kär, fall in love with him.

II.

Natten efter den dagen, då Jerusalem hade blivit erövrat, var det mycken glädje i korsfararlägret utanför staden. Nästan i vartenda tält firades dryckeslag, och støj och larm hördes vida omkring.

5

Raniero di Raniero satt också och drack med några stridskamrater, och hos honom¹ gick det nästan vildare till än annorstädes. Tjänarna hunno knappast att fylla på² bägarna, innan de voro tömda på nytt.

10

Men Raniero hade det största skäl³ att fira ett stort gille, därför att han under dagen hade vunnit större ära än någonsin förr. På morgonen, då staden stormades, hade han varit den förste, som hade bestigit murarna, näst efter Gottfrid av Bouillon, och på kvällen hade han blivit hedrad för sin tapperhet inför hela hären.

15

Då plundring och mord hade tagit slut och korsfararna i botgörarkåpor och med otända vaxljus i händerna hade dragit in i den heliga gravens kyrka, hade det nämligen blivit honom förkunnat av Gottfrid, att han skulle få vara den förste, som fick tända sitt ljus vid de heliga lågor, som brinna framför Kristi grav. Det tycktes Raniero, att Gottfrid på detta sätt ville visa, att han ansåg honom som den tappreste i hela hären, och han var mycket glad åt det sätt, varpå han hade blivit lönad för sina bragder.

20

25

¹ hos honom, in his tent.

² fylla på, to fill.

³ det största skäl, the best of reasons.

Frampå natten, då Raniero och hans gäster voro i det bästa lynne,¹ kom en narr och ett par spelmän, som hade vandrat omkring överallt i lägret och roat folk med sina upptåg, in i Ranieros tält, och narren bad om tillåtelse att få berätta ett löjligt äventyr.

Raniero visste, att den narren stod högt i rop² för lustighet, och han lovade att lyssna till hans berättelse.

10 "Det var en gång så", sade narren, "att Vår Herre och Sankte Per hade suttit en hel dag i det högsta tornet på paradiset borg och sett ned på jorden. De hade haft så mycket att titta på, att de knappast hade haft tid att byta ett ord.

15 Vår Herre hade hållit sig stilla hela tiden, men Sankte Per hade än klappat i händerna³ av⁴ glädje och än vänt bort huvudet med avsky. Än hade han jublat och lett, och än hade han gråtit och ömkat sig. Äntligen, då det led mot slutet av

20 dagen,⁵ och kvällsskymningen sänkte sig över paradiset, vände sig vår Herre till Sankte Per och sade, att nu måtte han väl vara nöjd och belåten. 'Vad är det jag skulle vara belåten med?' frågade då Sankte Per i häftig ton. — 'Jo', sade

25 Vår Herre saktmodigt, 'jag trodde, att du skulle vara nöjd med det du har sett i dag.' Men Sankte Per ville inte låta blidka sig. — 'Det är sant', sade

¹ i det bästa lynne, in the best of spirits.

² stod högt i rop, was in high repute.

³ klappat i händerna, clapped his hands.

⁴ av, for.

⁵ då det led mot slutet av dagen, as the day was drawing to a close.

han, 'att jag i många år har klagat över att Jerusalem skulle vara i de otrognas våld, men efter allt det, som har hänt i dag, tycker jag, att det lika så gärna hade kunnat få vara, som det var.'

Raniero förstod nu, att narren talade om detta, 5
som hade hänt under dagens lopp. Både han och de andra riddarna började lyssna med större intresse än i början.

"Då Sankte Per hade sagt detta", fortfor narren, i det han kastade en illfundig blick bort till riddarna, "lutade han sig ut över tornets tinnar och pekade ned mot jorden. Han visade Vår Herre en stad, som låg på en stor, ensam klippa, som sköt upp ur en bergdal. 'Ser du de där likhögarna?' sade han, 'och ser du blodet, som sval- 15
lar på gatorna, och ser du de nakna, eländiga fångarna, som jämra sig i nattkölden, och ser du alla de rykande brandtomterna?' Vår Herre tycktes ingenting vilja svara honom, utan Sankte Per fortsatte med sin jämmer. Han sade, att nog 20
hade han många gånger varit vred på den där staden, men inte hade han velat den så illa, som att där skulle komma att se ut på detta sätt. Då svarade äntligen Vår Herre och försökte göra en invändning. — 'Du kan dock inte neka till att de 25
kristna riddarna ha vågat sina liv med den största oförskräckthet', sade han."

Här blev narren avbruten av bifallsrop, men han skyndade sig att fortsätta.

"Nej, stör mig inte!" sade han. "Nu minns 30
jag inte var det var jag slutade. Jo, det var sant,¹

¹ Jo, det var sant, Oh, yes, I remember.

jag skulle just säga, att Sankte Per torkade bort ett par tårar,¹ som trängde fram i² hans ögon och hindrade honom från att se. 'Jag kunde aldrig tro, att de skulle vara sådana vilddjur', sade han.
 5 'De ha ju mördat och plundrat hela dagen. Jag förstår rakt inte,⁴ att du brydde dig om att låta korsfästa dig för att skaffa dig sådana bekännare.' "

Riddarna upptogo skämtet väl.³ De började skratta högt och muntert. "Vad, narr, är Sankte Per så vred på oss?" ropade en av dem.

"Var tyst nu och låt oss höra om inte Vår Herre tog vårt försvar",⁵ inföll en annan.

"Nej, Vår Herre teg stilla för det första",⁶ sade narren. "Han visste väl' av gammalt, att då Sankte Per hade kommit riktigt i farten,⁸ så var det inte lönt att motsäga honom. Han gick på med sitt⁹ och sade, att Vår Herre inte skulle bry sig om att säga honom, att de till sist kommo ihåg till vilken stad de voro komna och gingo till kyrkan på bara fötter i botgörardräkt. Den där andakten hade ju inte varat så länge, att det var lönt att tala om den. Och därpå böjde han sig än en gång ut över tornet och visade nedåt mot
 20 Jerusalem. Han visade på de kristnas läger där-
 25

¹ ett par tårar, a tear or two.

² trängde fram i, sprang to.

³ rakt inte, not in the least; or, not at all.

⁴ väl, good-naturedly.

⁵ tog vårt försvar, spoke in our defense.

⁶ för det första, at first.

⁷ väl, I suppose.

⁸ hade kommit riktigt i farten, had got fairly started.

⁹ gick på med sitt, went on in his own way; or, kept it up.

utanför. 'Ser du hur dina riddare fira sin seger?'
frågade han. Och Vår Herre såg, att det var
dryckeslag överallt i lägret. Riddare och knektar
sutto och sågo på syriska danserskor. Fyllda
bägare gingo runt,¹ med tärningar rafflade man 5
om krigsbytet och — —"

"Man hörde på narrar, som berättade dåliga
sagor", inföll Raniero. "Var inte detta också en
stor synd?"

Narren skrattade och nickade åt Raniero, liksom 10
ville han säga: "Vänta, jag skall allt betala dig."

"Nej, avbryt mig inte!" bad han på nytt. "En
fattig narr glömmet så lätt vad han skulle säga.
Jo, det var ju detta, att Sankte Per frågade Vår
Herre med den strängaste röst om han tyckte, att 15
han hade mycken heder av det där folket.² Här-
till måste vår Herre förstås svara, att det tyckte
han inte att han hade. 'De voro rövare och mördare,
innan de drogo från hemmet', sade Sankte
Per, 'och mördare och rövare äro de ännu i dag. 20
Det här företaget kunde du lika gärna ha låtit
vara ogjort. Det kommer intet gott ut av det.'"

"Nånå, narr!" sade Raniero med varnande röst.
Men narren tycktes sätta en heder i att pröva
hur långt han kunde gå, utan att någon rusade upp 25
och kastade ut honom, och han fortfor oförfärat:

"Vår Herre bara böjde på huvudet, likt en, som
erkänner, att han blir rättvisligen bestraffad.
Men nästan i samma ögonblick lutade han sig
ivrigt framåt och såg ned med mer uppmärksam- 30

¹ *gingo runt*, were passed around.

² *tyckte att han hade mycken heder av det där folket*,
thought these people were much of a credit to him.

het än förut. Sankte Per tittade då ned, också han. 'Vad är det du ser efter?'¹ undrade han."

Narren utförde detta med mycket livligt minspel. Alla riddarna sågo för sina ögon både Vår Herre och Sankte Per, och de undrade vad det
5 var, som Vår Herre hade fått syn på.²

"Vår Herre svarade, att det var just ingenting",³ sade narren, "men han fortfor i alla fall att se nedåt. Sankte Per följde riktningen av Vår Herres blickar, och han kunde inte finna annat,
10 än att Vår Herre satt och såg ned i ett stort tält, utanför vilket ett par saracenhuvuden voro uppsatta på långa lansar och där en mängd praktiga mattor, gyllene bordkärl och dyrbara vapen, som
15 voro fagna inne i den heliga staden, voro uppstaplade. I det där tältet gick det till⁴ på samma sätt som överallt annorstädes i lägret. Där satt en skara riddare och tömde sina bågare. Den enda skillnaden kunde vara, att där stojades och dracks
20 mer än på något annat ställe. Sankte Per kunde inte förstå varför Vår Herre blev så nöjd, då han såg dit ned, att glädjen riktigt tindrade ur hans ögon.⁵ Så många stränga och förfärliga ansikten, som han såg där, tyckte han sig knappast förr
25 ha sett samlade kring ett dryckesbord. Och den, som var värd vid gästabudet och satt högst uppe vid⁶ bordet, var den förfärligaste av dem alla.

¹ *efter, for.*

² *hade fått syn på, had caught sight of.*

³ *just ingenting, nothing in particular.*

⁴ *gick det till, they carried on.*

⁵ *glädjen riktigt tindrade ur hans ögon, his eyes fairly sparkled with delight.*

⁶ *högst uppe vid, at the head of.*

Det var en trettiofem års karl, förfärligt stor och grov, med ett rödbrusigt ansikte, som var överkorsat av ärr och skråmor, med hårda nävar och stark, bullrande röst."

Här höll narren inne ett ögonblick, liksom om han fruktade att gå vidare, men både Raniero och de andra tyckte om att höra honom tala om dem själva och bara skrattade åt hans närgångenhet. "Du är en djärv karl", sade Raniero, "låt nu se vart du vill komma!"¹

"Äntligen sade Vår Herre ett par ord", fortfor narren, "som gjorde, att Sankte Per förstod vad han gladdde sig åt. Han frågade Sankte Per om han såg fel² eller om det verkligen förhöll sig så, att en av riddarna hade ett brinnande ljus bredvid sig."

Raniero ryckte till vid dessa ord. Han blev nu vred på narren och sträckte ut handen efter en tung dryckeskanna för att kasta den i ansiktet på honom,³ men han betvång sig för att få höra om karlen ville tala honom till heder eller vanheder.

"Sankte Per såg nu", berättade narren, "att ehuru tältet för övrigt var upplyst av facklor, hade verkligen en av riddarna ett brinnande vaxljus bredvid sig. Det var ett stort, tjockt ljus, ett sådant, som var avsett att brinna ett helt dygn. Riddaren, som inte hade någon stake att sätta ner det i, hade plockat ihop en hel mängd stenar och lagt omkring det för att få det att stå."

¹ vart du vill komma, what you are driving at.

² såg fel, were mistaken.

³ i ansiktet på honom, in his face.

Bordssällskapet brast i högljutt skratt vid dessa ord. Alla pekade på ett ljus, som stod på bordet bredvid Raniero och som var alldeles sådant, som det narren hade beskrivit. Men på Raniero

5 sköt blodet uppåt huvudet,¹ ty detta var det ljuset, som han för ett par timmar sedan hade fått tända vid den heliga graven. Han hade inte kunnat förmå sig att låta det slockna.

10 "Då Sankte Per såg det där ljuset", sade narren, "fick han ju klart för sig vad Vår Herre hade blivit glad åt, men på samma gång kunde han inte låta bli att en smula ömka sig över honom. 'Jaså', sade han, 'det var den där riddaren, som i morse sprang upp på muren närmast efter herren av Bouillon och som i kväll fick tända sitt ljus

15 före alla andra vid den heliga graven.' — 'Ja, så är det', sade Vår Herre, 'och som du ser, har han sitt ljus ännu brinnande.'"

Narren talade nu mycket fort, allt under det²

20 han emellanåt kastade en lurande blick på Raniero. "Sankte Per kunde alltjämt inte låta bli att ömka sig en smula över Vår Herre. 'Kan du inte förstå varför han har det där ljuset brinnande?' sade han. 'Du tror visst, att han tänker på din

25 pina och död, då han ser det. Men han tänker inte på något annat än den ära, som han vann, då han blev erkänd som den tappreste i hären näst efter Gottfrid.'"

Vid dessa ord skrattade alla Ranieros gäster.

¹ på Raniero sköt blodet uppåt huvudet, Raniero's face flushed violently.

² allt under det, while.

Raniero var mycket ond, men han tvang sig att skratta, han också. Han visste, att alla skulle ha funnit det löjligt, om han inte hade kunnat tåla en smula skämt.

“Men Vår Herre motsade Sankte Per”, sade narren. “Ser du inte hur rädd han är om ljuset?” frågade han. ‘Han sätter upp handen för lågan, så snart någon lyfter upp tärtluckan, av fruktan¹ för att draget skall blåsa ut det. Och han har beständigt arbete² med att jaga undan nattfjärilarna, som flyga omkring det och hota att släcka det.’”

Det skrattades allt livligare, ty detta, som narren sade, var rena sanningen. Raniero hade allt svårare att styra sig. Han tyckte, att han inte kunde fördraga, att någon skämtade med den heliga ljuslågan.

“Sankte Per var ändå misstrogen”, fortsatte narren. “Han frågade Vår Herre om han kände den där riddaren. ‘Han är just inte den, som ofta går i mässan eller nöter bönpallen’, sade han. Men Vår Herre kunde inte rubbas från sin mening. ‘Sankte Per, Sankte Per!’ sade han högtidligt. ‘Kom ihåg, att efter detta skall den där riddaren bli frommare än Gottfrid! Varifrån utgå mildhet och fromhet om inte från min grav? Du skall få se Raniero di Raniero hjälpa änkor och nödställda fångar. Du skall få se honom taga vård om sjuka och bedrövade, såsom han nu tar vård om den heliga ljuslågan.’”

¹ av fruktan, for fear.

² har arbete, is occupied.

Åt detta skrattades ohejdat. Det föreföll mycket löjligt för alla, som kände Raineros lynne och levnadssätt. Men han själv fann både skämtet och skrattet olidliga. Han störtade upp och ville tillrättavisa narren. Han stötte härvid¹ så häftigt mot bordet, som inte var något annat än en dörr, upplagd på lösa bockar, att det vacklade, och ljuset föll omkull. Det visade sig² nu hur mån Raniero var om att behålla ljuset brinnande. Han dämpade sin vrede, så att han gav sig tid³ att taga upp det och liva upp lågan, innan han rusade på narren. Men då han var färdig med ljuset, hade narren redan skyndat bort ur tältet. Raniero förstod, att det inte skulle löna mödan⁴ att förfölja honom i nattmörkret. "Jag råkar honom väl en annan gång", tänkte han och satte sig ned.

Bordsgästerna hade emellertid skrattat ut,⁵ och en av dem vände sig till Raniero och ville fortsätta skämtet. "Det är dock ett, som är säkert, Raniero, och det är, att du denna gången inte kan komma att sända till madonnan i Florens det dyrbaraste, som du har vunnit i striden", sade han.

Raniero frågade varför han trodde, att han denna gång inte skulle följa sin gamla vana.

"Av intet annat skäl", sade riddaren, "än att det dyrbaraste, som du har vunnit, är den där

¹ härvid, in so doing.

² Det visade sig, it was evident.

³ gav sig tid, took time.

⁴ inte skulle löna mödan, would be useless.

⁵ Bordsgästerna hade skrattat ut, the laughter of the guests had subsided.

ljuslågan, som du i hela härens åsyn fick tända i den heliga gravkyrkan. Och den lär du väl inte vara i stånd att sända till Florens.”

Åter skrattade de andra riddarna, men Raniero var nu i sådant lynne, att han kunde ha företagit sig den oförvägnaste handling bara för att få slut på¹ deras skratt. Han fattade raskt sitt beslut, kallade till sig en gammal väpnare och sade till honom: “Gör dig i ordning, Giovanni, för långresa! I morgon skall du resa till Florens med denna heliga ljuslåga.”

Men väpnaren sade ett tvärt nej till denna befallning. “Detta är något, som jag inte vill åtaga mig”, sade han. “Hur skulle det vara möjligt att rida till Florens med en ljuslåga? Den skulle vara utsläckt, innan jag hade nått utom lägret.”

Raniero frågade den ene efter den andre bland sina män. Han fick samma svar av dem alla. De tycktes knappast taga hans befallning för allvar.²

Det var givet,³ att de främmande riddarna, som voro hans gäster, skulle skratta allt högre och muntrare, alltsom det visade sig, att ingen bland Ranieros män ville utföra hans befallning.

Raniero råkade i allt större upphetsning.⁴ Till sist förlorade han tålmodet och utropade: “Den- na ljuslåga skall ändock föras till Florens, och eftersom ingen annan vill rida dit med den, skall jag själv göra det.”

¹ bara för att få slut på, just to put an end to.

² för allvar, seriously meant.

³ givet, a foregone conclusion.

⁴ råkade i allt större upphetsning, grew more and more excited.

“Tänk dig för, innan du lovar något sådant!” sade en riddare. “Du rider ifrån ett furstendöme.”

5 “Jag svär er, att jag skall föra den där ljuslågan till Florens!” ropade Raniero. “Jag skall göra vad ingen annan har velat åtaga sig.”

Den gamle väpnaren försvarade sig. “Herre, det är en annan sak för dig. Du kan taga med dig ett stort följe, men mig ville du sända ensam.”

10 Men Raniero var bragt utom sig och övervägde inte sina ord. “Jag skall också resa ensam”, sade han.

Men härmed hade Raniero nått sitt mål. Alla i tältet hade upphört att skratta. De sutto förskrämda och stirrade på honom.

15 “Varför skrattar ni inte mer?” frågade Raniero. “Detta företag kan väl inte vara annat än en barnlek för en tapper man.”

III.

20 I daggryningen nästa morgon steg Raniero till häst. Han var klädd i full rustning, men över denna hade han kastat en grov pilgrimskåpa, på det att inte järndräkten skulle bli alltför upphettad av solstrålarna. Han var väpnad med svärd och stridsklubba, och han red på en god häst. Ett
25 brinnande ljus höll han i handen, och vid sadeln hade han fäst ett par stora knippen långa vaxljus, för att inte lågan skulle behöva dö ut av¹ brist på näring.

¹ av, for.

Raniero red långsamt genom den långa belamrade tältgatan, och så länge gick allt väl. Det var ännu så tidigt, att dimmorna, som hade stigit upp ur de djupa dalarna runtom Jerusalem, inte hade skingrats, och Raniero red fram liksom i en vit natt. Hela lägret sov, och Raniero kom lätt förbi vaktposterna. Ingen av dem ropade an honom, ty den täta dimman hindrade dem att se honom, och på vägarna låg ett fotshögt, dammligt stoft, som gjorde hästens steg ohörbara. 5 10

Raniero var snart utom lägret och tog av på vägen, som ledde till Joppe. Han hade nu bättre väg, men han färdades alltjämt långsamt för ljuslågans skull. Den brann dåligt med ett trött, dallrande sken i den täta dimman. Ständigt kommo stora insekter, som med smällande vingslag störtade sig rätt mot ljuset. Raniero hade fullt arbete¹ med att vakta det, men han var vid bästa lynne och tyckte alltjämt, att det värvet han hade åtagit sig inte var svårare, än att ett barn hade bort kunna sköta det. 15 20

Emellertid blev hästen trött vid den långsamma färden och satte av i trav.² Då började ljuslågan flämta för draget. Det hjälpte inte, att Raniero sökte att skydda den med handen och med kåpan. Han såg, att den var alldeles färdig att³ slockna. 25

Men han hade ingen lust⁴ att så snart uppge saken. Han hejdade hästen och satt en stund stilla och grubblade. Han hoppade till sist ur sadeln

¹ fullt arbete, all he could do.

² satte av i trav, started off on a trot.

³ var alldeles färdig att, was about to.

⁴ hade ingen lust, did not like.

och prövade på att sätta sig upp bakfram, så att han med sin kropp skyddade lågan för vind och drag. På detta sätt lyckades det honom att hålla den brinnande, men han märkte nu, att färden
 5 skulle komma att ställa sig¹ besvärligare, än han från början hade trott.

Då han hade kommit över bergen, som omge Jerusalem, upphörde dimman.² Han red nu fram i den största enslighet. Det fanns varken män-
 10 niskor eller byggnader eller gröna träd och växter, endast kala höjder.

Här blev Raniero anfallen av rövare. Det var löst folk, som följde med hären utan lov och levde av rov och plundring. De hade legat gömda
 15 bakom en bergkulle, och Raniero, som red baklänges, hade inte sett dem, förrän de redan hade omringat honom och svängde sina svärd emot honom.

Det var väl³ tolv män. De sågo eländiga ut och redo på usla hästar. Raniero såg genast, att det inte skulle vara någon svårighet för honom att bryta sig igenom skaran och rida ifrån dem. Men han förstod, att detta inte läte sig göra,⁴ utan att han kastade ljuset ifrån sig. Och han tyckte
 25 dock, att han, efter de stolta ord han hade talat förra natten, inte så lätt ville avstå från sitt företag.

¹ skulle komma att ställa sig, would be found.

² upphörde dimman, the fog lifted; or, he emerged from the fog.

³ väl, about.

⁴ inte läte sig göra, could not be done.

Han såg då ingen annan utväg än att ingå en överenskommelse med rövarna. Han sade till dem, att som han var väl beväpnad och red en god häst, torde det bli dem svårt att övervinna honom, om han försvarade sig. Men eftersom han var bunden av ett löfte, ville han inte göra dem motstånd, utan låta dem taga vad de önskade utan strid, endast de lovade att inte släcka ut hans ljus. 5

Rövarna hade väntat sig en hård kamp. De blevo mycket glada över Ranieros förslag och började genast plundra honom. De togo från honom både rustning och gångare, både vapen och penningar. Det enda, som de läto honom behålla, var den grova kåpan och de båda ljusknippena. De höllo också ärligt sitt löfte att inte släcka ut ljuslågan. 10 15

En av dem hade hoppat upp på Ranieros häst. Då han märkte hur god den var, tycktes han känna en smula medlidande med riddaren. Han ropade till honom: "Se där, vi ska väl inte vara för hårda mot en kristen. Du ska få min gamla häst att rida på." 20

Det var en usel krake. Den rörde sig så stelt och styvt, som om den hade varit av trä. 25

Då rövarna äntligen voro borta och Raniero gick att sätta sig upp på den usla hästen, sade han till sig själv: "Jag måtte ha blivit förhäxad av den där ljuslågan. För dens skull får jag nu rida framåt vägen som en galen tiggare." 30

Han förstod, att det skulle vara klokt av honom att vända om, därför att företaget verkligen var utförbart. Men en sådan stark åtrå att

genomföra det var kommen över honom, att han inte kunde motstå lusten att fortsätta.

Han drog alltså vidare. Han såg alltjämt omkring sig samma kala, ljusgula höjder.

5 Om en stund¹ red han förbi en ung herde, som vallade fyra getter. Då Raniero såg djuren beta på den nakna marken, undrade han om de åto mull.

10 Den där herden hade troligen ägt en större hjord, som hade blivit stulen från honom av korsfararna. Då han nu fick se en ensam kristen komma ridande, sökte han göra honom vad ont han kunde. Han rusade mot honom och slog med sin stav efter hans ljus. Raniero var så
15 bunden av ljuslågan, att han inte en gång² kunde försvara sig mot en herde. Han endast drog ljuset intill sig för att skydda det. Herden slog efter det ännu ett par gånger, men så blev han stående förvånad och hörde upp att slå. Han
20 såg, att Ranieros kåpa hade råkat i brand, men Raniero gjorde intet för att kväva elden, så länge som ljuslågan var i fara. Det syntes på herden, att han kände sig skamsen. Han följde länge efter Raniero, och på ett ställe, där vägen gick
25 fram mycket smal mellan två avgrunder, kom han och ledde hästen åt honom.

Raniero log och tänkte, att herden säkert höll honom för³ att vara en helig man, som företog en botövning.

30 Framemot aftonen började Raniero att möta

¹ om en stund, after a while.

² inte en gång, not even.

³ höll honom för, regarded him.

människor. Det var så, att ryktet om Jerusalems fall hade spritt sig ned till kusten redan under natten, och en mängd folk hade genast gjort sig i ordning att draga dit upp. Det var pilgrimer, som i årtal¹ hade väntat på tillfälle att få komma in i Jerusalem, det var nyanlända trupper, och framför allt var det köpmän, som skyndade dit upp med foror av livsmedel. 5

Då dessa skaror mötte Raniero, som kom ridande baklänges med ett brinnande ljus i handen, ropade de: "En galning, en galning!" 10

De flesta voro italiénare, och Raniero hörde hur de ropade på hans eget tungomål: pazzo, pazzo! som betyder: en galning, en galning!

Raniero, som hela dagen hade vetat² att hålla sig så väl i styr, blev häftigt uppretad av dessa ständigt återkommande rop. Med ens hoppade han ur sadeln och började att med sina hårda nävar tukta de ropande. Då folket märkte hur tunga de slag voro, som föllo, blev det allmän flykt, och han stod snart ensam på vägen. 15 20

Raniero kom nu åter till sig själv.³ "De hade sannerligen rätt, som kallade dig för pazzo", sade han, i det han såg sig om efter ljuset, som han inte visste var han hade gjort av. Äntligen såg han, att det hade rullat från vägen ned i en grop. Lågan var släckt, men han såg eld glimma ur en torr grästuva tätt bredvid det och förstod, att lyckan hade varit med honom, så att ljuset hade hunnit att tända gräset, innan det hade slocknat. 25 30

¹ *årtal*, for years.

² *hade vetat*, had been able.

³ *kom åter till sig själv*, was himself again.

”Detta kunde ha varit ett ömkligt slut på mycken möda”, tänkte han, medan han tände ljuset och steg upp i sadeln. Han var ganska förödmjukad. Det syntes honom nu inte mycket tro-
5 ligt, att han skulle lyckas med sin färd.

Mot aftonen kom Raniero till Ramle och red fram till ett ställe, där karavaner brukade få natthärbärge. Det var en stor, överbyggd gård. Runtomkring funnos små avbalkningar, där de
10 resande fingo ställa in¹ sina gångare. Där funnos inga rum, utan människorna fingo sova bredvid djuren.

Det var överfullt med folk, men värden skaffade dock rum för Raniero och hans häst. Han
15 gav också foder åt hästen och mat åt ryttaren.

Då Raniero märkte, att han blev så väl behandlad, tänkte han: ”Jag börjar nästan tro, att rövarna ha gjort mig en tjänst, då de togo ifrån
20 mig min rustning och min häst. Säkert kommer jag lättare genom landet med min börda, om man håller mig för en galning.”

Då Raniero hade lett in hästen i spiltan, satte han sig på en kärve halm och höll ljuset mellan
25 sina händer. Det var hans mening-att inte sova, utan hålla sig vaken hela natten.

Raniero hade dock knappast satt sig ned, förrän han inslumrade. Han var förfärligt trött, han sträckte under sömnen ut sig, så lång han var,²
och sov ända till morgonen.

30 Då han vaknade, såg han varken till ljuslågan

¹ ställa in, put up.

² så lång han var, at full length.

eller ljuset. Han sökte i halmen efter ljuset, men fann det ingenstädes.

“Det är någon, som har tagit det ifrån mig och släckt det”, sade han. Och han försökte tro, att han var glad över att allt var slut och att han inte behövde fullfölja ett omöjligt företag. 5

Men på samma gång han tänkte så, erfor han tomhet och saknad. Han tyckte sig aldrig ha haft större lust att lyckas med något, som han hade föresatt sig. 10

Han ledde ut hästen, ryktade den och lade på sadeln.

Då han var färdig, kom värden, som ägde karavanseriet, fram till honom med ett brinnande ljus. Han sade på frankiska: “Jag måste taga ditt ljus ifrån dig i går, då du somnade, men här har du det åter.” 15

Raniero lät ingenting märka,¹ utan sade helt lugnt: “Det var klokt av dig, att du släckte det.”

“Jag har inte släckt det”, sade mannen. “Jag såg, att du hade det brinnande, då du kom, och jag trodde, att det var av vikt för dig, att det skulle fortfara att brinna. Om du ser hur mycket det har minskats, förstår du, att det har brunnit hela natten.” 20 25

Raniero lyste upp av² glädje. Han berömde värden mycket och red vidare i det bästa lynne.

¹ *lät ingenting märka*, betrayed nothing.

² *lyste upp av*, beamed with.

IV.

Då Raniero bröt upp från Jerusalem, hade han ämnat att fara sjövägen från Joppe till Italien. Men han ändrade detta beslut, sedan han av rövarena hade blivit plundrad på¹ sina penningar, och beslöt att fara över land.²

5 Det blev en lång resa. Han drog från Joppe norrut utefter Syriens kust. Sedan gick färden västerut längs med Mindre Asiens halvö. Sedan åter mot norr ända upp till Konstantinopel. Och 10 därifrån hade han ännu en ansenligt lång väg fram till Florens.

Under hela denna tid levde Raniero av fromma gåvor. Mestadels var det pilgrimer, som nu i mängd strömmade till Jerusalem, vilka delade 15 sitt bröd med honom.

Oaktat Raniero nästan alltid red ensam, blevo inte hans dagar långa eller enformiga. Han hade alltid att vakta på ljuslågan, för vilken han aldrig kunde känna sig lugn.³ Det behövdes bara⁴ en 20 vind, bara en regndroppe, och det skulle ha varit ute med⁵ den.

Medan Raniero red på ödsliga vägar och endast tänkte på att hålla ljuslågan vid liv, föll det honom in, att han en gång förr hade varit med om

¹ på, of.

² över land, by land.

³ känna sig lugn, feel at ease.

⁴ bara, but.

⁵ det skulle ha varit ute med, there would have been an end to.

något dylikt. Han hade en gång förr sett en människa vaka över något, som var lika ömtåligt som en ljuslåga.

Detta stod för honom så oredigt¹ till en början,² att han undrade om det var något, som han hade drömt. 5

Men medan han drog ensam fram genom landet, kom det oupphörligen för honom, att han hade varit med om något dylikt förr en gång.

“Det är, som om jag under hela mitt liv inte skulle ha hört talas om annat”, sade han. 10

En afton red Raniero in i en stad. Det var kväll, och hustrurna stodo i dörrarna och sågo efter sina män. Raniero såg då en, som var hög och smärt och hade allvarliga ögon. Hon påminde honom om Francesca degli Uberti. 15

I och med detsamma³ kom Raniero till klarhet med⁴ det han hade grubblat över. Han tänkte på att för Francesca hade visst hennes kärlek varit som en ljuslåga, som hon alltid hade velat hålla brinnande, och som hon ständigt hade fruktat att Raniero skulle släcka för henne. Han blev förundrad över denna tanke, men blev mer och mer viss på att det förhöll sig så. För första gången började han förstå varför Francesca hade lämnat honom och att det inte var med vapenbragder han skulle återvinna henne. 20 25

*

¹ Detta stod för honom så oredigt, this recollection was so vague.

² till en början, at first.

³ I och med detsamma, at that instant.

⁴ kom till klarhet med, became clear (to him).

Den resan, som Raniero gjorde, blev mycket långvarig. Och detta inte minst därför, att han inte kunde färdas ute, då vädret var ogynnsamt. Han satt då inne i karavanseriet och vaktade
5 ljuvlågan. Detta var mycket hårda¹ dagar.

En dag, då Raniero drog fram över berget Libanon, såg han, att det höll på att draga ihop sig till ett oväder.² Han färdades då högt uppe bland förskräckliga klyftor och stup långt från
10 alla människoboningar. Äntligen märkte han på ett klippkrön en saracensk helgongrav. Det var en liten fyrkantig byggnad av sten med välvt tak. Han tyckte, att det var bäst att taga sin tillflykt dit.³

15 Knappt var Raniero inkommen, förrän det bröt ut en snöstorm, som rasade i tvenne dagar. På samma gång uppstod en så förskräcklig köld,⁴ att han var nära att frysa ihjäl.

Raniero visste, att det ute på berget fanns gott
20 om kvistar och ris, så att det inte skulle ha varit svårt för honom att samla bränsle till en eld. Men han ansåg den ljuvlågan, som han bar, mycket helig och ville inte med den tända något annat än ljusen framför den heliga jungfruns altare.

25 Ovädret blev allt värre, och till sist hörde han åska och såg blixlar.

Och en blixl kom och slog ned på berget tätt framför graven och antände ett träd. Och Rani-

¹ hårda, trying.

² det höll på att draga ihop sig till ett oväder, a storm was brewing.

³ taga sin tillflykt dit, seek shelter there.

⁴ uppstod en så förskräcklig köld, it grew so terribly cold.

ero fick på detta sätt sin brasa tänd, utan att han behövde¹ låna av den heliga elden.

*

Då Raniero red fram² genom en ödslig del av Ciliciens bergstrakt, tog det slut med hans ljus. De ljusknippen, som han hade fört med sig från Jerusalem, voro för längesedan åtgångna, men han hade dock kunnat reda sig, därför att det utefter hela vägen hade funnits kristna församlingar, där han hade tiggat nya ljus. 5

Men nu var det ute med hans förråd,³ och han trodde, att detta skulle bli slutet på hans färd. 10

Då ljuset var så nära utbrunnet, att lågan brände honom i handen,⁴ sprang han av hästen, samlade ihop kvistar och torrt gräs och tände detta med det sista av lågan. Men det fanns inte mycket däruppe på berget, som kunde brinna, och elden skulle väl snart vara slut. 15

Bäst Raniero satt och bedrövade sig över att den heliga lågan måste dö, hörde han sång från vägen, och en procession av vallfärdande kom tågande uppåt stigen med ljus i händerna. De voro på väg⁵ till en grotta, där en helig man hade levat, och Raniero följde efter dem. Det fanns då bland dem en kvinna, som var gammal och hade svårt för att gå, och Raniero hjälpte henne och släpade henne uppför berget. 20 25

¹ utan att han behövde, without having to.

² fram, on.

³ var det ute med hans förråd, his supply was exhausted.

⁴ honom i handen, his hand.

⁵ på väg, on their way.

Då hon sedan tackade honom, tecknade han åt henne, att hon skulle ge honom sitt ljus. Och hon gjorde det, och även flera andra skänkte honom de ljus, som de buro.

- 5 Han släckte ljusen och skyndade nedåt stigen och tände ett av dem vid de sista glöden från den eld, som var tänd av den heliga lågan.

*

- En middagsstund var det mycket varmt, och Raniero hade lagt sig att sova i ett busksnår.
 10 Han sov tungt,¹ och ljuset stod bredvid honom mellan ett par stenar. Men då Raniero hade sovit en stund, började det regna, och detta fortgick tämligen länge, utan att han vaknade. Då han äntligen spratt upp ur sömnen, var marken
 15 våt omkring honom, och han vågade knappt se mot ljuset, av fruktan² att det kunde vara släckt.

- Men ljuset brann lugnt och stilla mittunder regnet, och Raniero såg, att detta kom sig därav,³ att två små fåglar flögo och fladdrade ett stycke
 20 ovanför lågan. De smektes med näbbarna och höllo vingarna utbredda, och på detta sätt hade de skyddat ljuslågan för regnet.

- Raniero tog genast av sin hätta och hängde den över ljuset. Därpå sträckte han ut handen
 25 efter⁴ de små fåglarna, ty han hade fått lust att smeka dem. Och ingen av dem flög undan för honom, utan han kunde infånga dem.

¹ tungt, soundly.

² av fruktan, for fear.

³ detta kom sig därav, this was because.

⁴ efter, for.

Raniero blev mycket förvånad över att fåglarna inte voro rädda för honom. Men han tänkte: "Det är därför, att de veta, att jag ingen annan tanke har än att skydda det, som är ömtåligast av allt, som de inte frukta mig."

5

*

Raniero red fram i närheten av Nicea. Han kom då i möte med¹ västerländska herrar, som förde en undsättningshär ut till det heliga landet. I denna skara befann sig också Robert Taillefer, som var en vandrande riddare och en trubadur.

10

Raniero kom ridande i sin slitna kåpa med ljuset i handen, och krigarna började som vanligt ropa: "En galning, en galning!" Men Robert tystade dem och tilltalade den ridande:

"Har du färdats långt på detta sätt?" frågade han honom.

15

"Jag har ridit på detta sätt ända från Jerusalem", svarade Raniero.

"Har då ditt ljus varit släckt många gånger under vägen?"

20

"På mitt ljus brinner ännu samma låga, som då jag for från Jerusalem", sade Raniero.

Då sade Robert Taillefer till honom: "Jag är också en av dem, som bära en låga, och jag ville, att den evigt brunne. Men törhända kan du, som har fört ditt ljus brinnande ända från Jerusalem, säga mig vad jag skall göra, för att den inte skall slockna."

25

Då svarade Raniero: "Herre, det är ett svårt

¹ Han kom då i möte med, here he met.

arbete, fastän det synes vara av ringa vikt. Jag vill visst inte råda er till ett dylikt företag. Ty denna lilla låga fordrar av er, att ni alldeles skall upphöra att tänka på något annat. Inte tillåter
 5 hon er att ha någon käresta, ifall ni skulle ha lust för sådant, och inte heller vågar ni för den lågans skull sätta er ned till ett dryckeslag. Ni får intet annat ha i tankarna än just denna låga och ingen annan glädje äga. Men varför jag mest av allt
 10 frånråder er att göra samma färd, som jag nu har frestat, det är därför, att ni intet ögonblick kan känna trygghet.¹ Genom hur många faror ni än kan ha bärgat lågan, så får ni inte ett ögonblick tro er säker, utan ni måste vänta, att den i nästa
 15 ögonblick skall svika er.”

Men Robert Taillefer höjde huvudet stolt och svarade: “Vad du har gjort för din ljuslåga, det skall jag väl veta att göra för min.”

*

Raniero var kommen till Italien. Han red en dag fram på ödsliga vägar uppe bland bergen. Då kom en kvinna springande efter honom och bad att få låna eld av hans ljus. “Elden är slocknad hos mig”,² sade hon, “mina barn hungra. Låna mig eld, så att jag kan värma min ugn och
 25 baka bröd åt dem!”

Hon sträckte upp handen efter ljuset, men Raniero höll undan det, därför att han inte ville tillåta, att något annat tändes vid den där lågan än ljusen framför den heliga jungfruns bild.

¹ *känna trygghet, feel secure.*

² *hos mig, in my house.*

Då sade kvinnan till honom: "Giv mig eld, pilgrim, ty mina barns liv är den låga, som det är mig ålagt att hålla brinnande!" Och för de ordens skull lät Raniero henne tända vecken i sin lampa vid hans låga.

5

Några timmar därefter red Raniero in i en by. Den låg högt uppe på berget, så att där rådde stark köld. En ung bonde stod på vägen och såg den stackaren, som kom ridande i sin slitna kåpa. Han tog raskt av sig den korta mantel han bar och kastade den till honom, där han satt på hästen. Men manteln föll då rätt ned över ljuset och släckte lågan.

10

Raniero påminde sig då den kvinnan, som hade lånat eld av honom. Han vände tillbaka till henne och fick sitt ljus tändt på nytt med helig eld.

15

Då han skulle rida vidare, sade han till henne: "Du säger, att den ljuslåga, som du har att vårda, är dina barns liv. Kan du säga mig vad namn den ljuslåga bär, som jag har fraktat på långa vägar?"

20

"Var blev din ljuslåga tänd?" frågade kvinnan.

"Den blev tänd vid Kristi grav", sade Raniero.

"Då kan den inte nämnas annat än mildhet och människokärlek", sade hon.

25

Raniero skrattade åt svaret. Han tyckte sig vara en sällsam apostel för slika dygder.

*

Raniero red fram mellan blåa kullar av skön skapnad. Han såg, att han var i närheten av Florens.

30

Han tänkte på att han nu snart skulle vara

fri från ljuslågan. Han kom ihåg sitt tält i Jerusalem, som han hade lämnat fullt av krigsbyte, och de tappra krigare, som han hade kvar i Palestina och som skulle glädja sig åt att han återtog krigaryrket och förde dem till segrar och erövringar.

Då märkte Raniero, att han ingalunda erfor glädje vid att tänka på detta, utan att hans tankar hellre togo en annan riktning.

Raniero insåg då för första gången, att han inte mer var samme man, som hade farit från Jerusalem. Den där ritten med ljuslågan hade tvungit honom att glädja sig åt alla, som voro fridsamma och kloka och barmhärtiga, och att avsky de vilda och stridslystna.

Han blev glad, varje gång han tänkte på människor, som arbetade fredligt i sina hem, och det föll honom in, att han gärna skulle vilja flytta in i sin gamla verkstad i Florens och förfärdiga skönt och konstfärdigt arbete.

“I sanning! Denna låga har omskapat mig”, tänkte han. “Jag tror, att den har gjort mig till en annan människa.”

V.

Det var påsk, då Raniero red in i Florens. Knappast hade han kommit in genom stadsporten, ridande baklänges, med hättan neddragen över ansiktet och det brinnande ljuset i handen, förrän en tiggare reste sig och ropade det vanliga: “Pazzo, pazzo!”

Vid detta rop störtade en gatpojke fram ur en portgång, och en dagdrivare, som inte hade haft annat arbete under lång tid än att ligga och stirra på himlen, sprang upp på¹ sina fötter. Och båda började ropa detsamma: "Pazzo, pazzo!" 5

Då de nu voro tre, som skreko, gjorde de nog mycket larm för att väcka alla gatans pojkar. Dessa kommo framrusande ur vinklar och vrår, och så snart som de sågo Raniero i hans slitna kåpa på den eländiga hästen, ropade de: "Pazzo, pazzo!" 10

Men detta var inte annat, än vad Raniero var van vid. Han red stilla framåt gatan utan att låtsa om² de ropande.

De nöjde sig inte med att ropa, utan en av dem hoppade upp och försökte blåsa ut ljuset. 15

Raniero lyfte ljuset i höjden.³ På samma gång sökte han att driva på hästen för att undkomma pojkarna.

Men de höllo jämna steg med⁴ honom och gjorde allt, vad de kunde, för att släcka ljuset. 20

Ju mer Raniero ansträngde sig för att akta lågan, ju ivrigare blevo de. De hoppade upp på varandras ryggar, spärrade ut kinderna och blåste. De kastade sina luvor mot ljuset. Det var endast därför, att de voro så många och trängdes med varandra, som de inte lyckades att döda ljuslågan. 25

Det var det största upptåg på gatan. I fönst-

¹ *sprang upp på*, jumped to.

² *utan att låtsa om*, without paying any attention to.

³ *lyfte ljuset i höjden*, held the candle aloft.

⁴ *höllo jämna steg med*, kept pace with.

ren stodo människor och skrattade. Ingen kände medlidande med den galne, som ville försvara sin ljuslåga. Det var kyrkdags, och många kyrkogångare voro på väg till mässan. De stannade också och skrattade åt leken.

5 Men nu stod Raniero upprät i sadeln för att kunna bärga ljuset. Han såg vild ut. Hättan hade sjunkit ned, och man såg hans ansikte, som var avtärt och blekt som en martyrs. Ljuset höll
10 han upplyftat, så högt han förmådde.

Hela gatan var ett enda vimmel. Även de äldre började taga del i leken. Kvinnorna viftade med sina huvuddukar, och männen svängde baretterna. Alla arbetade för att släcka ljuset.

15 Raniero red fram under ett hus, som hade ett burspråk. I detta stod en kvinna. Hon lutade sig ut över räckverket, ryckte till sig ljuset och skyndade in med det.

20 Hela folket¹ brast ut i skallande skratt och jubel, men Raniero vacklade till i sadeln och störtade ned på gatan.

Men då han låg där slagen och avsvimmad, blev gatan genast utrymd av folket.

25 Ingen ville taga vård om den fallne. Hans häst var den enda, som stannade bredvid honom.

Så snart som folkhopen hade dragit bort från gatan, kom Franceska degli Uberti ut ur sitt hus med ett brinnande ljus i handen. Hon var ännu vacker, hennes drag voro blida och hennes ögon
30 allvarliga och djupa.

Hon gick fram till Raniero och böjde sig över honom. Raniero låg medvetlös, men i detsam-

¹ *Hela folket*, all the people.

ma som ljusskenet föll på hans ansikte, gjorde han en rörelse och spratt upp. Det syntes, att ljuslågan hade all makt över honom. Då Franceska såg, att han hade vaknat till sans, sade hon: "Här har du ditt ljus.¹ Jag ryckte det ifrån dig, eftersom jag såg hur mån du var att behålla det brinnade. Jag visste intet annat sätt att hjälpa dig." 5

Raniero hade fallit illa och slagit sig. Men nu kunde intet hejda honom. Han började långsamt resa sig. Han ville gå, men sviktade och höll på² att falla. Då försökte han att komma upp på hästen. Franceska hjälpte honom. "Vart vill du hän?" frågade hon, då han åter satt uppe i sadeln. "Jag vill till domkyrkan", sade han. "Då skall jag följa dig", sade hon, "ty jag ämnar mig³ till mässan." Och hon tog och ledde hästen åt honom. 10 15

Franceska hade från första stund känt igen Raniero. Men Raniero såg inte vem hon var, ty han gav sig inte tid⁴ att betrakta henne. Han endast höll ögonen fästade på ljuslågan. 20

De voro alldeles tysta under färden. Raniero tänkte endast på ljuslågan och på att väl vakta den dessa sista ögonblick. Franceska kunde inte tala, därför att hon tyckte, att hon inte önskade få full reda i det, som hon fruktade. Hon kunde inte tro annat, än att Raniero hade kommit hem vansinnig. Ehuru hon var nästan övertygad där- 25

¹ Här har du ditt ljus, here is your candle.

² höll på, was about.

³ jag ämnar mig till, I intend to go to.

⁴ han gav sig inte tid, he did not take time.

om, ville hon helst inte tala vid honom, så att hon skulle slippa att få full visshet.

5 Om en stund hörde Raniero, att någon grät bredvid honom. Han såg sig om och märkte, att det var Franceska degli Uberti, som gick bredvid honom, och hon grät, där hon gick. Men Raniero såg henne bara ett ögonblick och sade ingenting till henne. Han ville endast tänka på ljuslågan.

10 Raniero lät föra sig fram till sakristian. Där steg han av hästen. Han tackade Franceska för hennes hjälp, men såg alltjämt inte på henne, utan på ljuset. Han gick ensam in i sakristian till prästerna.

15 Franceska gick in i kyrkan. Det var påsk-afton, och alla ljus i kyrkan stodo otända på sina altaren till tecken av sorg. Franceska tyckte, att det nu var så för henne, att varje hoppets låga, som hade brunnit inom henne, också var utslöcknad.

20 I kyrkan rådde mycken högtidlighet. Det var många präster vid altaret. Domherrarna sutto mangrant¹ i koret och biskopen överst ibland dem.

25 Om en stund märkte Franceska, att det uppstod en rörelse bland prästerna. Nästan alla de, som inte måste närvara vid mässan, reste sig och gingo ut i sakristian. Till sist gick också biskopen.

30 Då mässan var ändad, kom en präst fram i koret och började tala till folket. Han berättade, att Raniero di Raniero hade kommit till Florens med helig eld från Jerusalem. Han berättade vad riddaren på vägen hade utstått och lidit. Och han prisade honom övermåttan.

¹ *sutto mangrant*, all sat.

Människorna sutto häpna och hörde på detta. Francesca hade aldrig upplevat en så ljuvlig stund. "O Gud", suckade hon, "detta är mer lycka, än jag kan bära." Hennes tårar strömmade, medan hon lyssnade.

5

Prästen talade länge och väl.¹ Han sade till sist med mäktig röst: "Nu kan det för visso synas en ringa ting, att en ljuslåga har blivit förd hit till Florens. Men jag säger eder: Bedjen Gud, att han ger Florens många bärare av evig eld, så skall det bliva en stor makt och lovprisat bland städer!"

10

Då prästen hade slutat tala, slogos domkyrkans huvuddörrar upp, och en procession, så god som den i hast hade kunnat ordnas, tågade in. Där gingo domherrar och munkar och präster, och de drogo uppför mittelgången fram mot altaret. Allra sist gick biskopen och vid hans sida Raniero i samma kåpa, som han hade burit under hela färden.

15

20

Men då Raniero hade kommit över kyrkans tröskel, steg en gammal man upp och gick fram emot honom. Det var Oddo, som var far till den gesäll, som Raniero hade haft på sin verkstad, och som för hans skull hade hängt sig.

25

Då denne man hade kommit fram till biskopen och Raniero, bugade han sig för dem. Därpå sade han med så hög röst, att alla i kyrkan hörde honom: "Det är en stor sak för Florens, att Raniero är kommen med helig eld från Jerusalem. Sådant har aldrig förr varit omtalat eller förnummet. Kanske att många också fördenskull

30

¹ *länge och väl*, for a long time; or, at great length.

töra komma att säga, att det inte är möjligt. Därför ber jag, att man måtte låta hela folket veta vilka bevis och vittnen Raniero har förebragt därpå, att detta verkligen är eld, som är antänd i Jerusalem.”

5 Då Raniero hörde dessa ord, sade han: “Nu hjälpe mig Gud! Hur kan jag äga vittnen? Jag har gjort färden ensam. Öknar och ödemarker må komma och vittna för mig.”

10 “Raniero är en ärlig riddare”, sade biskopen, “och vi tro honom på hans ord.”

15 “Raniero kunde själv veta, att härom¹ skulle uppstå tvivel”, sade Oddo. “Han må väl inte ha ridit alldeles ensam. Hans småsvenner kunna väl vittna för honom.”

Då skyndade Franceska degli Uberti ut ur folkhopen och gick fram till Raniero. “Vad behöves det oss vittnen?”² sade hon. “Alla kvinnor i Florens vilja gå ed på att Rainero talar sanning.”

20 Då log Raniero, och hans ansikte ljusnade för ett ögonblick. Men därpå vände han åter sina ögon och sina tankar mot ljuslågan.

25 Det blev stort tumult i kyrkan. Somliga sade, att Raniero inte skulle få tända ljusen på altaret, förrän hans sak var bevisad.³ Till dessa sällade sig många av hans gamla fiender.

Då reste sig Jacopo degli Uberti och talade för Ranieros sak. “Jag tänker, att alla här veta, att det inte har rätt alltför stor vänskap mellan mig

¹ *härom*, as to this.

² *Vad behöves det oss vittnen?* Why do we need witnesses?

³ *Förrän hans sak var bevisad*, until his claim was substantiated.

och min måg", sade han, "men nu vilja både jag och mina söner gå i god för honom.¹ Vi tro, att han har utfört bragden, och vi veta, att den, som har förmått bringa ett sådant företag till slut, är en vis och varsam och ädelsinnad man, som vi äro glada att få upptaga ibland oss." 5

Men Oddo och många andra voro inte sinnade att låta Raniero åtnjuta den lycka han eftersträvade. De samlade sig i en tät klunga, och det var lätt att se, att de inte ville vika från sin fordran.² 10

Raniero förstod, att om det nu ginge till strid,³ skulle de genast söka att komma åt⁴ ljuslågan. Medan han höll ögonen stadigt fästa på sina motståndare, lyfte han ljuset, så högt han kunde.

Han såg dödstrött och förtvivlad ut. Det syntes på honom, att ehuru han ville hålla ut i det längsta,⁵ väntade han endast nederlag. Vad båta-
de det honom nu, om han fick tända lågan! Oddos ord hade varit ett dråpslag. Sedan tvivlet en gång var väckt, skulle det spridas och ökas. Han tyckte, att Oddo redan hade släckt ljuslågan för alltid. 15 20

En liten fågel fladdrade in i kyrkan genom de stora, uppslagna portarna. Den flög rätt på Ranieros ljus. Denne hann inte att rycka undan det, utan fågeln stötte emot det och släckte lågan. 25

Ranieros arm sjönk, och tårarna trädde fram

¹ gå i god för honom, answer for him.

² vika från sin fordran, withdraw their demand.

³ om det nu ginge till strid, if a struggle should ensue.

⁴ komma åt, to get at.

⁵ i det längsta, to the very last.

i hans ögon.¹ Men i första ögonblicket kände han detta som en lättnad. Det var bättre, än att människor hade dödat den.

5 Den lilla fågeln fortsatte sin flykt inåt kyrkan, farande förvirrat hit och dit, som fåglar brukar, då de komma in i ett rum.

Då brusade med ens genom hela kyrkan ett högt rop: "Fågeln brinner! Den heliga ljuslågan har antänt hans vingar!"

10 Den lilla fågeln pep ängsligt. Han flög ett par ögonblick som en fladdrande låga omkring under de höga valven i koret. Därpå sjönk han hastigt och föll död ned på madonnans altare.

15 Men i samma ögonblick, som fågeln föll ned på altaret, stod Raniero där. Han hade brutit sig väg² genom kyrkan, intet hade kunnat hejda honom. Och vid lågorna, som förtärde fågelns vingar, tände han ljusen framför madonnans altare.

20 Då höjde biskopen sin stav och ropade: "Gud ville det! Gud har vittnat för honom!"

Och allt folket i kyrkan, både hans vänner och motståndare, övergav att tvivla och undra. De ropade alla, hänförda av Guds under: "Gud ville 25 det! Gud har vittnat för honom!"

*

Om Raniero är nu endast att säga, att han åtnjöt stor lycka i alla sina dagar och var vis och varsam och barmhärtig. Men folket i Florens kallade honom alltid Pazzo degli Ranieri, till

¹ *tårarna trädde fram i hans ögon, tears sprang to his eyes.*

² *han hade brutit sig väg, he had forced his way.*

minne av att man hade trott honom vara galen. Och detta blev för honom en äretitel. Han grundade en stormansätt, och denna tog namnet Pazzi, och den kallar sig på detta sätt ännu i dag.

Det kan vidare vara värt att nämna,¹ att det blev sed i Florens att varje år på påskaftonen fira en fest till minne av Ranieros hemkomst med den heliga elden, och att man därvid² alltid låter en konstgjord fågel flyga med eld genom dômen. Och torde³ denna fest ha firats ännu i detta år, om inte nyligen en ändring har ägt rum. 5 10

Men om det är sant, som många förmena, att de bärare av helig eld, som ha levat i Florens och som ha gjort staden till en av jordens härligaste, ha hämtat sitt föredöme från Raniero⁴ och därav uppmuntrats att offra och lida och uthärda, det må här vara osagt. 15

Ty vad som har verkats⁵ av det ljuset, som under mörka tider har utgått från Jerusalem, det kan varken mätas eller räknas. 20

¹ *Det kan vidare vara värt att nämna*, it might also be worth mentioning.

² *därvid*, on that occasion.

³ *torde*, most likely.

⁴ *ha hämtat sitt föredöme från Raniero*, have taken Raniero as their model.

⁵ *har verkats*, has been wrought.

Vertical line on the right side of the page.

Small mark or dot in the upper middle section.

Small mark or dot in the lower middle section.

Small mark or dot in the lower right section.

Horizontal line at the bottom left corner.

VOCABULARY

ABBREVIATIONS AND SIGNS

adv.	adverb.	indecl.	indeclinable.	n.	neuter.
abbrev.	abbreviation.	def.	definite.	pl.	plural.
contr.	contraction.			pres.	present indicative.

In the case of nouns, the singular with the postpositive definite article and the nominative plural are given. A neuter noun will be recognized by the ending -t or -et.

When a dash takes the place of an ending within the parenthesis it indicates that the nominative plural is the same as the nominative singular. For example: *barn(-et,—)=barn, barnet, barn.*

The principal parts of strong and irregular verbs are given in full. The principal parts of all other verbs are indicated by their endings.

A vertical line is employed to set off that part of the word which remains unchanged.

VOCABULARY

A.

ack, oh, ah.

afon (-*en*, *afnar*), evening.

ak|ta (-*äde*, -*ät*), to take care of; *akta sig*, to look out.

albusk|e (-*en*, -*ar*), alder bush.

aldrig, never.

all (-*t*), all.

alldeles, exactly, perfectly, quite, absolutely.

allesammans, all, all together.

allmän, general.

allra, very, of all; *allra helst som*, especially as.

alltid, always.

alltjämt, all the while.

alltmer, more and more.

alltsammans, everything.

alltsom, as.

alltså, then, therefore.

allvarlig, serious.

allvarsam, earnest, serious.

allvarsamt, seriously.

altare (-*t*, -*n*), altar.

anda (-*n*), breath.

andakt (-*en*), devotion, spirit of devotion.

andel (-*en*, -*ar*), share.

andra, see *annan*.

an|fälla (-*föhl*, -*fallit*), to attack.

an|föra (-*de*, -*t*), to lead.

an|förare (-*n*, —), commander.

angänäm, pleasant.

aning (-*en*, -*ar*), feeling.

anlopp (-*et*, —), onrush, attack.

an|län|da (-*de*, -*t*), to arrive.

an|mäl|a (-*de*, -*t*), to announce.

an|märk|a (-*te*, -*t*), to remark.

annan (n. *annat*, def. *andra*, pl. *andra*), other, else, second.

annars, if not, else.

annorlunda, otherwise.

annorstädes, elsewhere.

an|rop|a (-*ade*, -*at*), to beseech, implore.

an|se (-*sdg*, -*sett*), to think, consider.

anseende (-*t*), consideration, respect.

ansenligt, considerably.

ansikte (-*t*, -*n*), face.

ansiktsdrag (-*et*, —), features.

ansträng|a (-*de*, -*t*), to exert.

an|stöd (-*stod*, -*stött*), to become, befit.

Antikrist, Antichrist.

antän|da (-*de*, -*t*), to set fire to, light.

använ|da (-*de*, -*t*), to use.

apost|el (-*eln*, -*lar*), apostle.

arbet|a (-*ade*, -*at*), to work.

arbete (-*t*, -*n*), labor, work, task.

arm (-*en*, -*ar*), arm.

arm, poor.

arm|båg|e (-*en*, -*ar*), elbow.

asplad (-*et*, —), aspen leaf.
att, that, to.
av, by, of, off.
avbalkning (-*en*, -*ar*), partition, stall.
av|bryta (-*bröt*, -*brutit*), to break off, discontinue, interrupt.
av|giva (-*gav*, -*gävo*, -*givit*), to give.
av|grund (-*en*, -*er*), abyss.
av|göra (-*gjorde*, -*gjort*), to settle.
avhand|la (-*ade*, -*at*), to discuss.
avhän|da (-*de* -*t*) *sig*, to deprive oneself of; *avhända sig livet*, make away with oneself.
av|låg *isolen*, isolated.
av|lägn|a (-*ade*, -*at*) *sig*, to withdraw.
avsats (-*en*, -*er*), landing.
avsedd, intended.
avskildhet (-*en*), isolation.
avsky (-*n*), disgust.
avsky (-*dde*, -*tt*), to abhor.
avslöj|a (-*ade*, -*at*), to expose.
av|stöd (-*stod*, -*stött*), to abandon.
avsvimnad, unconscious.
avtörd, emaciated.
avundsjuk, jealous.
avvän|da (-*de*, -*t*), to avert.
ax|el (-*eln*, -*lar*), shoulder.

B.

back|e (-*en*, -*ar*), hill.
bak|a (-*ade*, -*at*), to bake.
bakbunden, with hands tied behind one's back.
bakfram, backwards.
baklänges, backwards.
bakvägg (-*en*, -*ar*), back wall.
balustrad (-*en*, -*er*), balustrade.
ban|a (-*ade*, -*at*) *väg*, to pave the way, make way.

bar, bare.
bar, see *bära*.
bara, only.
barrett (-*en*, -*er*), cap.
barmhärtig, merciful, compassionate.
barn (-*et*, —), child.
barnhjärta (-*t*, -*n*), child's heart.
barnhop (-*en*, -*ar*), flock of children.
barnjungfru (-*n*, -*r*), nurse.
barnlek (-*en*, -*ar*), child's play.
barnskri (-*et*, —), laughter of children.
be (*bad*, *bädo*, *bett*), to ask, beg.
bearbet|a (-*ade*, -*at*), to work.
bebo (-*dde*, -*tt*), to live in.
bedja (*bad*, *bädo*, *bett*), to ask, beg, pray.
be|driva (-*drev*, -*drivtt*), to perform, do.
bedrägeri (-*et*, -*er*), deception.
bedröv|a (-*ade*, -*at*) *sig*, to grieve.
bedrövad, depressed, distressed.
bedyr|a (-*ade*, -*at*), to protest, assert.
befall|a (-*de*, -*t*), to command.
befallning (-*en*, -*ar*), command.
be|finna (-*fann*, -*funno*, -*funnit*) *sig*, to be.
befri|a (-*ade*, -*at*), to free, liberate.
begäbbare (-*n* —), scoffer.
begagnande (-*t*), use.
be|giva (-*gav*, -*gävo*, -*givit*) *sig*, to set out, proceed.
begå (-*gick*, -*gätt*, past participle -*gången*), to do, commit, practise.
begången, see *begå*.
begär|a (-*de*, -*t*), to ask.
behag|a (-*ade*, -*at*), to please.
behaglig, agreeable.
behandl|a (-*ade*, -*at*), to treat.

- be|hålla** (-höll, -hållt), to keep.
behöv|a (-de, -t), to need, have to.
bekym|mer (-ret, —), trouble, worry, care.
bekymrad, troubled.
bekännare (-n, —), devotee, worshiper.
belamr|a (-ade, -at), to encumber.
belåten, content.
ben (-et, —), leg, bone.
berg (-et, —), mountain.
bergdal (-en, -ar), mountain valley.
berggrund (-en), rock.
bergkull|e (-en, -ar), rocky hill.
berghauptman (-mannen, -män), ironmaster.
berghöjd (-en, -er), hill.
bergstad (-staden, -städer), mountain city.
bergstrakt (-en, -er), mountain district.
bergvägg (-en, -ar), rocky wall.
berättare (-n, —), narrator, speaker.
berättelse (-n, -r), story, narrative.
beröm (-met), praise, commendation.
beröm|ma (-de, -t), to laud; *berömma sig av*, to boast of.
beröring (-en), contact.
besinning (-en), presence of mind.
besked (-et), information, answer.
beskriva (-skrev, -skrivit), to describe.
beslut (-et, —), conclusion, decision.
besluta (-slöt, -sluttit), to decide; *besluta sig för*, to conclude.
bes|tiga (-steg, -stigit), to scale, climb.
bestraff|a (-ade, -at), to punish, rebuke.
bestå (-stod, -stätt) *av*, to consist of.
bestäm|ma (-de, -t), to decide, determine.
beständigt, constantly.
besvär (-et, —), trouble.
besvär|a (-ade, -at), to inconvenience, trouble.
besvärlig, troublesome, difficult.
bet|a (-ade, -at), to browse, pasture.
betal|a (-ade, -at), to pay.
betjän|a (-ade, -at; -te, -t), to serve.
bita, see *bita*.
betrakt|a (-ade, -at), to view, look at, regard.
betröff|a (-ade, -at), to concern, regard.
bett, see *bedja*.
betvang, see *betvinga*.
bet|vinga (-tvang, -tvungo, -tvungit), to control.
bety|da (-ade, -tt), to mean.
betänk|a (-te, -t), to consider; *betänka sig*, to consider.
betänketid (-en), time for considering.
betänksam, considerate.
bevak|a (-ade, -at), to guard.
bevis (-et, —), proof.
bevis|a (-ade, -at), to prove.
beväpn|a (-ade, -at), to arm.
bi|draga (-drog, -dragit), to contribute, help.
bifall (-et), consent.
bifallerop (-et, —), shout of applause, cheer, bravo.
bild (-en, -er), image.
biskop (-en, -ar), bishop.
biskopsboställe (-t, -n), bishop's residence.
bita (*bet, bittit*), to bite.
bjuda (*bjöd, bjudit*), to bid, invite, offer; *bjuda på*, to treat to.

- bjudning* (-en, -ar), invitation.
bjälk|e (-en, -ar), beam.
bland, among.
bland|a (-ade, -at), to mix.
blandning (-en, -ar), mixture.
blankpolerad, highly polished.
blek, pale.
blev, *bleve*, see *bliva*.
bli, abbrev. of *bliva*.
blick (-en, -ar), eye.
blick|a (-ade, -at), to glance.
blid, gentle.
blidk|a (-ade, -at), to conciliate.
bliva (*blev*, *blivit*), to become.
blizat (-en, -ar), lightning flash.
blizat|a (-ade, -at), to flash.
blod (-et), blood.
bly (-et), lead.
blå, blue.
blås|a (-te, -t), to blow.
bo (-dde, -tt), to live.
bock (-en, -ar), jack.
bonde (-n, bönder), peasant.
bondstuga|a (-an, -or), peasant's cottage.
bord (-et, —), table.
bordkärl (-et, —), dish, vessel.
bordsällskap (-et, —), company, dinner party.
borg (-en, -ar), stronghold, citadel.
bort, away, off; *glömma bort*, to forget.
bortför|a (-de, -t), to carry away.
bortklipp|a (-te, -t), to cut away.
bortrest, gone away.
bortskuren, cut off.
bortvänd, averted.
bortåt, about.
botemed|el (-let, —), remedy.
botgörardrökt (-en, -er), penitent's garb.
botgörarkåp|a (-an, -or), penitent's cloak.
botövning (-en, -ar), penance.
bra, good.
- bragd* (-en, -er), feat.
bragt, see *bringa*.
brandtomt (-en, -er), burnt area.
brann, see *brinna*.
brant, steep.
bras|a (-an, -or), fire, blaze.
brast, see *brista*.
bred, broad.
bredvid, beside.
bringa (*bragte*, *bragt*), to bring, drive; *bringa till slut*, to carry out, complete.
brinna (*brann*, *brunno*, *brunnt*), to burn.
brist (-en, -ar), lack.
brista (*brast*, *brusto*, *brustit*), to break down, burst.
broder (-n, bröder), brother.
brokar (-et, —), pier.
bror, contr. of *broder*.
brorsbarn (-et, —), nephew, niece.
brud (-en, -ar), bride.
brudgum (-men, -mar), bridegroom.
brudmarsch (-en, -er), wedding march.
brudriddare (-n, —), groomsmen.
brudskar|a (-an, -or), wedding party.
brudtåg (-et, —), bridal procession.
bruk (-et, —), use, custom.
bruk|a (-ade, -at), to use, be accustomed to.
bruklig, customary.
brunne, see *brinna*.
brus|a (-ade, -at), to resound.
brushuvud (-et, —, or, -en), hotspur.
bry (-dde, -tt) *sig om*, to care for.
bryta (*bröt*, *brutit*), to break; *bryta upp*, to start; *bryta ut*, to come up.
bråddjup (-et, —), abyss.
bråk|a (-ade, -at), to fuss.

bråkig, boisterous.
bråttom, busy, in a hurry.
bräcklig, frail.
bränna (-*de*, -*t*), to scorch, burn.
brännvin (-*et*), brandy.
bränsle (-*t*), fuel.
bröd (-*et*, —), bread.
bröllop (-*et*, —), wedding.
bröllopsmarsch (-*en*, -*er*), wedding march.
bröllopskar|a (-*an*, -*or*), wedding party.
bröst (-*et*, —), breast.
bröst|a (-*ade*, -*at*) *sig över*, to boast of.
bröt, see *bryta*.
bud (-*et*, —), message, word.
bug|a (-*ade*, -*at*), to bow.
bullr|a (-*ade*, -*at*), to roar.
bunden, bound, taken up.
bur (-*en*, -*ar*), cage.
burspråk (-*et*, —), balcony.
buskendr (-*et*, —), thicket.
by (-*n*, -*ar*), village.
bygd (-*en*, -*er*), country, country settlement.
bygg|a (-*de*, -*t*), to build; *bygga om*, to rebuild.
byggnad (-*en*, -*er*), structure, building.
byt|a (-*te*, -*t*), to exchange.
 bäda, both.
bäda|a (-*ade*, -*at*), to bid; to foretell, foreshadow.
både...och, both...and.
båt (-*en*, -*ar*), boat.
båt|a (-*ade*, -*at*), to avail.
bädd (-*en*, -*ar*), bed.
bägare (-*n*, —), goblet.
bänk (-*en*, -*ar*), bench.
bära (*bar*, *buo*, *burit*), to wear, bear; *bära sig åt*, to do.
bärare (-*n*, —), bearer.
bärg|a (-*ade*, -*at*), to bring in to safety, shield.
bärstol (-*en*, -*ar*), litter.
bäst, best.

bäst, just as.
bättre, better.
böj|a (-*de*, -*t*), to bow; *böja sig ned*, to stoop, bend; *böja sig ut*, to lean out.
bönderna, see *bonde*.
bönpall (-*en*, -*ar*), prie-dieu.
böra (*borde*, *bort*), ought.
börä|a (-*an*, -*or*), burden.
börj|a (-*ade*, -*at*), to begin.
början (indecl.), beginning.
bösskolv (-*en*, -*ar*), butt end of a rifle.

C.

Cilicien, Cilicia.
citr|a (-*an*, -*or*), zither.

D.

dag (-*en*, -*ar*), day; *i dag*, today.
dagdrivare (-*n*, —), idler, loafer.
dagg (-*en*), dew.
daggröning (-*en*, -*ar*), dawn.
daglig, dally.
dal (-*en*, -*ar*), valley.
Dalarna, Dalecarlia, Dalarna.
Dalälven, the Dal River.
daler (-*n*, —), a coin (about 5c).
dallr|a (-*ade*, -*at*), to quiver.
damm (-*en*, -*ar*), dam.
dammlik, like dust.
dans (-*en*, -*ar*), dance.
dans|a (-*ade*, -*at*), to dance.
dansersk|a (-*an*, -*or*), dancer.
dansk (-*en*, -*ar*), Dane; *dansk*, Danish.
darr|a (-*ade*, -*at*), to tremble.
de, they.
del (-*en*, -*ar*), part, portion.
del|a (-*ade*, -*at*), to share, divide.
dels...dels, partly...partly, not only...but.
dem, them.

- den*, the; *den här*, this one; *den där*, that one.
denna, this, this one; he.
deras, their.
dessa, its.
dessa, these.
desto, the; all the; see *ju*.
det, the; it.
detsamma, the same, † *detsamma*, instantly; the instant.
detta, this.
dig, you.
dimma (-*an*, -*or*), fog, mist.
din (n. *ditt*), your, yours.
dittåt, thither.
djup (-*et*, —), depth.
djup, profound.
djur (-*et*, —), beast, animal.
djävur, daring.
dock, still, however.
döme (-*n*, -*r*), cathedral.
domherr|e (-*en*, -*ar*), canon.
domkyrk|a (-*an*, -*or*), cathedral.
domnad, benumbed.
dotter (-*n*, *döttrar*), daughter.
dov, hollow.
dra, abbrev. of *draga*.
drag (-*et*, —), features.
drag (-*et*, —), draught.
draga (*drag*, *dragit*), to draw, pull; to march, go; *draga ihop*, to be brewing; *draga över*, to bring upon.
drak|e (-*en*, -*ar*), dragon.
dricka (*drack*, *drucko*, *druckit*), to drink.
driva (*dräv*, *drivitt*), to drive; *driva gäck med*, to make sport of; *driva omkring*, to roam about; *driva på*, to push on, press, urge on.
drog, see *draga*.
dryckenskap (-*en*), drunkenness.
dryckesbord (-*et*, —), drinking table.
dryckeskann|a (-*an*, -*or*), tankard.
- dryckeslag* (-*et*, —), drinking bout.
dryg, big.
dräp|slag (-*et*, —), death-blow.
dräng (-*en*, -*ar*), hired man.
dröj|a (-*de*, -*t*), to tarry.
dröj|mål (-*et*, —), delay.
dröm (-*men*, -*mar*), dream.
dröm|ma (-*de*, -*t*), to dream.
du, you.
duktig, good-sized, able, capable, sturdy.
dumnerjöns (-*en*, -*ar*), puddinghead, numskull.
dunkel, vague.
duv|a (-*an*, -*or*), dove.
dygd (-*en*, -*er*), virtue.
dygn (-*et*, —), a day and a night.
dylik, similar.
dyr, dear, solemn.
dyrbar, costly.
dyrbart, expensively.
dyrk (-*en*, -*ar*), picklock.
dyrk|a (-*ade*, -*at*), to worship.
äd, when; since; then.
ädlig, poor.
ädligt, poorly; *ädligt klädd*, shabbily dressed.
dämp|a (-*ade*, -*at*), to control.
där, there, where.
däruv, thereby.
därför, therefore; because; on that account.
därhemma, at home.
därifrån, from there.
därpå, then; thereupon.
därupe, up there.
därutanför, outside.
därute, out there.
dö (*dög*, *dött*), to die.
död (-*en*, -*ar*), death.
död, dead.
dödlig, deadly; mortal.
dödsbädd (-*en*, -*ar*), deathbed.
dödsplåga (-*an*, -*or*), pangs of death.
dödsstrött, deadly tired.
dödstyst, still as death.

dödsångest (-en), agony of death.
dölja (*dolde, dolt*), to conceal.
dörr (-en, -ar), door, doorway.

E.

ed (-en, -er), oath; *gå ed på*, to swear to.
efter, behind, after.
efterkommande, descendants.
eftersom, inasmuch as, since.
eftersträva (-ade, -at), to yearn for.
efteråt, afterwards.
egen, own.
ehuru, although.
ekstock (en, -ar), punt, scow.
elakhet (-en, -er), wickedness, meanness.
eld (-en, -ar), fire.
eljest, otherwise.
eller, or.
elände (-t, -n), misery.
eländig, wretched.
emellandt, occasionally, now and then.
emellertid, meanwhile.
emot, toward.
en (*ett*), a, one.
endast, only.
ende, or, *enda* (pl. *enda*), only.
enformig, dreary.
enkelhet (-en), simplicity.
ens; *med ens*, suddenly.
ensam, alone, solitary.
enslighet (-en), solitude.
envist, stubbornly.
er, you; your.
erfara (-for, -farit), to experience. feel.
erkän|na (-de, -t), to admit, acknowledge.
erövr|a (-ade, -at), to conquer, capture.
erövring (-en, -ar), conquest.
ett, see *en*.

Selma Lagerlöf, Valda Berättelser. 9.

evig, everlasting.
evigt, always.
experiment (-et, —), experiment.

F.

fackelbärare (-n, —), torch bearer.
fader (-n, *fäder*), father.
fall (-et, —), fall; event;
i alla fall, at all events.
falla (*föll, fallit*), to fall; *falla* (*ndgon*) *in*, to occur to.
falla sig, to happen, come about.
fam|a (-ade, -at), to grope, to feel one's way.
far, contr. of *fader*.
far|a (-an, -or), danger.
far|a (*for, farit*), to go, fare; *fara åstad*, to depart.
farlig, dangerous.
farmoder (-n, *farmödrar*), grandmother.
farmor, contr. of *farmoder*.
fart (-en), speed, pace.
farvatt|en (-net, —), fare-way, sea.
farväl, farewell.
fast, firmly.
fast, though.
fatt|a (-ade, -at), to take; to seize; *fatta om*, to clutch; *fatta beslut*, to come to a conclusion.
fattig, poor.
fattigdom (-en), poverty.
fem, five.
femte, fifth.
femdrig, five years old.
fest (-en, -er), festival.
fick, see *fd*.
fick|a (-an, -or), pocket.
fiende (-n, -r), enemy.
filosof|erande (-t), philosophizing.
filosof|er|a (-ade, -at), to philosophize.

- fin*, fine.
finger (-*ern*, -*rar*), finger.
finklädd, finely dressed.
finna (*fann*, *funno*, *funnit*),
 to find, discover; *finna sig*
till rätta, to find one's way.
fiol (-*en*, -*er*), violin.
fiolsträng (-*en*, -*ar*), violin
 string.
firja (-*ade*, -*at*), to celebrate.
flak|a (-*ade*, -*at*), to fish.
fjortondring (-*en*, -*ar*), one
 who is fourteen years old.
fjärde, fourth.
fjärran, distant; far.
fläk (-*en*, -*ar*), piece.
flock (-*en*, -*ar*), flock.
flod (-*en*, -*er*), river.
Florens, Florence.
florentinsk, Florentine.
fly (-*dde*, -*tt*), to flee.
flyga (*flög*, *flugit*), to fly.
flykt (-*en*), flight.
flytt|a (-*ade*, -*at*), to move.
flyttfåg|el (-*eln*, -*lar*), bird of
 passage.
fläck (-*en*, -*ar*), spot.
fläck|a (-*ade*, -*at*), to stain,
 smirch.
flämt|a (-*ade*, -*at*), to flicker.
flöd|a (-*ade*, -*at*), to be full
 of.
flög, *flögo*, see *flyga*.
fod|er (-*ret*), fodder.
fod|er (-*ret*, —), lining.
folk (-*et*, —), people.
folkhop (-*en*, -*ar*), crowd of
 people.
for|a (-*an*, -*or*), wagonload.
fordr|a (-*ade*, -*at*), to demand.
fort|fara (-*for*, *farit*), to con-
 tinue.
fort|fara (-*for*, *farit*), to con-
 tinue.
fortsätte, see *fortsätta*.
fort|sätta (-*sätte*, -*satt*), to
 continue, keep on.
fo|t (-*en*, *fötter*), foot.
fo|led (-*en*, -*er*), ankle.
- fotshög*, a foot high.
fo|steg (-*et*, —), step.
frakt|a (-*ade*, -*at*), to carry.
fram, forward, on; out; *fram*
mot, toward; *fram och åter*,
 back and forth.
fram|mot, toward.
fram|för, before, in front of.
fram|förallt, especially.
fram|gent, henceforth.
fram|gång (-*en*, -*ar*), success.
fram|lade, see *fram|lägga*.
fram|lägga (-*lade*, -*lagt*), to
 place before.
frampå, in.
fram|steg (-*et*, —), progress,
 success.
fram|åt, onward, on, forth,
 forward.
frank|isk, Frankish.
fred (-*en*, -*er*), peace.
fred|lig, peaceful.
fred|ligt, peacefully.
frest|a (-*ade*, -*at*), to try.
frest|else (-*n*, -*r*), temptation.
fri, free.
fridsam, peaceable.
frik|dr (-*en*, -*er*), volunteer
 company.
frisk, fresh! HEALTH Y
from, pious.
from|het (-*en*), piety.
frukt|a (-*ade*, -*at*), to fear.
frukt|ande, fearful, terrified.
frysa (*frös*, *frusit*), to freeze.
fråg|a (-*ade*, -*at*), to ask,
 question.
från, from.
från|råd|a (-*dde*, -*tt*), to ad-
 vise against.
frä|s|a (-*ade*, or, -*te*, -*at*, or
 -*t*), to save.
främ|mande (-*n*, —), stranger.
främ|mande, strange.
fröjd|a (-*ade*, -*at*), to rejoice;
fröjd|a sig åt, to enjoy.
full, full; drunk.
full|följ|a (-*de*, -*t*), to pursue.
fullt, fully.

- funder|a** (-ade, -at), to ponder.
- funnit, funno**, see *finna*.
- furstendöme** (-t, -n), principality.
- fyll|a** (-de, -t), to fill.
- fund** (-et, —), find.
- fyr** (-en, -ar), fellow.
- fyra**, four.
- furkantig**, square.
- få** (*fick, fingo, fått*), to be allowed to; to get, receive.
- fåg|el** (-eln, -lar), bird.
- fågelskrämm|a** (-an, -or), scarecrow.
- fång|e** (-en, -ar), prisoner.
- fången**, captive.
- får** (-et, —), sheep.
- fåråd**, furrowed.
- fårhjord** (-en, -ar), flock of sheep.
- fäder**, parents, ancestors.
- fädernehem** (-met, —), home of one's ancestors.
- fädernesland** (-et, —), fatherland.
- fält** (-et, —), field.
- färd** (-en, -er), journey.
- färd|as** (-ades, -ats), to travel, go.
- färdig**, ready, prepared, done.
- fäst|a** (-ade, -at), to fasten, tie, fix.
- fö|das** (-ddes, -tts), to be born.
- födelse|stad** (-staden, -städer), native city.
- föga**, very little.
- följ|a** (-de, -t), to follow.
- följe** (-t, -n), company, following.
- föll**, see *falla*.
- fönst|er** (-ret, —), window.
- för**, for; **för att**, in order to; **för...skull**, for...sake, on account of.
- för|a** (-de, -t), to carry; **föra bort**, to take away; **föra kring**, to spread.
- förarglig**, annoying.
- förbi**, past, by.
- förbi|se** (-såg, -sett), to overlook.
- för|bjuda** (-bjöd, -bjudit), to forbid.
- för|bli** (-blev, -blivit), to remain.
- förbättring** (-en, -ar), improvement.
- fördensskull**, for that reason.
- för|draga** (-drog, -dragit), to endure.
- fördunklad**, thrown into the shade, obscured.
- fördärv|a** (-ade, -at), to destroy, ruin.
- före**, before, in front of.
- förebragt**, see *förebringa*.
- före|bringa** (-bragte, -bragt), to produce.
- före|falla** (-föll, -fallit), to appear, seem.
- föregående**, preceding.
- förelagt**, see *förelägga*.
- före|lägga** (-lade, -lagt), to lay before.
- föreslogo**, see *föreslå*.
- före|slå** (-slog, -slagit), to propose.
- före|stå** (-stod, -stått), to be near, be impending.
- föreställ|a** (-de, -t) *sig*, to picture to oneself, imagine.
- före|sätta** (-satte, -satt) *sig*, to set one's mind on; to determine.
- före|ta**, abbrev. of *företaga*.
- företag** (-et, —), enterprise, undertaking.
- före|taga** (-tog, -tagit) *sig*, to undertake, do.
- företog**, see *företaga*.
- förfäder**, ancestors.
- förfärad**, appalled.
- förfärande**, terrifying.
- förfärdig|a** (-ade, -at), to do, make.
- förfärlig**, terrible, dreadful.

- förfärligt**, dreadfully.
förfölj|a (-*de*, -*t*), to persecute, pursue.
förgud|a (-*ade*, -*at*), to deify.
förgylld, gilded.
för|hålla (-*höll*, -*hållit*) *sig*, to be.
förhållande (-*t*, -*n*), circumstance.
förhäxad, bewitched.
förhöll, see **förhålla**.
förklarad, illuminated.
förkunn|a (-*ade*, -*at*), to announce.
förkyl|a (-*de*, -*t*) *sig*, to catch cold.
för|låta (-*lät*, -*lätit*), to forgive.
förmen|a (-*ade*, -*at*), to believe.
för|md (-*mddde*, -*mdtt*), to induce, make; to be able.
förmdga (-*n*), power, capability.
förmögenhet (-*en*, -*er*), wealth.
förnimma (-*nam*, -*nummo*, -*nummit*), to conceive.
förnummit, see **förnimma**.
förnämlig, prominent.
förnämst, most prominent.
förorättad, wronged.
förr, heretofore, formerly.
förråd (-*et*, —), supply.
förråd|a (-*dde*, -*tt*), to betray, reveal.
förrädare (-*n*, —), traitor.
förrän, before, until.
försak|a (-*ade*, -*at*), to renounce.
församling (-*en*, -*ar*), congregation.
för|se (-*sdg*, -*sett*), to supply.
förskräcklig, awful.
förskräckt, alarmed.
förskrämd, terrified.
förslag (-*et*, —), proposition, proposal.
föremäd|a (-*ade*, -*at*), to revile.
- försprång** (-*et*), start, advance.
först, first.
förstenad, petrified.
förstor|a (-*ade*, -*at*), to enlarge.
förstug|a (-*an*, -*or*), hall.
för|stod (-*stod*, -*stött*), to understand.
förstånd (-*et*), sense.
förständig, sensible.
förstds, of course.
förstör|a (-*de*, -*t*), to destroy.
försvar (-*et*), defense.
försvar|a (-*ade*, -*at*), to defend.
för|svinna (-*svann*, -*svunno*, -*svunnit*), to disappear.
försök (-*et*, —), attempt.
försök|a (-*te*, -*t*), to try.
för|taga (-*tog*, -*tagit*), to take away, remove.
förtjän|a (-*ade*, -*at*), to earn.
förtrogen, trusted friend.
förtrollad, enchanted.
förtrofflig, excellent.
förtvölad, desperate.
förtär|a (-*de*, -*t*), to consume, destroy.
förut, before, previously, hitherto.
förutspå (-*dde*, -*tt*), to foretell.
förvirrat, confusedly.
förviss|a (-*ade*, -*at*), to convince.
förvriden, distorted.
förvånad, astonished.
förvåning (-*en*), astonishment.
föräldrar, parents.
förändr|a (-*ade*, -*at*), to change.
förödmjuk|a (-*ade*, -*at*), to humiliate.

G.

gagn (-*et*), benefit.
galen, crazy.

- galning* (-en, -ar), madman, lunatic.
gammal, old, aged.
gammaldags, old-fashioned.
ganska, quite.
garn (-et), yarn.
gat|a (-an, -or), street.
gatpojke (-en, -ar), street boy (urchin, Arab).
gav, see *giva*.
ge (abbrev. of *giva*) *vika*, to relent.
genast, at once, promptly.
genius, genius.
genmäl|a (-de, -t), to reply.
genom, through, by.
genomföra (-de, -t), to accomplish.
gestalt (-en, -er), figure, form.
gesäll (-en, -er), journeyman, apprentice, workman.
get (-en, -ter), goat.
gick, see *gå*.
gif|ta (-te, -t) *sig*, to marry.
giftmål (-et, —), marriage.
gillande (-t), approval.
gille (-t, -n), banquet, carousal.
gingo, see *gå*.
giva (*gav*, *gävo*, *givit*), to give.
gjord, *gjorde*, see *göra*.
glad, glad, cheerful, happy:
bli glad åt, to be pleased with.
glädde, see *glädja*.
gles, thin.
glida (*glad*, *glidit*), to glide, roll.
glimma (-ade, -at), to gleam.
glimmande, glittering.
glitr|a (-ade, -at), to glitter.
glädja (*glädde*, *glatt*), to cheer; *glädja sig*, to rejoice.
glädje (-n), pleasure, happiness.
gläns|a (-te, -t), to shine.
glänsande, brilliant.
glöd (-et, —), coal of fire, live coal.
glöm|ma (-de, -t), to forget;
glömma bort, to forget.
gny (-et), murmur.
god, good.
goddag, how do you do?
gott om, plenty of.
Gottfrid av Bouillon, Godfrey of Bouillon.
grann, fine, beautiful.
grann|e (-en, -ar), neighbor.
granris (-et), twigs of spruce.
grav (-en, -ar), grave, tomb;
den heliga graven, the Holy Sepulchre.
grensle, astride.
grop (-en, -ar), hollow. ditch.
grott|a (-an, -or), cave.
grov, rough-hewn, coarse; strongly built.
grubbl|a (-ade, -at), to muse, ponder.
grund, shallow.
grund|a (-ade, -at), to found.
gruv|a (-an, -or), mine.
grym, cruel.
grå, gray.
gråta (*grät*, *gråtit*), to weep.
gräl (-et, —), quarrel.
gräl|a (-ade, -at), to quarrel;
gråla på, to scold.
gräns (-en, -er), limit.
gräs (-et, —), grass.
grästuv|a (-an, -or), tuft of grass.
grät, see *gråta*.
grön, green.
gröngräs (-et), grass, green.
Guð, God.
gud (-en, -ar), god.
gudabarn (-et, —), divine child.
gudstjänst (-en, -er), service.
guldkaret (-en, -er), golden chariot.
gyck|el (-let), fun; *ärliga gyckel*, to jest.
gyllene, golden.
gyllentyg (-et), gold cloth.

- gå* (*gick, gingo, gått*), to go;
gå in på ett förslag, to accept a proposal; *gå till*, to be; *gå åt*, to be consumed.
gång (-*en, -er*), time; *en gång*, once; *gång på gång*, time and again; *än en gång*, once more.
gångare (-*n, —*), steed.
går; *† går*, yesterday.
gård (-*en, -ar*), place, farm, yard.
gårdsport (-*en, -ar*), courtyard gate.
gåva (-*an, -or*), gift.
gåvo, see *giva*.
gäck, see *driva*.
gårdegård (-*en, -ar*), fence.
gårna, readily, willingly.
gärning (-*en, -ar*), deed.
gäst (-*en, -er*), guest.
gästabud (-*et, —*), feast, merrymaking.
gästgivare (-*n, —*), innkeeper.
gömma (-*de, -t*), to hide, conceal.
gömsälle (-*t, -n*), hiding place.
göra (*gjorde, gjort*), to make, do; *göra i ordning*, to make ready.
Göran, George.
- H.
- ha*, abbrev. of *hava*.
hack|*a* (-*ade, -at*), to chop.
hade, see *hava*.
haft, see *hava*.
hak|*a* (-*an, -or*), chin.
hal, slippery.
halm (-*en*), straw.
halmkärve|*e* (-*en, -ar*), sheaf of straw.
halmtak (-*et, —*), straw roof.
halt, lame.
halvhögt, under one's breath.
halvö (-*n, -ar*), peninsula.
hampa (-*n*), hemp.
- han*, he.
hand (-*en, händer*), hand.
handelsresa (-*an, -or*), business trip.
handl|*a* (-*ade, -at*), to act.
handled (-*en, -er*), wrist.
handling (-*en, -ar*), action, deed.
handlingsätt (-*et, —*), conduct, mode of action.
handsbredd (-*en*), a hand's breadth.
hann, see *hinna*.
hans, his.
harm (-*en*), indignation.
harp|*a* (-*an, -or*), harp.
hat (-*et*), hatred.
hat|*a* (-*ade, -at*), to hate.
hav (-*et, —*), sea.
hava (*hade, haft*), to have.
heder (-*n*), honor, credit.
hederssak (-*en*), matter of honor.
hedr|*a* (-*ade, -at*), to honor.
hejd|*a* (-*ade, -at*), to stop, hold back.
hel, whole, entire.
helgd, sanctity.
helgedom (-*en, -ar*), sanctuary.
helgongrav (-*en, -ar*), tomb of a saint.
helig, holy, sacred, blessed.
heller, either; *inte heller*, nor.
hellre, rather.
helst, rather.
helt, quite.
hem (-*met, —*), home.
hem (adv.), home.
hemkomst (-*en*), return.
hemland (-*et*), native country.
hemlighet (-*en, -er*), secret.
hemma, home, at home.
hemsock|en (-*nen*), home parish.
hemöver, homeward.
henne, her.

- hennes*, her, hers.
herd|e (*en, -ar*), shepherd.
Herodes, Herod.
Herre (*-n*), Lord.
herr|e (*-en, -ar*), man, gentleman, master.
herre|man (*-mannen, -män*), gentleman.
herrs|kap (*-et, —*), gentry; *leva som herrskap*, live in opulence.
het|a (*-te, -at*), to be named, be called.
hets|ig, quick-tempered.
him|mel (*-melen, or, -meln, -lar*), heaven.
hindr|a (*-ade, -at*), to prevent.
hinna (*hann, hunno, hunnit*), to reach, get; to have time.
histori|a (*-en, -er*), story.
hit, here.
hit och dit, hither and thither.
hittills, hitherto.
hjord (*-en, -ar*), flock.
hjul (*-et, —*), wheel.
hjälp|a (*-te, -t*), to help.
hjärta (*-t, -n*), heart.
hon, she.
honom, him.
hop (*-en, -ar*), crowd.
hop|a (*-ade, -at*), to heap.
hopp (*-et*), hope.
hopp|a (*-ade, -at*), to jump.
hos, at.
hot|a (*-ade, -at*), to threaten.
hovherr|e (*-en, -ar*), courtier.
hud (*-en, -ar*), skin.
hund (*-en, -ar*), dog.
hundra, one hundred.
hungr|a (*-ade, -at*), to hunger.
hur, how.
hus (*-et, —*), house.
hus|bonde (*-bonden, -bönder*), master.
husrad (*-en, -er*), row of houses.
hustru (*-n, -r*), wife.
huvud (*-et, —, or, -en*), head.
huvudduk (*-en, -ar*), head-shawl.
huvuddörr (*-en, -ar*), main entrance.
huvudyr, dazed.
hyllning (*-en, -ar*), homage.
hål (*-et, —*), hole.
håll|a (*-an, -or*), cave.
hålla (*höll, hållit*), to hold, keep; *hålla av*, to be fond of; *hålla för*, to regard; *hålla inne*, to pause; *hålla i styr*, to control; *hålla ett löfte*, to keep a promise; *hålla tal*, to make a speech; *hålla sig stilla*, to be quiet, keep still; *hålla upp*, to pause, cease.
hån|le (*-log, -lett*), to smile derisively.
hånlog, see *hånle*.
hånskrait (*-et, —*), scornful laughter.
hår (*-et, —*), hair.
hårbuckl|a (*-an, -or*), curl, ringlet.
hård, hard, harsh.
hädisk, blasphemous, sacrilegious.
häftig, violent, impetuous.
häftigt, intensely.
hälft (*-en, -er*), half.
häls|a (*-ade, -at*), to greet; to send one's compliments.
hämt|a (*-ade, -at*), to fetch.
hän mot, toward.
hän|da (*-de, -t*), to happen.
hänförd, transported.
häng|a (*-de, -t*), to hang.
hänryckt, enraptured. in ecstasy.
håpen, amazed.
här (*-en, -ar*), army.
här, here.
härinne, in here.
här|lig, glorious, beautiful.
här|till, to this.
häröver, over this.
häst (*-en, -ar*), horse.

hätt|a (-an, -or), hood.
hö (-et), hay.
hög, high, lofty, tall.
höghkarmad, high-backed.
högljud, loud.
högröstad, loud, boastful.
högt, highly.
högtidlighet (-en, -er), solemnity.
högtidligt, solemnly, earnestly.
höjd (-en, -er), height, hill.
höll, **hölla**, see **hälla**.
hör|a (-de, -t), to hear, listen;
höra på, to listen to.
hörn (-et, —), corner.
hörsäg|en (-nen, -ner), hearsay, rumor.

I.

å, in; **å stället**, instead; **å stället för**, in place of.
ibland, among; sometimes.
iförd, dressed in, wearing.
igenom, through.
ihjäl, to death.
ihop, together.
illa, bad, ill.
illa, badly, ill.
illfundig, cunning, crafty, gulleful.
in, in; **in å**, into.
inflytande (-t, -n), influence.
infång|a (-ade, -at), to catch.
ingalunda, by no means.
ingen (n. **inget**, or, **intet**), no, none, nobody.
ingenstades, nowhere.
ingenting, nothing.
in|giva (-gav, -gävo, -givit), to inspire.
in|gå (-gick, -gingo, -gått), to enter into.
innan, before.
inne å, within.
inom, within.
in|se (-såg, -sett), to realize.
insåg, see **inse**.
insekt (-en, -er), insect.

inskrift (-en, -er), inscription
inte, not; **inte heller**, nor.
intet, see **ingen**.
intilldess, until then.
intresserad, interested.
invig|a (-de, -t), to dedicate.
invän|da (-de, -t), to object.
invändning (-en, -ar), objection.
indå, into.
irrande, fluttering.
is (-en, -ar), ice.
Italien, Italy.
italienare, Italian.
ivrig, eager.
ivrigt, eagerly.

J.

ja, yes; **ja visst**, of course.
jag, I.
jag|a (-ade, -at), to chase, hunt.
jakande, affirmative.
jaså, indeed, really, so.
jo, yes; well.
Joppe, Joppa.
jord (-en, -ar), earth, ground; lands.
ju, why.
ju... desto, the... the.
jub|el (-let), ringing cheers.
jubelrop (-et, —), cry of exultation.
jubl|a (-ade, -at), to shout for joy.
jungfru (-n, -r), virgin; **den heliga jungfrun**, the Blessed Virgin.
jupiterstemp|el (-let, —), temple of Jupiter.
jämmer (-n), lamentation, suffering.
jäm|r|a (-ade, -at) **sig**, to moan.
jämt, always, continually.
jägare (-n, —), hunter.
jämför|a (-de, -t), to compare.
järndräkt (-en, -er), armor, coat of mail.

fjärnklädd, armored.
fjärnrustning (-en, -ar), armor.
fjärteck|en (-net, —), omen.
fjättestor, gigantic.

K.

kal, bare.
kall, cold.
kall|a (-ade, -at), to call.
kallsvett (-en), cold sweat.
kamrat (-en, -er), comrade.
 partner.
kanske, perhaps.
Kapitolium, the Capitoline.
kapp|a (-an, -or), cloak;
prästkappa, clerical gown.
karavan (-en, -er), caravan.
karavanseri (-et, -er), caravan-
 sery.
karl (-en, -ar), man.
Karl, Charles.
Karolin (-en, -er), soldier of
 Charles XII.
kast|a (-ade, -at), to throw.
kavaljer (-en, -er), courtier.
kejsarboining (-en, -ar), emper-
 or's palace.
kejsare (-n, —), emperor.
kjort|el (-eln, -lar), skirt.
klag|a (-ade, -at), to com-
 plain, lament.
kland|er (-ret), fault-finding.
klang (-en), ring, twang,
 sound.
klapp|a (-ade, -at), to clap.
klar, clear.
klimg|a (-ade, -at), to ring.
klipp|a (-an, -or), cliff.
klippkant (-en, -er), ledge.
klippkrön (-et, —), summit of
 a rock.
klipprand (-en), edge of a
 rock, precipice.
klippvägg (-en, -ar), rocky
 wall.
klockare (-n, —), sacristan,
 organist.
klok, intelligent, wise, sensi-
 ble.

klung|a (-an, -or), group.
klyft|a (-an, -or), ravine.
klä|da (-dde, -tt), to dress, to
 cover.
kläder, clothes, garments.
klädeskläder, broadcloth.
klädesvävare (-n, —), cloth
 weaver.
klättr|a (-ade, -at), to climb.
knappast, scarcely, hardly.
knarr|a (-ade, -at), to crunch.
knekt (-en, -ar), soldier.
knippe (-t, -n), bundle.
kniv (-en, -ar), knife.
knotig, bony.
knyta (knöt, knutit), to
 clench.
knä (-et, -n), knee.
knäböj|a (-de, -t), to kneel.
koj|a (-an, -or), cabin, hut.
kol (-et, —), charcoal.
koteld (-en, -ar), coalfire.
komma (kom, kommit), to
 come; *komma att*, to make;
komma fram med, to come
 out with; *komma för*, to
 occur to; *komma ihåg*, to
 remember; *komma in*, to
 enter; *komma över*, to
 pass, cross; *komma över-
 ens*, to agree; *komma sig
 för*, to make up one's mind,
 bring oneself to.
komminist|er (-ern, -rar), cu-
 rate.
konst (-en, -er), art, trick.
Konstantinopel, Constantino-
 ple.
konstfärdig, artistic.
konstgjord, artificial.
konung (-en, -ar), king.
kor (-et, —), chancel.
kors (-et, —), cross.
korsfarare (-n —), crusader.
korsfarariäg|er (-ret, —), cru-
 saders' camp.
korsfäs|ta (-te, -t), to crucify.
korstgd (-et, —), crusade.
kraft (-en, -er), strength.

kraftig, powerful.
krag|e (-en, -ar), collar;
prästkrag|e, clerical neck-
 band.
krak|e (-en, -ar), jade.
krig (-et, —), war.
krigare (-n —), warrior.
krigaryrke (-t), military pro-
 fession.
krigsbyte (-t, -n), spoils of
 war.
krigshär (-en, -ar), army.
Krist, Christ.
kristen, Christian.
Krist|us (gen. -t), Christ.
kritik|er|a (-ade, -at), to criti-
 cise.
kron|a (-an, -or), crown.
kröpp (-en, -ar), body.
krusig, curly.
krut|fjärding (-en, -ar), powder
 keg.
kräkguld (-et), glitter.
kull|e (-en, -ar), hill.
kung (-en, -ar), king.
kungabesök (-et, —), royal
 visit.
kungavagn (-en, -ar), royal
 carriage.
kunglig, royal.
kun|na (-de, -nat, pres. *kan*,
 pl. *kunna*), to be able (to),
 can.
kun|göra (-gjorde, -gjort), to
 make known.
kusin (-en, -er), cousin.
kusk (-en, -ar), coachman.
kust (-en, -er), coast.
kvar, left.
kvar|hålla (-höll, -hållit), to
 keep, detain.
kvinn|a (-an, -or), woman.
kvist (-en, -ar), branch.
kväll (-en, -ar), evening,
 night; *i kväll*, this evening.
kvällaskymning (-en, -ar), twi-
 llight.
kväv|a (-de, -t), to suffocate,
 smother, quench.

kyla (-n), chill.
kyrk|a (-an, -or), church.
kyrkback|e (-en, -ar), church
 lawn.
kyrkby (-n, -ar), kirk-town.
kyrkdags, church time.
kyrkdörr (-en, -ar), church
 door.
kyrkfolk (-et), church attend-
 ants.
kyrkogångare (-n, —), church-
 goer.
kyrktorn (-et, —), church
 steeple.
kyrkvaktare (-n, —), sexton.
kyrkvigs|el (-eln, -lar), church
 wedding.
kålgård (-en, -ar), cabbage
 field.
kåp|a (-an, -or), cloak.
källarvalv (-et, —), cellar
 vault.
kämp|a (-ade, -at), to fight.
känd, familiar.
kän|na (-de, -t), to feel; *kän-
 na igen*, to recognize.
kärest|a (-an, -or), sweet-
 heart.
kärlek (-en), love.
kärr|a (-an, -or), kart.
kärv|e (-en, -ar), sheaf.
köld (-en), cold.
köp|a (-te, -t), to purchase.
köp|man (-mannen, -män),
 merchant.

L.

lag (-en, -ar), law.
lag|a (-ade, -at), to mend.
laglig, legal.
lakan (-et, —), sheet.
lamp|a (-an, -or), lamp.
land (-et, —, or, *länder*),
 country, land.
landsväg (-en, -ar), highway,
 country road.
lans (-en, -ar), lance.
lantfolk (-et), country folk.
lapp (-en, -ar), patch.

- larm* (-*et*), noise.
le (*log, lett*), to smile.
led (-*et*, —), line.
led, see *lida*.
le|da (-*dde, -tt*), to lead.
ledknöt|a (-*an, -or*), joint.
ledsag|a (-*ade, -at*), to accompany.
legosoldat (-*en, -er*), mercenary soldier.
lek (-*en, -ar*), game, sport.
lem (-*men, -mar*), limb.
lev|a (-*de, -at*), to live.
levande, living alive.
levnadsätt (-*et*, —), mode of living.
Libanon, Lebanon.
lida (*led, lidit*), to suffer;
lida mot slutet, draw to a close.
ligger (*låg, legat*), to lie.
lika, just as.
lika...som, just as...as.
likadan, similar.
likafullt, despite this, nevertheless.
likgiltighet (-*en*), indifference.
likhög (-*en, -ar*), heap of corpses.
liksom, as, as if.
lillfinger (-*ret*, —), little finger.
lin (-*et*), flax.
linvävare (-*n*, —), flax weaver.
lit|a (-*ade, -at*), to depend.
liten, little, small.
liv (-*et* —), life; *vid liv*, alive.
liv|a (-*ade, -at*), to enliven, brighten.
livlig, animated.
livlös, lifeless, inanimate.
livsmed|el (-*let*, —), provisions.
ljus (-*et*, —), light, candle.
ljus, light, bright.
ljusgul, bright yellow.
ljusknippe (-*t, -n*), package of candles.
- ljuslockig*, light-haired.
ljusldga (-*an, -or*), flame of a candle.
ljusn|a (-*ade, -at*), to brighten.
ljussken (-*et*, —), light.
ljusstrål|e (-*en, -ar*), ray of light.
ljuv, pleasant delicious.
ljuvlig, blissful.
ljuvligt, sweetly, charmingly.
lock|a (-*ade, -at*), to tempt.
loft (-*et*, —), loft.
loftsbjälk|e (-*en, -ar*), rafter.
log, see *le*.
lopp (-*et*, —), course.
lott (-*en, -er*), share.
lov|a (-*ade, -at*), to promise.
lov (indecl.) permission.
lovspris|a (-*ade, -at*), to praise, extol.
luft (-*en*), air.
lugn (-*et*), calm.
lugn, calm.
lugnande, soothing.
lung|a (-*an, -or*), lung.
lur|a (-*ade, -at*), to deceive.
lurande, sly.
lust (-*en, -ar*), desire.
lustighet (-*en, -er*), drollery.
lut|a (-*an, -or*), lute.
lut|a (-*ade, -at*) *stg*, to lean.
luv|a (-*an, -or*), cap.
lycka (-*n*), luck, fortune.
lyck|as (-*ades, -ats*), to succeed.
ly|da (-*dde, -tt*), to obey.
lydnad (-*en*) obedience.
lyfta (-*te, -t*), to raise, lift.
lynne (-*t, -n*), mood, humor.
lyndisposition.
lys|a (-*te, -t*), to shine.
lysande, shining.
lysn|a (-*ade, -at*), to listen.
låd|a (-*an, -or*), box, chest.
låg, lågo, see *ligger*.
låg, low.
ldga (-*an, -or*), flame.
ldn|a (-*ade, -at*), to lend, borrow.

lång, long, tall.
långres|a (-*an*, -*or*), long journey.
långsam, slow.
långsamt, slowly.
långt, far; *långt bort*, far away; *långt borta*, far off.
långvarig, long.
lås (-*et*, —), lock.
låt (-*en*, -*ar*) *air*.
låta (*lät*, *lätit*), to sound; to let; *låta bli*, to refrain from.
låts|a (-*ade*, -*at*), to pretend, feign.
läg|er (-*ret*, —), camp.
lägga (*lade*, *lagt*), to put, lay.
lägre, lower.
lämn|a (-*ade*, -*at*), to leave; to give.
lämp|a (-*ade*, -*at*) *sig*, to be fit.
lämplig, suitable.
lån (-*et*, —), *fief*, grant.
lån|da (-*de*, -*t*), to serve (to).
länge, long, for a long time, a long while.
längesedan, long ago.
längre, longer.
längs, along.
längtan (indecl.), longing.
länstol (-*en*, -*ar*), armchair.
läpp (-*en*, -*ar*), lip.
lära (-*de*, -*t*), to teach, learn.
lärrk|vitt|er (-*ret*), twitter of a lark.
lät see *låta*.
lätt, easy.
lätt, easily.
lättjefull, idle.
lättnad (-*en*), relief.
läxa (-*an*, -*or*), lesson.
löfte (-*t*, -*n*), promise.
lögnare (-*n*, —), liar.
löj|a (-*an*, -*or*), bleak.
löjlig, comic, ridiculous.
lön (-*en*, -*er*), reward.
lön|a (-*ade*, -*at*), to reward.
lönt, worth while.

lös, loose; *löst folk*, vagabonds, idlers, riff-raff.
löv (-*et*, —), leaf.

M.

madonn|a (-*an*, -*or*), Madonna.
madonnabild (-*en*, -*er*), image of the Madonna.
mak|a (-*ade*, -*at*), to move.
makt (-*en*, -*er*), power.
maktlös, powerless.
malm (-*en*, -*er*), ore.
malmbit (-*en*, -*ar*), piece of ore.
malmprov (-*et*, —), sample of ore.
malmåd|er (-*ern*, -*ror*), vein of ore.
mamm|a (-*an*, -*or*), mamma.
mangrant, all.
manhöjd (-*en*), height of a man.
mant|el (-*eln*, -*lar*), mantle.
mark (-*en*), ground.
mars, March.
martyr (-*en*, -*er*), martyr.
mass|a (-*an*, -*or*), mass.
mat (-*en*), food.
matt|a (-*an*, -*or*), rug.
med, with, along.
medan, while.
medelst, by means of.
medlidande (-*t*), pity, compassion.
medvetslös, unconscious.
mellan, between.
men, but.
men|a (-*ade*, -*at*), to think, mean.
mening (-*en*, -*ar*), opinion, intention.
mer, more.
mestadels, mostly.
middagsstund (-*en*, -*er*), noon hour.
middagsömn (-*en*), after dinner nap.
mig, me, myself.

mildhet (-en), gentleness.
min (-en, -er), air.
min (n. *mitt*), my, mine.
mindre, smaller; less.
Mindre Asien, Asia Minor.
minnas (-des, -is), to remember.
minne (-i, -n), memory, remembrance.
minnesbet|a (-an, -or), something one will remember, lesson.
minsann, upon my word.
minsk|as (-ades, -ats), to diminish, decrease.
minspel (-et, —), facial play.
minst, least.
missbruk|a (-ade, -at), to abuse.
misslyck|as (-ades, -ats), to fail.
missnöjd, displeased.
misstrogen, dubious, suspicious.
misstänksamt, suspiciously.
mist|a (-ade, -at), to lose.
mitt, see *min*.
mittelgång (-en, -ar), center aisle.
mittibland, in the midst of.
mittpå, in the middle of.
mittunder, in the midst of.
mittöver, right over.
mod (-et, -er), fashion, mode.
mod (-et), courage.
moder (-n, *mödrar*), mother.
modig, brave.
mor, contr. of *moder*.
moras (-et, —), swamp, bog.
morbroder (-n, *morbröder*), uncle.
morbror, contr. of *morbroder*.
mord (-et, —), murder.
morgon (-en, *morgnar*), morning.
morse; *i morse*, this morning.
moss|a (-an, -or), moss.
mosstuv|a (-an, -or), tuft of moss.

mot, against. **TONAROS**
motgång (-en, -ar), failure, pl., reverses.
motsade, see *motsäga*.
mot|stå (-stod, -stått), to resist.
motsånd (-et), resistance.
motsåndare (-n, —), opponent, enemy.
mot|säga (-sade, -sagt), to contradict, argue with.
mot|sätta (-sätte, -satt) *sig*, to oppose.
mull (-en), mold, earth.
mum|a (-ade, -at), to mutter.
mun (-nen, -nar), mouth.
munk (-en, -ar), monk, friar.
munter, merry.
munter|, merrily gaily.
mur (-en, -ar), stone wall.
musikant (-en, -er), musician.
mycken, much.
mycket, very.
myt (-en, -er), myth.
må (*mätte*), may.
må (-dde, -tt), to feel; *må gott*, to be comfortable.
måg (-en, -ar), son-in-law.
mål (-et, —), mark; *till måls*, see *skjuta*.
målskjutning (-en, -ar), marksmanship, target practice.
mån careful, anxious.
månad (-en, -er), month.
mån|e (-en, -ar), moon.
många, many.
mången, many a.
måste, must.
mätta (-n), moderation.
mäktig, mighty, powerful.
människ|a (-an, -or), man, human being; pl. people.
människoboning (-en, -ar), human abode.
människokärlek (-en), love of man, philanthropy.
mängd (-en, -er), multitude, numbers.

märk|a (-*te*, -*t*), to notice, observe.
märke (-*t*, -*n*), mark; *taga märke*, to note.
märkvärdig, strange, wonderful, noteworthy.
mäss|a (-*an*, -*or*), mass.
mät|a (-*te*, -*t*), to measure.
möd|a (-*an*, -*or*), care trouble. struggle.
mödosamt, painfully.
möjlig, possible.
möjlighet (-*en* -*er*), possibility.
mörd|a (-*ade*, -*at*), to murder.
mördare (-*n*, —), murderer.
mörk, dark.
mörk|er (-*ret*), darkness.
mörknad, darkened.
möt|a (-*te*, -*t*), to meet.

N.

naken, naked.
namn (-*et*, —), name.
narr (-*en*, -*ar*), jester, buffoon; *göra narr av*, to make fun of.
natt (-*en*, *nätter*), night.
nattfjäril (-*en*, -*ar*), moth.
natt|härbärge (-*t*, -*n*), shelter for the night.
nattköl|a (-*en*), chill of night.
nattlig, nocturnal.
nattmörk|er (-*ret*), darkness of night.
natur (-*en*, -*er*), nature.
natur|ligtvis, naturally, of course.
ned, down.
neddragen, drawn down.
nederlag (-*et*, —), defeat.
nedhukad, crouching.
nedsvingande, circling down.
nedåt, downward.
nej, no.
nek|a (-*ade*, -*at*) *till*, to deny.
ner, down.
nere, down.

ni, you.
Nicea, Nicæa.
nick|a (-*ade*, -*at*), to nod.
nihilist (-*en*, -*er*), nihilist.
nog, enough; doubtless, perhaps; to be sure.
noggrant, carefully.
norrut, northward.
nu, now.
nutid (-*en*), present time.
nuvarande, present.
ny, new.
nyanländ, newly arrived.
nyfödd, newborn.
nyligen, recently, just now.
nyss, just, just now.
nytt; *på nytt*, anew, again.
nytta (-*n*), benefit, use.
nyttig, useful.
nd, well.
nd (-*dde*, -*tt*), to reach.
ndd|ig, gracious.
ndgon, some, any, anybody;
ndgon annan, anybody else.
ndgonsin, ever.
ndgot, something; *ndgot annat*, anything else.
näbb (-*en*, -*ar*), bill, beak.
nämligen, namely.
nämn|a (-*dde*, -*t*), to mention; to call.
nämnde|man (-*mannen*, -*män*), juror.
när, when.
nära, nearly.
närgångenhet (-*en*, -*er*), familiarity, audacity.
närhet (-*en*), vicinity, neighborhood.
näring (-*en*), nourishment.
närmare, nearer, closer.
närmast, in the first place, immediately; nearest.
när|vara (-*var*, -*vor*, -*varit*), to be present.
närvarande, present.
näst, next, following.
nästan, almost, nearly.
näv|e (-*en*, -*ar*), fist.

nöd (-en), distress.
nöd|gas (-ades, -ats), to be compelled.
nödställd, needy, distressed.
nödvändighet (-en), need.
nöj|a (-de, -t) *sig*, to be content.
nöjd, satisfied, pleased.
nöt|a (-te, -t), to wear out.
nött, worn.

O.

oaktat, although.
obemärkt, obscure.
och, and.
ock, also, too.
odling (-en, -ar), cultivation.
offr|a (-ade, -at), to sacrifice.
off|er (-ret, —), sacrifice.
ofta, often.
oförfärad, fearlessly.
oförrättad, wronged.
oförskräckthet (-en), fearlessness.
oförvågen, daring, bold.
oförvägenhet (-en, -er), daring.
ogenomskådlig, impenetrable.
ogillande (-t), disapproval.
ogjord, undone.
ogynnsam, unfavorable, bad.
ohesdat, excessively, without restraint.
ohöligt, frankly.
olivstam (-men, -mar), trunk of olive tree.
ohörbar, inaudible.
olidlig, intolerable.
oljud (-et, —), noise.
olyck|a (-an, -or), misfortune.
om, if; about.
omak (-et), inconvenience.
ombunden; tied up, bandaged.
om|ge (-gav, -gävo, -givit), to surround.
omgiven, see *omge*.
omlüt, roughly.
omkring, around.
omkull, down.

omkullstött, knocked down.
omring|a (-ade, -at), to surround.
omskap|a (-ade, -at), to change, reform.
omättligt, beyond measure.
omöjlig, impossible.
omöjligt, not possibly.
omå, evil.
onödig, unnecessary.
orakelord (-et, —), word of oracle.
ord (-et, —), word.
ordkarg, taciturn, reticent.
oran|a (-ade, -at), to arrange.
ordning (-en), order, readiness.
orm (-en, -ar), serpent.
oro|a (-ade, -at), to disturb.
ort (-en, -er), place, locality.
osadlad, barebacked.
osagd, untold.
oskadad, undamaged.
oss, us.
ostörd, undisturbed.
osäker, uncertain.
otrevlig, uncomfortable.
otrogen, unbeliever.
otrolig, incredible.
otur (-en), ill luck, misfortune.
oväd|er (-ret, —), storm.
oupphinnelig, beyond reach, unattainable.
oupphörligen, continually, time and again.
utförbar, impracticable, impossible.
ovanför, above.
ovanlig, unusual.
oviss, uncertain.
oväd|er (-ret, —), storm.
oändlig, infinite.
oöverkomlig, beyond power, insurmountable.

P.

pack|e (-en, -ar), pack.
Palatinen, the Palatine.

Palestina, Palestine.
panna (-*an*, -*or*), forehead.
par (-*et*, —), couple; *par om par*, in pairs.
paradis (-*et*, —), paradise.
park (-*en*, -*er*), park.
passer|a (-*ade*, -*at*), to pass through.
pek|a (-*ade*, -*at*), to point.
pengar, money.
pensionsflick|a (-*an*, -*or*), schoolgirl.
pep, see *pipa*.
pil (-*en*, -*ar*), willow.
pilgrim (-*en*, -*er*), pilgrim.
pilgrimskåp|a (-*an*, -*or*), pilgrim's cloak.
pin|a (-*an*, -*or*), suffering.
pin|a (-*ade*, -*at*), to torment, torture.
pipa (*pep*, *pipit*), to chirp.
pis|k|a (-*an*, -*or*), whip.
plats (-*en*, -*er*), spot, place; position.
plock|a (-*ade*, -*at*), to pick.
plundr|a (-*ade*, -*at*), to plunder.
plundring (-*en*, -*ar*), plunder.
plåg|a (-*ade*, -*at*), to trouble, torment.
plöts|igen, suddenly.
poj|k|e (-*en*, -*ar*), boy.
port (-*en*, -*ar*), gate.
portgång (-*en*, -*ar*), gateway.
porträtt (-*et*, —), portrait.
prat (-*et*), chatter, rumor.
prat|a (-*ade*, -*at*), to talk, be talking about.
predik|a (-*ade*, -*at*), to preach.
pris|a (-*ade*, -*at*), to praise.
procession (-*en*, -*er*), procession.
profet|a (-*an*, -*or*), prophecy.
prost|dotter (-*dottern*, -*döttrar*), provost's daughter.
prov (-*et*, —), proof.
prål|a (-*ade*, -*at*), to parade, show off.

praktig, grand, splendid, magnificent, excellent.
prä|st (-*en*, -*er*), pastor, parson, priest.
prä|stgård (-*en*, -*ar*), parsonage.
pröv|a (-*ade*, -*at*), to examine, test.
pys (-*en*, -*ar*), little boy, tot, lad.
pd, on, in; *pd det att*, in order that.
pdmin|na (-*de*, -*t*), to remind; *pdminna sig*, to remember.
på|sk (-*en*), Easter.
på|sk|afton (-*aftonen*, -*aftnar*), Easter eve.
på|stå (-*stod*, -*stätt*), to declare, say, state.
päll (-*en*, -*ar*), canopy.

R.

raff|l|a (-*ade*, -*at*), to gamble.
rakt, straight.
raml|a (-*ade*, -*at*), to fall, topple.
rand (-*en*, *ränder*), edge.
rar, select, rare.
rasande, mad, furious.
raskt, instantly.
reda (-*n*), clearness; *ha reda pd*, to know.
re|da (-*dde*, -*tt*) *sig*, to clear oneself, to manage it.
redan, already.
redo|göra (-*gjorde*, -*gjort*), to give an account.
reger|a (-*ade*, -*at*), to rule.
regn|a (-*ade*, -*at*), to rain.
regndropp|e (-*en*, -*ar*), rain-drop.
regnvatt|en (-*net*), rain water.
rem (-*men*, -*mar*), strap, thong.
ren, pure.
ren|a (-*ade*, -*at*), to cleanse.
rep (-*et*, —), rope.
republik (-*en*, -*er*), republic.

- resa* (-an, -or), journey.
resa (-te, -t), to raise, erect.
resande (-n, —), traveler.
respekt (-en), respect.
retsam, provoking, irritating.
rida (red, *ridit*), to ride.
riddare (-n, —), groomsmen, knight.
rik, rich.
rike (-t, -n), kingdom, country, empire.
rikedom (-en, -ar), wealth.
riktig, real.
riktigt, quite.
riktning (-en, -ar), direction.
ringa, slight, small.
ris (-et, —), twigs, brushwood.
ritt (-en, -er), ride.
ro (-n), peace.
ro (-dde, -tt), to row.
ro|a (-ade, -at), to amuse.
rodnad (-en, -er), blush.
Rom, Rome.
rop (-et, —), shout, cry.
rop|a (-ade, -at), to shout, call out; *ropa an*, to challenge.
rov (-et, —), booty, plunder.
rovdjur (-et, —), beast of prey.
rubb|a (-ade, -at), to move, disturb.
rull|a (-ade, -at), to roll.
rum (-met, —), room; *åga rum*, to take place.
runstycke (-t, -n), penny.
runt, around.
runtomkring, all around.
rus|a (-ade, at), to rush; *rusa upp*, to jump to one's feet.
rusk|a (-ade, at), to shake.
rustning (-en, -ar), armor.
rycka (-te, -t), to pull; *rycka på axlarna*, to shrug one's shoulders; *rycka till*, to give a start; *rycka till sig*, to snatch; *rycka undan*, to snatch away.
rygg (-en, -ar), back.
rygg|a (-ade, -at) *tillbaka*, to shrink back.
ryggstöd (-et, —), back.
ryka (rök, *rukitt*), to smoke.
rykt|a (-ade, -at), to groom.
rykte (-t, -n), reputation, name; rumor.
rymd (-en, -er), space.
rynk|a (-an, -or), wrinkle, furrow.
rynk|a (-ade, -at), to wrinkle.
ryss (-en, -ar), Russian.
ryttare (-n, —), rider, horseman.
råd (-et, —), advice, suggestion; *har råd*, can afford.
rå|da (-dde, -tt), to prevail; rule; advise, counsel.
rådplägning (-en, -ar), palaver.
rådsherr|e (-en, -ar), senator, councilor.
råk|a (-ade, -at), to meet, find, run across; *råka att*, to happen to; *råka i brand*, to catch fire.
räck (-et, —), railing.
räck|a (-te, -t), to last.
räckverk (-et, —), balustrade.
rädd, afraid; *rädd om*, careful with.
rädd|a (-ade, -at), to save, rescue.
räkn|a (-ade, -at), to count.
rännsten (-en, -ar), gutter.
rätt, right; *finna sig till rätta*, to find a way, manage.
rättvisligen, justly.
röd, red.
röddrustig, ruddy.
rökelse (-n), incense.
rör|a (-de, -t), to move.
rörande, touching.
rörelse (-n, -r), movement, gesture; commotion.
röst (-en, -er), voice.
rövare (-n, —), robber.

S.

- sade*, see *säga*.
sad|el (-*eln*, -*lar*), saddle.
sag|a (-*an*, -*or*), story.
sagt, see *säga*.
sak (-*en*, -*er*), thing, matter.
saknad (-*en*), loss, regret.
sakristi|a (-*an*, -*or*), vestry.
saktmodigt, gently.
Sankte Per, Saint Peter.
sam|a (-*ade*, -*at*), to gather;
samlas, to gather; *samlia*
sig, to assemble.
samma, the same.
sammet (-*en*), velvet.
samttycke (-*t*), consent.
sand (-*en*), sand.
samvetsgrann, conscientious.
sandkorn (-*et*, —), grain of
sand.
sann, true.
sannerligen, indeed.
sanning (-*en*, -*ar*), truth; *i*
sanning, verily.
saracenhuvud (-*et*, —, or,
-*en*), Saracen's head.
saracensk, Saracen.
satt, see *sitta*.
satte, see *sätta*.
schakal (-*en*, -*er*), jackal.
schäs (-*en*, -*ar*), chaise, shay.
se (*sdg*, *sett*), to see; *se sig*
om, to look around; *se ut*,
to look.
sed (-*en*, -*er*), habit, custom.
sedan, later, afterwards; ever
since; ago.
seg, stubborn.
seg|er (-*ern*, -*rar*), victory.
segervisshet (-*en*), conscious-
ness of victory, triumph.
segt, tenaciously, positively.
settyg (-*et*, —), harness.
senast, last.
seså, well, now.
sett, see *se*.
sexårig, six years old.
- stärande* (-*n*), spirit of proph-
ecy.
stbyll|a (-*an*, -*or*), Sibyl.
sid|a (-*an*, -*or*), side; *åt sidan*,
aside.
sig, oneself (himself, herself,
itself, themselves).
silke (-*t*), silk.
silkeskjort|a (-*an*, -*or*), silk
shirt.
silv|er (-*ret*), silver.
silverberg (-*et*, —), mountain
of silver ore.
silvergruv|a (-*an*, -*or*), silver
mine.
silvermalm (-*en*), silver ore.
silvervit, silvery white.
simpel, common.
sin, his, her, its, their.
sinnad, inclined, disposed.
sinne (-*t*, -*n*), mind, heart.
sist, last; *till sist*, finally.
sitta (*satt*, *sutto*, *suttit*), to
sit.
sjuk, ill, sick.
sjunga (*sjöng*, *sjungit*), to
sing.
sjunka (*sjönk*, *sjunkit*), to
sink.
sjül (-*en*, -*ar*), soul.
själv, self.
självbeldten, complacent.
självhärskare (-*n*, —), auto-
crat.
självvrdig, arbitrary.
sjöväg (-*en*, -*ar*), maritime
route; *sjövägen*, by water.
ska, abbrev. of *skall*.
skad|a (-*an*, -*or*), damage,
harm.
skad|a (-*ade*, -*at*), to damage.
skaff|a (-*ade*, -*at*), to procure;
skaffa sig, to get, gain.
skall, see *skola*.
skallande, ringing.
skam (-*men*), shame, dis-
grace.
skamsen, ashamed.
skapnad (-*en*, -*er*), shape.

- skar*, see *skära*.
skar|a (-*an*, -*or*), crowd, host.
skarp, sharp.
skatt (-*en*, -*er*), treasure.
ske (-*åde*, -*tt*), to happen,
 come to pass.
sken (-*et*, —), light.
sken, runaway.
skick|a (-*åde*, -*at*), to send.
skicklig, skilled.
skil|ja (-*de*, -*t*), to separate,
 part, distinguish.
skillnad (-*en*, -*er*), difference.
skimrande, shimmering.
skingr|a (-*åde*, -*at*), to dis-
 perse.
skinnyxor, leather breeches.
skjuta (*sköt*, *skjutit*), to
 shoot; *skjuta till måls*, to
 shoot at a mark; *skjuta*
upp, to spring up.
sko (-*n*, -*r*), shoe.
skog (-*en*, -*ar*), forest.
skogstrakt (-*en*, -*er*), forest
 region.
skola (*skulle*, *skolat*, pres.
skall, *skola*), shall, will.
skratt|a (-*åde*, -*at*), to laugh.
skred, see *skrida*.
skrek, *skreko*, see *skraka*.
skrida (*skred*, *skridit*), to pro-
 ceed, pass.
skraka (*skrek*, *skrikit*), to
 scream, shriek.
skriva (*skrev*, *skrivit*), to
 write.
skryta (*skröt*, *skrutit*), to
 brag.
skråmia (-*an*, -*or*), scratch.
skräckinjagande, awe-inspir-
 ing.
skräckslagen, terror-stricken.
skrämm|na (-*åe*, -*t*), to fright-
 en.
skröt, see *skryta*.
skugga (-*an*, -*or*), shadow.
skugga (-*åde*, -*at*), to shade.
skuldr|a (-*an*, -*or*), shoulder.
skull, sake; see *för*.
- skulle*, see *skola*.
skum, dim.
sky (-*n*, -*ar*), sky, cloud.
skydd|a (-*åde*, -*at*), to shield,
 protect.
skynda (-*åde*, -*at*), to hurry,
 hasten.
skäl (-*et*, —), reason.
skäll|a (-*de*, -*t*), to bark.
skämt (-*et*), jest, fun.
skämt|a (-*åde*, -*at*), to jest.
skänk|a (-*te*, -*t*), to present.
skära (*skar*, *skuro*, *skurit*),
 to cut.
skärskdåd|a (-*åde*, -*at*), to ex-
 amine, analyze.
sköld (-*en*, -*ar*), shield.
skön, beautiful.
sköt, see *skjuta*.
sköt|a (-*te*, -*t*), to manage.
slag (-*et*, —), stroke, blow.
slagen, see *slå*.
slagskämp|e (-*en*, -*ar*), com-
 batant, bully.
slagsmål (-*et*, —), fight, row.
slant (-*en*, -*ar*), small piece
 of money, penny.
slav (-*en*, -*ar*), slave.
slädkniv (-*en*, -*ar*), case-knife.
släk, such.
slingrande, winding.
slippa (*slapp*, *sluppo*, *sluppit*),
 to be spared.
slit (-*et*), grind.
sliten, worn.
slockna (-*åde*, -*at*), to go out.
slog, see *slå*.
slott (-*et*, —), castle.
slunga (-*åde*, -*at*), to fling,
 hurl.
slut (-*et*), end.
slut, over.
slut|a (-*åde*, or, *slöt*, -*at*), to
 finish, leave off.
sluta (*slöt*, *slutit*), to close,
 shut; *sluta sig till*, to join.
slutligen, at last.
slå (*slog*, *slagit*), to strike,
 slap; *slå sig*, to hurt one-

- self; *slå sig ned*, to seat oneself; *slå ihjäl*, to kill; *slå ner*, to alight; *slå ned på*, to strike; *slå till riddare*, to dub (someone) a knight.
- släck|a* (-te, -t), to extinguish.
släkt (-en, -er), family.
släkte (-t, -n), species, kind.
släkting (-en, -ar), relative.
släktled (-et, —), generation.
släng|a (-de, -t), to fling, hurl.
släp|a (-ade, -at), to drag, haul.
släpp|a (-te, -t), to let loose.
slätt (-en, -er), plain.
smal, narrow.
smek|a (-te, -t), to caress, pet; *smekas med näbbarna*, to bill.
smul|a (-an, -or), trifle; crumb; *en smula*, somewhat, a little.
smuga (smög, smugit) *sig*, to sneak, steal.
små, pl. of *liten*.
små|le (-log, -lett), to smile.
småningom, by degrees.
småven (-nen, -ner), page.
smäll|a (-de, -t), to crack, snap.
smärt, slender.
snabb, quick.
snart, soon, nearly.
snurra (-ade, -at), to spin.
snäll, good.
snödriva (-an, -or), snow-drift.
snöstorm (-en, -ar), snow-storm.
sobel, sable.
sockel (-eln, -lar), pedestal.
sock|en (-nen, -nar), parish.
sockendo (-n, -r), parishioner.
sockendräkt (-en, -er), costume of the parish, dress of a specific locality.
soff|a (-an, -or), sofa, seat.
solbelyst, sunny.
soldat (-en, -er), soldier.
- soldatbo|stad* (-staden, -stader), soldier's house.
solsken (-et), sunshine.
solstråle (-en, -ar), sunbeam.
som, which; as; *som om*, as if.
somliga, some.
sommar (-en, somrar), summer.
somn|a (-ade, -at), to fall asleep.
son (-en, söner), son.
sorg (-en, -er), sorrow, grief, mourning.
sorglös, lighthearted, care-free.
sorgsen, mournful.
sorl (-et), murmur.
sova (sov, sovit), to sleep.
spark|a (-ade, -at), to kick.
spej|a (-ade, -at), to peer.
spektak|el (-let, —), laughing-stock.
spektakelmakare (-n, —), practical joker.
spel|a (-ade, -at), to play; *spela upp*, to start playing; *spela topp*, to spin one's top.
spel|man (-mannen, -män), fiddler, musician.
spets (-en, -ar), point, head.
spetsig, pointed.
spilt|a (-an, -or), stall.
spor|de, see *spörja*.
sprang, see *springa*.
spratt, see *spritta*.
spr|ida (-dde, or, *spred*, -tt), to spread.
springa (sprang, pl. *sprungo*, *sprungit*), to run; *springa av*, to burst, snap.
spritta (spratt, sprutto, spruttit), to startle.
sprungo, see *springa*.
språk|a (-ade, -at), to speak, talk, chat.
spräng|a (-de, -t), to burst; *spränga fram*, to dash forward.
spänd, rapt.

- spärr**|a (-ade, -at), to stretch;
spärra ut, to puff out, dis-
 tend.
- spörja** (sporde, sport), to ask.
stack, see *sticka*.
stackare (-n, —), poor fellow.
stackars, poor.
stad (-en, städer), city.
stadigt, steadily, firmly.
stadsport (-en, -ar), city gate.
stak|e (-en, -ar), candlestick.
stall (-et, —), stable, barn.
stann|a (-ade, -at), to stop,
 remain, stay.
stark, strong.
stav (-en, -ar), crook.
steg (-et, —), step, pace.
steg, see *stiga*.
stel, numb.
stelt, stiffly.
sten (-en, -ar), stone.
stenart (-en, -er), mineral.
stenbalustrad (-en, -er), stone
 railing.
stenbild (-en, -er), stone fig-
 ure.
stenflis|a (-an, -or), chip of
 rock.
stengolv (-et, —), stone floor.
stentrappa (-an, -or), stone
 steps.
stenrücke (-t, -n), stone rail-
 ing.
stick|a (-an, -or), stick.
sticka (stack, stucko, stuckit),
 to put; to sting; **sticka upp**,
 to rise above.
stig (-en, -ar), path.
stiga (steg, stigit), to step,
 rise; **stiga upp**, to arise;
stiga till häst, to mount
 one's horse; **stiga av häs-
 ten**, to dismount.
stilla, quiet, tranquil; **hålla
 sig stilla**, to be quiet, keep
 still.
stilla, quietly.
stirr|a (-ade, -at), to stare.
- stjåla** (stal, stulo, stulit), to
 steal.
stjärn|a (-an, -or), star.
stjärnljus (-et), starlight.
stod, see *std*.
stoft (-et), dust, powder.
stoj|a (-ade, -at), to make a
 noise.
stolt, dignified, proud, boast-
 ing.
stolt, proudly.
stolthet (-en), pride.
stor, great, large, big, grand.
storhet (-en), greatness.
storkjugare (-n, —), champion
 liar.
storm|a (-ade, -at), to storm,
 attack.
stor|man (-mannen, -män),
 grandee, lord.
stormansätt (-en, -er), dynas-
 ty.
storslagen, great, noble.
stortalg, blustering.
strand (-en, stränder), shore.
strid (-en, -er), fight, struggle.
strid|a (-ade, or, stréd, -tt), to
 fight.
stridskamrat (-en, -er), com-
 rade in war.
stridsklubb|a (-an, -or), battle-
 club.
stridslysten, quarrelsome, war-
 like.
strå (-et, -n), straw.
stråk|e (-en, -ar), bow.
strålande, glowing, radiant.
sträck|a (-te, -t), to stretch.
sträng (-en, -ar), string.
sträng, severe, strict, harsh.
strängellgen, strictly.
sträv, coarse.
stråvan (indecl.), toil.
strävsam, hard-working, toil-
 some.
strö (-dde, -tt), to strew.
strömm|a (-ade, -at), to
 stream, flow; **strömma in**,
 to pour in, flock together.

- stucko*, see *sticka*.
stug|a (-*an*, -*or*), cabin, hovel.
stulven, see *stjåla*.
stund (-*en*, -*er*), moment, while.
stup (-*et*, —), precipice.
stycke (-*t*, —), piece.
styg, naughty.
styg (-*et*, —), sting, prick.
styr, see *hålla*.
styr|a (-*de*, -*t*), to lead, control.
styrka (-*n*), strength.
styv, skilled.
styvt, stiffly.
stå (*stod*, *stätt*), to stand; *stå kvar*, to remain standing; *stå till*, to be.
stånd; *vara i stånd*, to be able.
ständig, stately, imposing.
ställ|a (-*de*, -*t*), to manage; *ställa sig*, to place oneself; *ställa till*, to arrange, make.
ställe (-*t*, -*n*), place, spot.
stäm|a (-*an*, -*or*), meeting, voice.
ständig, continually, ever, always.
stäng|a (-*de*, -*t*), to close.
stö|å (-*de*, -*tt*), to lean.
stök|a (-*ade*, -*at*), to busy oneself.
stör (-*en*, -*ar*), pole.
stör|a (-*de*, -*t*), to trouble, disturb.
stört|a (-*ade*, -*at*), to rush forward; *störta sig*, to throw oneself, fall, dash; *störta ned*, to rush down, fall; *störta upp*, to spring to one's feet.
stö|å (-*te*, -*t*), to push; *stöta emot*, to bump against.
stö|å (-*ade*, -*at*), to prop up.
suck|a (-*ade*, -*at*), to sigh.
supa (*söp*, *supit*), to drink.
sus|a (-*ade*, -*at*), to rustle, murmur.
svag, faint.
- svall|a* (-*ade*, -*at*), to roll, flow, surge.
svans (-*en*, -*ar*), tail.
svar|a (-*ade*, -*at*), to answer, reply.
svart, black.
svek (-*et*, —), fraud.
sven (-*nen*, -*ner*), page.
svensk (-*en*, -*ar*), Swede.
svensk, Swedish.
Sverige, Sweden.
svika (*svek*, *svikit*), to betray, disappoint, fail.
svikt|a (-*ade*, -*at*), to waver, *svindlande*, dizzily.
sving|a (-*ade*, -*at*), to swing.
svår, hard, difficult.
sväll|a (-*de*, -*t*), to swell.
svälta (*svalt*, *svulto*, *svultit*), to starve.
sväng (-*en*, -*ar*), turn, curve.
sväng|a (-*de*, -*t*), to swing.
svängning (-*en*, -*ar*), swirling, swing.
svärd (-*et*, —), sword.
svärfader (-*fadern*, -*fäder*), father-in-law.
svärfar, contr. of *svärfader*.
svär|a (*svor*, *svuro*, *svurit*), to swear.
sväv|a (-*ade*, -*at*), to hover.
symbol (-*en*, -*er*), symbol.
syn (-*en*, -*er*), sight, vision.
syn|as (-*tes*, -*ts*), to appear, be seen, seem.
synd (-*en*, -*er*), sin.
synerligen, very.
syndaregister (-*ret*, —), record of sins.
Syrien, Syria.
syrisk, Syrian.
syskon (-*en*), brothers and sisters.
syskonbarn (-*et*, —), nephew, niece.
sys|ter (-*ern*, -*rarn*), sister.
sys|terbarn (-*et*, —), nephew, niece.

så, then; so; such; *så till vi-da*, so far, thus far; *så länge som*, as long as; *så småningom*, by degrees.

sådan, such.

såga, sågo, see *se*.

sålt, see *sälja*.

såtlunda, thus.

sång (-en, -er), song, singing.

såd (-en), grain.

säga (*sade, sagt*), to say.

säker, certain.

säkerligen, certainly.

säkert, certainly.

sälja (*sålde, sålt*), to sell.

säll|a (-ade, -at) *sig*, to side (with).

sällan, seldom.

sällsam, peculiar, singular.

sän|da (-de, -t), to send.

säng (-en, -ar), bed; *till sängs*, to bed.

sänk|a (-te, -t), to sink, lower.

sätt (-et, —), manner, way.

sätta (*satte, satt*), to place;

sätta sig emot, to oppose;

sätta sig ned, to sit down.

sök|a (-te, -t), to try; to seek, search, look for; *söka reda på*, to look up.

sömn (-en), sleep.

söndag (-en, -ar), Sunday.

söndersliten, frayed.

sörj|a (-de, -t), to mourn, grieve.

T.

ta, abbrev. of *taga*; *ta av*, to remove; *ta upp*, to strike up.

tack|a (-ade, -at), to thank.

taga (*tog, tagit*), to take; *taga av*, to turn; to strip off;

taga del, to participate; *taga emot*, to receive;

taga in på, to put up at; *taga slut*, to come to an end;

taga upp, to pick up.

tak (-et, —), roof, ceiling.

tal (-et, —), speech.

tal|a (-ade, -at), to talk, speak; *tala om*, to tell, mention.

tanke (-en, -ar), thought.

tapper, valiant, brave.

tapperhet (-en), bravery.

tappert, bravely.

tav|a (-an, -or), target.

teck|en (-net, —), sign, symbol.

teckn|a (-ade, -at), to make a sign.

teg (-en, -ar), plot.

temp|el (-let, —), temple.

test (-en, -ar), strip of hair.

tangle.

tid (-en, -er), time.

tidigt, early.

tiga (*teg, tegat*), to be silent; to cease speaking.

tigg|a (-de, -t), to beg.

tiggare (-n, —), beggar.

till, to, into; *till dess*, until; *till sist*, finally, at the end.

till och med, even.

tillbaka, back.

till|bedja (-bad, -bädo, -bett), to worship.

till|draga (-drog, -dragit) *sig*, to happen.

tillfälle (-t, -n), opportunity.

tillgivenhet (-en), affection.

tillhör|a (-de, -t), to belong to.

tillräckligt, sufficiently, enough.

tillrättavis|a (-ade, -at), to reprimand.

tilltal|a (-ade, -at), to address.

tillvaro (-n), existence.

till|låta (-lät, -lätit) to allow.

tillåtelse (-n), permission.

till|ägga (-lade, -lagt), to add.

tilländalupen, ended, past.

timme (-en, -ar), hour.

tindr|a (-ade, -at), to sparkle.

ting (-et, —), thing.

tinn|e (-en, -ar), pinnacle.

tistel|stång (-stången, stång-er), pole, wagon tongue.

- titta** (*-ade, -at*), to look; **titta**
pd., to look at.
tjock, thick, heavy.
tjäna (*-ade, -at*), to serve
tjänare (*-n, —*), servant.
tjänat (*-en, -er*), service.
tag, see **taga**.
tolv, twelve.
tom, empty, vacant.
tomhet (*-en*), emptiness.
ton (*-en, -er*), tone.
topp (*-en, -ar*), top.
topp (*-en, -ar*), summit, moun-
 tain peak.
torde, see **tör**.
tordes, see **töras**.
torg (*-et, —*), marketplace.
torka (*-ade, -at*), to wipe.
torn (*-et, —*), tower.
torr, dry.
torftig, lowly.
trakt (*-en, -er*), region neigh-
 borhood.
trappa (*-an, -or*), step, stair-
 way.
trappsteg (*-et, —*), step.
trappuppgång (*-en, -ar*), stair-
 way.
trashank (*-en, -ar*), ragamuf-
 fin.
tre, three.
tredje, third.
trefotad, three-legged; **trefo-**
tat altare, tripod.
trenne, three.
trettiofem, thirty-five.
trevlig, pleasant, nice.
treddring (*-en, -ar*), child of
 three (years).
tro (*-n*), faith, belief.
tro (*-dde, -tt*), to believe,
 think.
trogen, loyal, faithful.
trolig, probable.
troligen, probably.
trots, despite; **som trots**, as
 any.
trotsa (*-ade, -at*), to defy.
trotsig, bold, challenging.
- trottoarkant** (*-en, -er*), curb-
 stone.
trubadur (*-en, -er*), trouba-
 dour.
trumma (*-ade, -at*), to thrum.
trupp (*-en, -er*), troop.
trygg, confident, safe.
trygghet (*-en*), safety.
trä (*-et*), wood.
träbark (*-en*), bark of a tree.
träd (*-et, —*), tree.
träda (*-dde, -tt*), to step,
 tread.
träddunge (*-en, -ar*), grove.
träffa (*-ade, -at*), to hit; to
 meet.
träla (*-ade, -at*), to slave,
 drudge.
tränga (*-de, -t*), to force,
 press, penetrate.
trängas (*-des, -ts*), to crowd.
tröja (*-an, -or*), coat, jacket.
tröskel (*-eln, -lar*), threshold.
tröstande, consoling.
trött, tired, weary.
tukta (*-ade, -at*), to chastise.
tumskruv (*-en, -ar*), thumb-
 screw.
tumult (*-et, —*), tumult, com-
 motion.
tung, heavy.
tungomål (*-et, —*), tongue,
 language.
tvåa (*-an, -or*), molehill, lit-
 tle mound, tuft of grass.
tvang, see **tvunga**.
tvéhögsen, undecided, hesitat-
 ing.
tvekan (Indecl.), doubt.
tvinga (*-ade, or, tvang, tvungo,*
-at, or, tvungit), to force.
tvist (*-en, -er*), controversy.
tvivel (*-let, —*), doubt.
tvungit, see **tvunga**.
två (*-dde, -tt*), to wash.
två, two.
tvär, blunt.
tvärsöver, across.
tvärt, suddenly.

tyck|a (-te, -t), to think; *tycka om*, to like.
tyckas (-tes, -ts), to seem.
tydligt, plainly.
tyg (-et, -er), goods.
tyranni (-et), tyranny.
tyst, silent.
tyst, hush!
tyst|a (-ade, -at), to silence.
tystnad (-en), silence.
tåg (-et, —), procession.
tåg|a (-ade, -at), to march.
tåla (-de, -t), to bear; *tåla vid*, to be able to endure.
tålmod (-et), patience.
tår (-en, -ar), tear.
tårad, brimming with tears.
tält (-et, —), tent.
tältgata (-an, -or), passage-way in camp.
tälllucka (-an, -or), tent flap.
tän|da (-de, -t), to light.
tänka (-te, -t), to think, contemplate; *tänka sig*, to fancy; *tänka sig för*, to consider; *tänka på*, to think of.
tämligen, fairly, pretty, rather, somewhat.
tärn|a (-an, -or), bridesmaid.
tärning (-en, -ar), die (dice).
tät, dense, thick.
tätt, close.
täv|a (-ade, -at), to rival.
töm|ma (-de, -t), to empty.
tör (*torde*), maybe, perhaps, etc., with main verb.
tör|as (*tordes*, *torts*, pres. *törs*), to dare.
törhända, perchance.

U.

udd (-en, -ar), sting, prong.
ugn (-en, -ar), oven.
ullspinnare (-n, —), wool spinner.
undan, away.
under (-ret, —), miracle.

under, under, during; *under det att*, while.
underbar, wonderful, remarkable.
undergång (-en), destruction.
underrätt|a (-ade, -at), to inform.
undersåt|e (-en, -ar), subject.
undersök|a (-te, -t), to examine.
underverk (-et, —), miracle.
undflykt (-en, -er), escape.
und|gå (-gick, -gingo, -gått), to escape.
und|komma (-kom, -kommit), to escape.
und|ra (-ade, -at), to wonder.
undsättningshär (-en, -ar), relief corps, reserves, aid.
ung, young.
ungdom (-en, -ar), young people.
upp, up.
uppdrag (-et, —), commission, charge.
uppe, up.
uppenbar|a (-ade, -at), to reveal.
uppföstr|a (-ade, -at), to bring up.
uppfylld, filled; *uppfylld av*, filled with.
uppför, up.
uppför|a (-de, -t) *sig*, to behave, act; *uppföra sig mot*, to treat.
upp|ge (-gav, -gävo, -givit), to give up.
upphetsning (-en), excitement.
upphett|a (-ade, -at), to heat.
upphöj|a (-de, -t), to exalt.
upphör|a (-de, -t), to cease, discontinue.
upplagd, placed.
upplev|a (-de, -at), to experience.
upplyfta (-te, -t), to raise.
upplys|a (-te, -t), to light up.

- upplyst**, lighted.
uppmån|a (-*ade*, -*at*), to counsel.
uppmuntr|a (-*ade*, -*at*), to encourage.
uppmärksamhet (-*en*), attention, scrutiny.
upprepa (-*ade*, -*at*), to repeat.
uppretad, irritated, wrought up.
uppror (-*et*, —), rebellion.
upprät, upright.
upprätt, upright.
uppslagen, open.
uppstapl|a (-*ade*, -*at*), to pile up.
uppstå (-*stod*, -*stätt*), to arise.
uppständelse (-*n*), commotion.
uppsätta (-*satte*, -*satt*), to set up.
upptaga (-*tog*, -*tagit*), to occupy; to take, receive.
upptagen, absorbed.
upptåg (-*et*, —), prank.
upptäck|a (-*te*, -*t*), to discover.
upptäckt (-*en*, -*er*), discovery.
uppvaktning (-*en*), attendants.
uppd, up.
ur, out of, from.
urldrig, ancient.
usel, poor, wretched.
ut, out.
utan, but; without.
utand|as (-*ades*, -*ats*), exhale.
utanför, outside.
utbre|da (-*dde*, -*tt*), to spread out.
utbrunnen, burned out.
ute, out.
utefter, along.
utforsk|a (-*ade*, -*at*), to ascertain.
utför|a (-*de*, -*t*), to do, carry out.
- ut|gjuta** (-*göt*, -*gjutit*), to shed.
utgrävd, seamed.
ut|gå (-*gick*, -*gingo*, -*gått*), to spring; to go out.
utgångsp|alm (-*en*, -*er*), last hymn, recessional chant.
utom, except; outside of; **utom sig**, beside oneself.
utrym|ma (-*de*, -*t*), to evacuate.
ut|stå (-*stod*, -*stätt*), to endure.
uttal|a (-*ade*, -*at*), to utter.
utväg (-*en*, -*ar*), means, resource, course.
utåt, along.
utöv|a (-*ade*, -*at*), to pursue.

V.

- vacker**, pretty, handsome.
vackl|a (-*ade*, -*at*), to wobble, stagger.
vadmalsjack|a (-*an*, -*or*), jacket of homespun.
vadmalsrock (-*en*, -*ar*), coat of homespun.
vadmalströ|ja (-*an*, -*or*), jacket of homespun.
vagn (-*en*, -*ar*), carriage, coach, wagon.
vagnsfönster (-*ret*, —), carriage window.
vajande, waving, swaying.
vaken, awake.
vakn|a (-*ade*, -*at*), to awake; **vakna till sans**, to regain one's senses.
vakt|a (-*ade*, -*at*), to watch.
vakt|el (-*eln*, -*lar*), quail.
vaktpost (-*en*, -*er*), guard.
vald, select.
vall|a (-*ade*, -*at*), to tend.
vallfärdande (-*n*, —), pilgrim.
vallgrav (-*n*, —), moat.
valv (-*et*, —), arch.
van vid, accustomed to.
van|a (-*an*, -*or*), habit.

- vandr|a* (-ade, -at), to walk, wander.
vanheder (-n), discredit.
vanlig, usual, ordinary.
vanligen, commonly.
vansinnig, insane.
vanställ|a (-de, -t), to disfigure.
vanvördnad (-en), disrespect.
vapen (-net, —), weapon.
vapenbragd (-en, -er), feat of arms.
vapensmed (-en, -er), armorer.
var, wherever.
vara (*var*, pl. *voro*, *varit*, pres. *är*), to be; *vara med om*, to be party to; *vara i stånd*, to be able.
vara (-ade, -at), to last.
varandra, each other.
varelse (-n, -r), being.
varenda, every.
vare sig...eller, either...or.
varför, why.
varhelst, wherever.
varifrån, whence.
varken...eller, neither...nor.
varm, warm.
varna (-ade, -at), to warn, threaten.
varsam, careful.
varit, *varthän*, where, whither.
vatt|en (-net, —), water.
vaxljus (-et, —), candle, taper.
veck|a (-an, -or), week.
vek|e (-en, -ar), wick.
velat, see *vilja*.
vem, who.
Venedig, Venice.
verka (-ade, -at), to work, act.
verkligen, really, actually.
verk|stad (-staden, -städer), workshop.
verkställ|a (-de, -t), to perform.
veta (*visste*, *vetat*), to know.
vetenskap (-en), knowledge.
vi, we.
- vid*, wide, far; *så till vida*, thus far; *vida omkring*, far and wide.
vid, at, by.
vidare, further.
vift|a (-ade, -at), to wave.
vika, see *ge*.
vikt (-en), importance.
viktig, important.
vila (-n), rest.
vila (-ade, -at), to rest.
vild, wild, savage, hilarious.
vilddjur (-et, —), wild beast.
vilja (-an, -or), will, consent.
vilja (*ville*, *velat*), to will, want, wish.
vilken, who, which.
ville, see *vilja*.
viloplats (-en, -er), resting place.
vim|mel (-let), swarm, confusion.
vind (-en, -ar), wind.
ving|e (-en, -ar), wing.
vingslag (-et, —), sweep of wing.
vink|a (-ade, -at), to beckon.
vink|el (-eln, -lar), nook.
vinkrog (-en, -ar), wine shop.
vinna (*vann*, *vunno*, *vunnit*), to win.
violetti, violet, purple.
violin (-en, -er), violin.
vis, wise.
vis|a (-ade, -at), to show, display.
visk|a (-ade, -at), to whisper.
viss, assured, certain.
visshet (-en), assurance.
visso; *för visso*, indeed.
visst, certainly.
visste, see *veta*.
vit, white.
vitt|na (-ade, -at), to testify.
vittne (-t, -n), witness.
voro, see *vara*.
vred, vexed, angry.
vrede (-n), anger.

- vrida* (*vred, vridit*) *sig*, to writhe.
vrå (*-n, -r*), corner.
vunnit, see *vinna*.
vuxen, grown.
våg (*-en, -or*), wave.
våg|a (*-ade, -at*), to risk, dare.
våld (*-et*), power.
våldsam, violent.
väll|a (*-ade, -at*), to cause.
vår, our, ours.
vård (*-en*), care.
vård|a (*-ade, -at*), to take care of.
vårvåd|er (*-ret*), spring weather.
våt, wet.
väck|a (*-te, -t*), to quicken, wake.
väd|er (*-ret*), weather.
väderbiten, weather-beaten.
väg (*-en, -ar*), way, road, path.
vägkant (*-en, -er*), roadside.
väl, well; no doubt, probably.
välbärgad, well-to-do.
våldig, tremendous, mighty.
välja (*valde, valt*), to choose.
välkommen, welcome.
vällukt (*-en, -er*), perfume.
välmdga (*-n*), prosperity.
välsignelse (*-n, -r*), blessing.
välstånd (*-et*), comfort, plenty.
vält|ta (*-te, -t*), to turn over.
vältalig, eloquent.
välvd, vaulted.
vän (*-nen, -ner*), friend.
vän, fair.
vän|da (*-de, -t*), to turn; *vända om*, to turn back.
vän|ta (*-ade, -at*), to wait, expect; *vänta på*, to wait for.
väpn|a (*-ade, -at*), to arm.
väpnare (*-n*), squire.
vård (*-en, -ar*), host, landlord.
värde (*-t, -n*), value.
värdig, dignified.
- värdighet* (*-en, -er*), dignity, honor.
värld (*-en, -ar*), world.
världsförnyare (*-n, —*), regenerator of the world.
värm|a (*-de, -t*), to heat.
värre, worse.
värv (*-et, —*), task, mission.
västerländsk, western.
västerut, westward.
vävnad (*-en, -er*), textile.
vävstol (*-en, -ar*), loom.
väx|a (*-te, -t*), to grow.
väx|a (*-ade, -at*), to exchange.
växt (*-en, -er*), plant.
vördnad (*-en*), respect.
vördnadsbjudande, imposing.
- Y.
- ypperst*, choicest, best.
yrke (*-t, -n*), trade.
ytteligare, besides.
ytterst, outermost.
yvig, bushy.
- Z.
- zink* (*-et*), zinc.
- Å.
- å* (*-n, -ar*), river.
åk|a (*-te, -t*), to drive.
åkdon (*-et, —*), wagon.
åk|er (*-ern, -rar*), field.
åld|er (*-ern, -rar*), age.
ålderdom (*-en*), old age, senility.
å|lägga (*-lade, -lagt*), to charge, order.
ånej, oh, no.
år (*-et, —*), year.
åsk|a (*-an, -or*), thunder.
åstad, off (frequently not translated).
åsyn (*-en*), sight, presence.
åt, åto, see *åta*.
åt, to, toward.

å|taga (-tog, -tagit) sig, to undertake.
åter, again.
återigen, again.
åter|komma (-kom, -kommit), to recur.
åter|stå (-stod, -stött), to remain, be left.
åter|taga (-tog, -tagit), to continue, take up again.
åter|vinna (-vann, -vunno, -vunnit), to win back.
återvün|da (-de, -t), to return.
åtföljd, accompanied.
åtgångna, see *gå åt*.
åtlöje (-t, -n), ridicule, laughing-stock.
åtminstone, at least.
åtnjuta (-njöt, -njutit), to enjoy.
åtnjöt, see *åtnjuta*.
åtrå (-n), yearning.
åtta, eight.
åttio, eighty.

Å

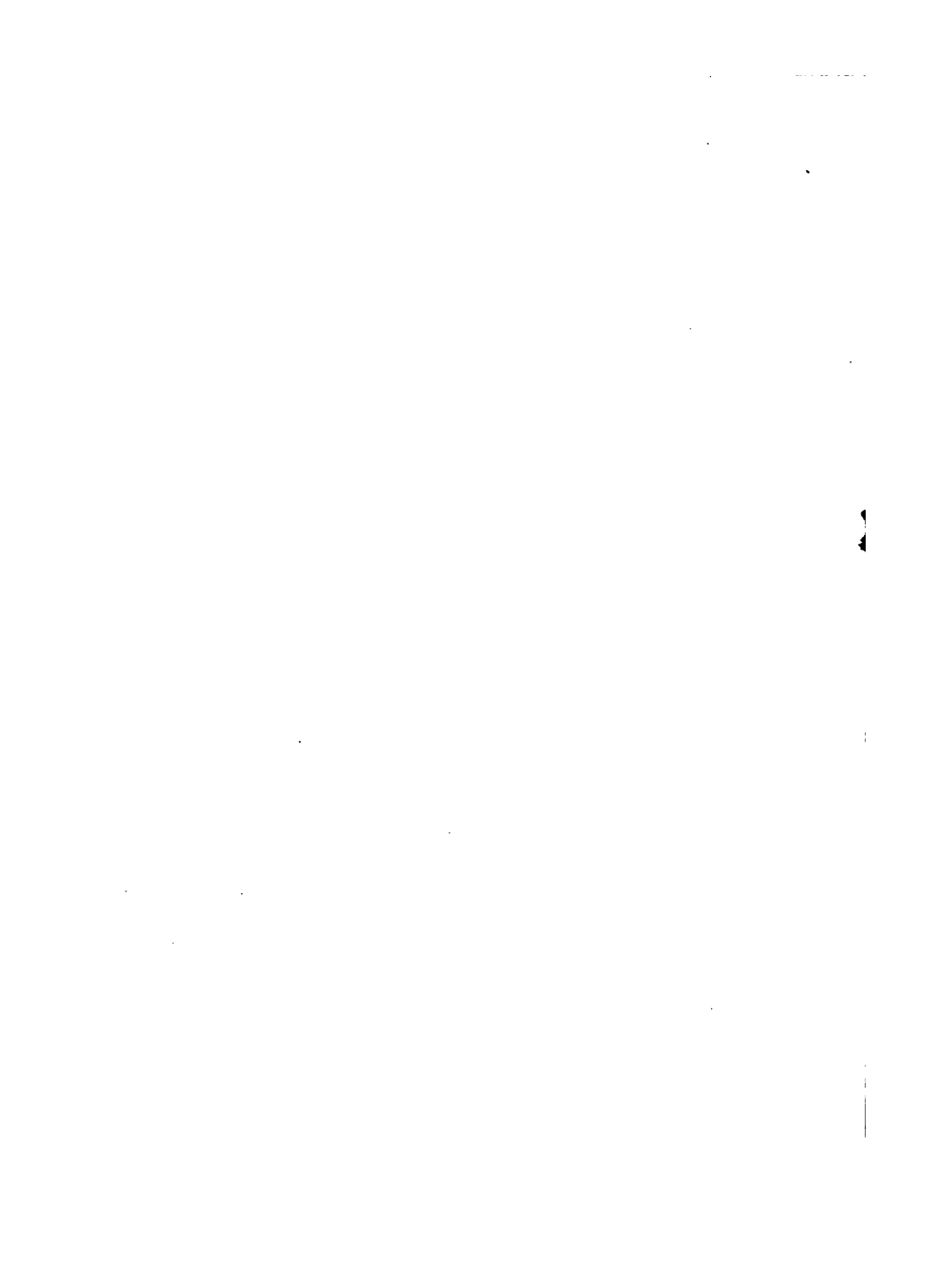
ådel, noble.
ådelstnåd, high-minded.
åga (-de, -t), to own, possess.
äggskal (-et, —), eggshell.
åldre, older.
åldst, oldest.
ålgjakt (-en, -er), moose hunt.
åm|na (-ade, -at), to intend.
än, still, yet; than; *än mindre*, still less.
än...än, now...now.
änd|a (-ade, -at), to finish.
ända, all the way.
ända till, even to.
ända tills, until.
ändock, nevertheless.
ändring (-en, -ar), change.
ändå, yet, anyhow, still, for all that.
äng|el (-eln, -lar), angel.
änglaflock (-en, -ar), angel throng.

ängslång (-en), song of angels.
ängslig, troubled, perturbed.
änk|a (-an, -or), widow.
ännu, still.
äntligen, finally.
är, äro, see *vara*.
ära (-n), glory.
ärelysten, ambitious.
äretit|el (-eln, -lar), honorary title.
ärlig, honest.
ärligt, honestly.
ärlighet (-en), honesty.
ärr (-et, —), scar.
äta (ät, ätit), to eat.
ätt (-en, -er), family, ancestral line.
även, also, too.
äventyr (-et, —), adventure; story.
äventyrlig, adventurous.

Ö

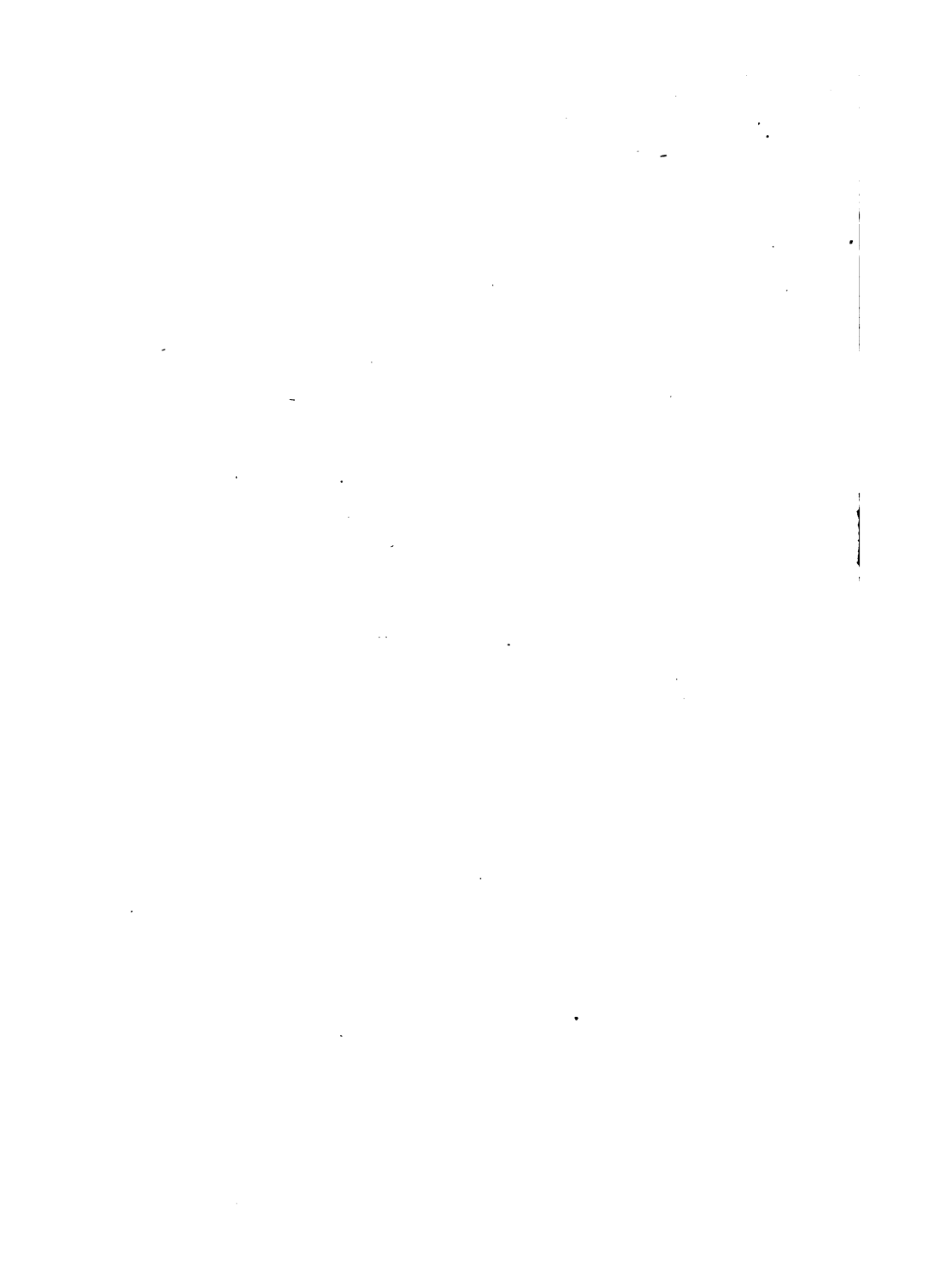
ödemark (-en, -er), wilderness.
ödslig, desolate.
öga (-t, ögon), eye.
ögonblick (-et, —), moment.
öka| (-ade, -at), to increase.
ök|en (-nen, -nar), desert.
ömk|a (-ade, -at) sig, to be wall; *ömka sig över*, to pity.
ömklig, pitiful, miserable.
ömtlig, sensitive.
önsk|a (-ade, -at), to wish.
öppen, open.
öppet, openly.
öppn|a (-ade, -at), to open.
öra (-t, öron), ear.
ösa (-te, -t), to pour.
österland (-et), Orient.
öv|a (-ade, -at), to exercise;
öva inflytande, to influence; *öva sig med*, to practise.
över, above, over, across.
överallt, all over.

- överbyggd*, covered.
överenskommelse (-n, -r),
 agreement.
överfalla (-föll, -fallit), to at-
 tack.
överflöd (-et), abundance, lux-
 ury.
överfull, overcrowded.
överge, contr. of *övergiva*.
övergiva (-gav, -gävo, -givit),
 to give up, abandon.
överkorsad, covered, crossed.
- överlägga* (-lade, -lagt), to
 discuss.
övermåttan, exceedingly, im-
 mensely.
överst, uppermost, highest.
övertyg[a] (-ade, -at), to con-
 vince.
övervinna (-vann, -vunno,
 -vunnit), to overcome, con-
 quer.
övrig, remaining; *för övrigt*,
 furthermore.

1

2

1

2

3

4

5

6

